

sl.no. 029454

وَالَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَالصِّفَاتُ الْعُلَى

تَابَ سَطْرُهَا خَزَائِنُ رِثَائِبِ دُخْرِهَا فَزِيدَ بَرَكَاتِ سَمِيِّهَا

الحمد لله رب العالمين

تَصْنِيفُ كَوْنُوهُ سَمَوِيَّاتُ جَنَابِ مُحَمَّدٍ وَصَفُهَا نَامُوسُ عِلْمِيَّاتُ مَلِكِيَّةِ

فِي الطَّبْعِ مَطْعَةُ الْعَجَائِبِ مَذْكَرُ أَسْئَلَةِ الْحَرِيصِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ أَسْمَاكَ					
١	مُحَمَّدٌ	٢	أَحْمَدُ	٣	حَامِدُ
٤	مُحَمَّدُ	٥	أَحَدُ	٦	وَحِيدُ
٧	سَاجِدُ	٨	حَاشِرُ	٩	عَاقِبُ
١٠	ظَاهِرُ	١١	بَاسِ	١٢	ظَاهِرُ
١٣	مُطَهَّرُ	١٤	طَيِّبُ	١٥	سَيِّدُ
١٦	رَسُولُ	١٧	بَشَرُ	١٨	رَسُولُ الرَّحْمَةِ
١٩	قَائِمُ	٢٠	جَامِعُ	٢١	مُقْتَبِ
٢٢	مُقْتَبِ	٢٣	رَسُولُ الْمَلَأَمِ	٢٤	رَسُولُ الرَّاحَةِ
٢٥	كَامِلُ	٢٦	كَامِلُ	٢٧	مَدْرُ
٢٨	مُرْتَبِلُ	٢٩	عَبْدُ اللَّهِ	٣٠	جَبُّ اللَّهِ
٣١	صَفِيُّ اللَّهِ	٣٢	نَحْيُ اللَّهِ	٣٣	كَامِلُ اللَّهِ
٣٤	خَاتَمُ الْأَنْبِيَاءِ	٣٥	خَاتَمُ الرُّسُلِ	٣٦	نَحْيُ
٣٧	مُنْتَهَى	٣٨	مَدْرُ	٣٩	نَاصِرُ
٤٠	مُنْتَهَى	٤١	بَنِي الرَّحْمَةِ	٤٢	بَنِي التَّوْبَةِ
٤٣	حَرِيفُ عَلَيْكُمْ	٤٤	مَعْلُومُ	٤٥	شَهِيرُ
٤٦	شَاهِدُ	٤٧	مُهَيِّدُ	٤٨	مَشْهُودُ
٤٩	بَشِيرُ	٥٠	مُبَشِّرُ	٥١	نَذِيرُ
٥٢	سُنْدُرُ	٥٣	نُورُ	٥٤	سَرَّاجُ
٥٥	مُضْبَحُ	٥٦	مُدَّةُ	٥٧	مَهْدِي
٥٨	مُسْتَبْرُ	٥٩	دَاجِ	٦٠	مَدْعُو
٦١	مُجِيبُ	٦٢	مُجَابِ	٦٣	حَقِي

SOCIETY

٦٢	عَمُوقٌ	٦٥	وَلَكِ	٦٦	حَقٌّ
٦٤	قَوِيٌّ	٦٨	أَسِينٌ	٦٩	يَايُونٌ
٤٠	كَرِيمٌ	٤١	مَكْرَمٌ	٤٢	سَكِينٌ
٤٣	مَبِينٌ	٤٤	مَبِينٌ	٤٥	مُؤْتَلٌ
٤٦	وَمُؤَلٌ	٤٧	ذَوْ قُوَّةٍ	٤٨	ذَوْ حِرَّةٍ
٤٩	ذَوْ مَكَانَةٍ	٨٠	ذَوْ عِزٍّ	٨١	ذَوْ فَضْلٍ
٨٢	مُطَاعٌ	٨٣	مُطِيعٌ	٨٤	قَدَمٌ مُدْقِ
٨٥	رَحْمَةٌ	٨٦	بَشْرِيٌّ	٨٧	غَوْثٌ
٨٨	غَيْثٌ	٨٩	عِبَاثٌ	٩٠	رَغِيَّةُ اللَّهِ
٩١	مَدِينَةُ اللَّهِ	٩٢	عِزَّةُ وَثْقَى	٩٣	صِرَاطُ اللَّهِ
٩٤	صِرَاطُ مُسْتَقِيمٍ	٩٥	ذِكْرُ اللَّهِ	٩٦	سَبِيحُ اللَّهِ
٩٧	حِزْبُ اللَّهِ	٩٨	الْبَيْتُ الْثَّاقِبُ	٩٩	مُصْطَفَى
١٠٠	مُجْتَبَى	١٠١	سُفْحَى	١٠٢	أُنَى
١٠٣	مُخْتَارٌ	١٠٤	أَجِيرٌ	١٠٥	جَبَّارٌ
١٠٦	أَبُو الْقَاسِمِ	١٠٧	أَبُو الظَّاهِرِ	١٠٨	أَبُو الطَّيِّبِ
١٠٩	أَبُو بَرَاهِيمَ	١١٠	سُفْعٌ	١١١	سُفْعٌ
١١٢	صَالِحٌ	١١٣	مُضِلٌّ	١١٤	مُهْمِنٌ
١١٥	صَادِقٌ	١١٦	مُصَدِّقٌ	١١٧	وَدُوقٌ
١١٨	سَيِّدُ الْمُرْسَلِينَ	١١٩	إِمَامُ الْمُتَّقِينَ	١٢٠	فَائِدَةُ الْعَرِيجَيْنِ
١٢١	خَلِيلُ الرَّحْمَنِ	١٢٢	بَرٌّ	١٢٣	بَرٌّ
١٢٤	وَجِيهٌ	١٢٥	نَضِيجٌ	١٢٦	نَاصِعٌ
١٢٧	وَكِيلٌ	١٢٨	مُتَوَكِّلٌ	١٢٩	كَيْفِيلٌ
١٣٠	سُفْيُونٌ	١٣١	مُقِيمُ السُّنَّةِ	١٣٢	مُقَدَّسٌ

رُوحُ الْقُدُسِ	١٣٣	رُوحُ الْحَقِّ	١٣٣	رُوحُ الْقُسْطِ	١٣٥
كَافٍ	١٣٦	مُكْتَفٍ	١٣٤	بَالِغٍ	١٣٨
مُبْلَغٍ	١٣٩	شَافٍ	١٣٠	وَاصِلٍ	١٣١
مَوْصُولٍ	١٣٢	سَائِقٍ	١٣٣	سَائِقٍ	١٣٣
مَادٍ	١٣٥	مُهْدٍ	١٣٦	مَقْدَمٍ	١٣٥
عَزِيزٍ	١٣٨	فَاضِلٍ	١٣٩	مُقْضَلٍ	١٥٠
فَتَاخٍ	١٥١	مِفْتَاحٍ	١٥٢	مِفْتَاحُ الرَّحْمَةِ	١٥٣
مِفْتَاحُ الْحَنَّةِ	١٥٣	عَلَامَاتُ الْإِيمَانِ	١٥٥	عَلَامَاتُ الْإِيمَانِ	١٥٦
ذَكَائِلُ الْخَيْرَاتِ	١٥٤	مِفْتَاحُ الْحَسَنَاتِ	١٥٨	مُقِيلُ الْعِزَّاتِ	١٥٩
مَفْرُوحٌ عَنِ الزُّكَاةِ	١٦١	صَاحِبُ الشَّفَاعَةِ	١٦١	صَاحِبُ الْفَقَامِ	١٦٢
صَاحِبُ الْقَدَمِ	١٦٣	مُخْصَصٌ بِالْعِزِّ	١٦٣	مُخْصَصٌ بِالْمَجْدِ	١٦٥
مُخْصَصٌ بِالشَّرَفِ	١٦٤	صَاحِبُ الْوَسِيلَةِ	١٦٤	صَاحِبُ الشَّيْفِ	١٦٨
صَاحِبُ الْفَضِيلَةِ	١٦٩	صَاحِبُ الْأَنْزَارِ	١٦٥	صَاحِبُ الْحُجَّةِ	١٦٦
صَاحِبُ السُّلْطَانِ	١٧٢	صَاحِبُ الرِّدَاءِ	١٧٣	صَاحِبُ الدَّرَجَةِ الرَّبِيعَةِ	١٧٣
صَاحِبُ النَّاجِ	١٧٥	صَاحِبُ الْعَفْرِ	١٧٤	صَاحِبُ اللُّوَاءِ	١٧٤
صَاحِبُ الْمَعْرَاجِ	١٧٨	صَاحِبُ الْقَضِيبِ	١٧٩	صَاحِبُ الْبَرَقِ	١٨٠
صَاحِبُ الْخَاتَمِ	١٨١	صَاحِبُ الْعَلَامَةِ	١٨٢	صَاحِبُ الْبُرْمَانِ	١٨٣
صَاحِبُ الْبَيَانِ	١٨٣	فَصِيحُ الْلسَانِ	١٨٥	مُطَهِّرُ الْجَبَانِ	١٨٦
رُؤْفٌ	١٨٤	رَحْمَةٌ	١٨٨	أَذْخِيرُ	١٨٩
فَصِيحُ الْإِسْلَامِ	١٩٠	سَيِّدُ الْكَوْنَيْنِ	١٩١	عَيْنُ الْعَيْنِ	١٩٢
عَيْنُ الْفَرْ	١٩٣	سَعْدُ اللَّهِ	١٩٣	سَعْدُ الْخَلْقِ	١٩٥
خَطِيبُ الْأَمْرِ	١٩٦	عَلَامَةُ الْهَدْيِ	١٩٥	كَاشِفُ الْكُرْبِ	١٩٨
رَافِعُ الرُّبِّ	١٩٩	عِزُّ الْعَرَبِ	٢٠٠	صَاحِبُ الْفَرْجِ	٢٠١

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي شرح صدورنا للشرح أسماء رسوله محمد خير الأنام ووفقنا
 للذكر صفات حبيبته المختص بالفضل والأكرام والصلوة والسلام على من نال
 ببركة الاعتصام بسنته عند الله كمال الرغنى وعلو المقام وعلى اله وأصحابه
 البررة الأكرام بيان على طيب عبادات كذا في كتاب جامع البركات سمي بسيرة النجاة وشرح أسماء صفات
 السادات وخلاصة وجودات محمد مصطفى صلى الله عليه وآله وسلم كنه كذا في كتاب البصائر باسمه نجات آخرت
 ودروزة مخفرت بسيرة صاحب الشفاة أنما ألف كرد جاكه مومنان صدققت شعار بعد فكر أسماء حسن كس عباد
 نود و نيام الهی است ازین اسماء و صفات رفیع الدجات محمدی تر زبان و طب اللسان باشند مخفی نماید كه بكم
 لا یك النسا كك كان حق بعد از خدا بزرگ توی قصه مخفرت چنانكه اكثر نجات اسماء باری كه جلای و جلای و كونی
 و الهی اند جلالت شان بطلیل حلت نعماءه و در دیده بعیرت رنگ ظهور میگرد چمنان با وراك جلالت صفات
 و اسماء محمدی علی صاحبها افضل التیمية و التسلیمات رفعت شان بعلو مقام آن صاحب قلوب قوسین ارجحان

خبرت و ارباب غفلت روشن میسرین کرد و در بركات این ایما حاج از میان است و در مثل شکلات و دفع قات
 و بیا و آسانی جان کند خبی مجرب باشد الوفی و المعین در لامل الخیرات آورده که اسمای مختصرت علیه الصلو
 و السلام دو صد و یک است و هر نامی سعادت فرجامی خداوند اصلی و سلام نازل کن بر سید انبیا که نام پاد
 محمد است صلی الله علیه و آله و سلم یعنی شوده بارگاه الهی شوق از تحمید یعنی نیک پی در پی شود کنیند که خط
 بلند انقباض از چنگار رب العزیز بان حضرت علیه الصلو و السلام با هر نعمت و خلعت است و در کرب حق بیرون
 عطاشده مولوی حاجی در توصیف اسم شریف چنان فرموده **س** محمدش قلم چون مورستان زبیرش خلق
 گزشت با سر و عدم زان حرف کشت با از ان سر حلقه ملک ملک شود تا نازند ز جانشگاه با هر چه جمله
 دانش عاقل باشد و درین برسد ز دست روشن روشن روضه از بهشت گلشن با چو با در است از غنای دل و الش
 سرین پر دان شد پایانش با در اخبار آمده که نام نامی مختص است بان سیدی مهراست که ادبی است و کی از اولاد آدم
 پیش از ولادت قائم باین اسم نام زد و نشد و در توبیت و کابل خبر داده اند که رسول آخر زمان پیدا شود و نام پاد
 محمد و احمد است و توبی از احمد بلفظ فارسی ط کرده اند حاصل کلام اینست که این نام علت غائی کون عالم و سر
 اولاد آدم است **احمد** بمعنی شوده تر یعنی حق تعالی در قرآن مجید کتب مآوی و ابکارم اخلاق بسیار
 بلکه مورات کائنات و افراد موالید گفته که چو آناه نبات و جهات اند بطق حرم و زبان فصیح کلمات
 وصف کمال آن مظهر تم فیض الهی آورده و در منطق لازم الوفی و ان من شیئی الا کسب محمد
 که وصف خاص بارگاه است در باب آن سید اولاد آدم که خلیفه الهی عارف اشیا کما هی است عمل رفیع و پیش از

این کتاب در بیان اسماء و صفات الهی و انبیا و اولاد آدم و در بیان احوال و مشایخ و در بیان احوال و مشایخ و در بیان احوال و مشایخ

اما هشتم آنکه در واقع آنکه در حدیث لا تطرون کما اطرت النصارى فی حق عیسی ابن مریم قولوا لی عبد الله ورسوله
فرموده و از این است که غفلت باری که با و ممول بود منجر شد به کبریه که در این تألیف فعلی و لا یکم خبر داده و بر حسن فواید و کتاب
دست بر این قلمه و الاصل ساطعه مذکور است بر همین گارخانه خداوندی است با عبدک حق فبا و یک و ما غفرناک حق
سیر حکایت خود احوال خاتم الانبیاست بر کجاست از آنان عالمی بانی این عوالمی و با و در باب انحراف طالبین نیز بر موصوف
از این کجایی و اندو چون بین از عرب طرف نشود و بانی نامه اگر چه در باب زنا سماع مبارک نیست اما اگر کسی بخواهد
که احتمال دارد به بعضی برود که در حقیقی چه ارااد ما بین منی از هدایت و ارشاد آن مرشد عالم عبیدیت که خود اودعا

ربوبیت کند و او غنی و مینی ادبی ربی فاضل و بی رکن گردد و بعضی از صوفیه در حدیث من رانی تقدیر الی الحقین ^{است}
 لایق بدان تمثیلی یعنی آنکه مراد خواب بدی را و چنین خیال میکند که حق در اینجا بعضی معبود و حالت است بلکه معنی
 اینست که راست مراد و شیطان با قدرت نیست که خود را بصورت من تمثیل سازد و بدین قیاس و از کجاست تا
 و آنچه در قرآن شریف آمده و ما برست و ذریت و لکن الله ربی یعنی شکر زده انداختی چون انداختی لیکن حق تعالی
 انداخت و الذین یابعدونک یا یعون لک الله فوق یدینهم یعنی آنانکه معیت کند ترا خدا را بعت میکند
 دست خدا بالای استهای ایشان است درین آیت حق تعالی دست محمد علیه الصلوٰه و السلام را که بر دست
 مسلمانان هنگام بیعت نهاده شد بدست خود تعبیر میکند و امثال این آیات بسیار آمده و این کلمات
 بر شرف کمال آن حضرت و نوال ایزد و الجلال که در اکثر کارها خلیفه و نائب و راتبه و شرف ذات سیهتا خود را از
 داشته و خود بی این تشریف کمال توصیف انتظام نمودن و بدو دست سلطنت بسیار علانین روی زمین گمان
 ندارد که فرستنده را می زند که بنده گان را حکم کند که این فرستاده را بجا ما دانند و از جاده طاعت و اطاعت قدم
 بیرون گذارید و نیز ظاهر است که سبب اراده طریق یعنی راه نمودن بهیچ احوالی آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام
 بر سایر افراد است واجب از آنکه شش که بی وسیله اقتدای او هر ریاضت باطل و محض ضایع است ^{معامل}
 سعدی را هم با توان رفت جز در پی مصطفی پس حکم حدیث من لم یشکر الله لم یشکر الناس یعنی هر کس که شکر خدا را نکند شکر انسان را
 او انکند پس حق تعالی او انکرده باشد شکر گذاری محمد مصطفی که عارف با فی و شکر گذار عیادت عارفی است
 بر هر فردی از افراد عالم واجب است و حاکم است سائیده و شنا کو پیج و در کار عالم و پاس کن اراست و

انعام او بر وجه حاضر اتم گاهی میان فال گاهی میان حال **محمد** باری چنین چنان سرزد که بن هر سو او ذکر کند
 رود و بداند که چنانکه محمد بر اقسام است که محمد بزبان محمد بجوایح و محمد بدل و جان می باشد درین جمله انواع است
 علیه الصلوٰه و السلام میل و بهار بلکه هر آن و زمان هر گرم و شاد غل و متوجه و مانع بودی و بعد تصفیه و ترکت نفس
 خویش و یگانگی را برای ادای آن با وسع امکان و نصیحت و نصیحت فرمودی مواظبت است از ابوهریره رضی
 فرمود آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام که هر که در روزی صد بار بگوید سبحان الله و بحمده در روز قیامت حاضر
 شود بافضل اعمال دین فرموده دو کلمه اند بک بر زبان و کران دین میزبان و محبوب نزدیک همان یعنی سبحان
 بحمده سبحان الله العظیم و در حدیث آمده که بن کلام ذکر در شکان است و نیز فرمود افضل ذکر لا اله الا الله است
 و افضل دعا سوره فاتحه یعنی الحمد لله رب العالمین تا آخر و در حدیث قدسی آمده که حق تعالی می فرماید
 تعزیرم نام نازاد میان خود و میان بنده خود بد و نصف بنده را دهم آنچه او خواهد چسبید بنده که بگوید
 رب العالمین حق تعالی فرماید هر که مرا بنده من چون گوید الرحمن الرحیم حق سبحان تعالی فرماید شای گفت بنده
 من چون گوید مالک يوم الدين حق تعالی گوید بزرگی من گفت بنده من چون گوید یا کعبه و یا کعبه
 فرماید این عبادت میان من بنده من و مرا بنده من و مرا آنچه او طلب کند و چون بگوید یا ذا الصراط المستقیم
 صراط الذين انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم و لا الضالین فرماید که این بابت بنده مرا روزی خود
 و او مرا خود و یا بد رواه مسلم **فایده** بدانکه ادای محمد و عطیات باری علم از جوارح و جاد و مال و متاع
 و غیر این است که آن چیز را در کار الهی شاد غل و اداری صرف کنی مثلاً بدست کسی مدد کنی و چیزی دی و یا

بر موشاید مقدس رو و بچشم قرآن و کتب حدیث مکتوبی بکوش کلام الله و حدیث رسول الله و تذکره الاولیاء
 بشنوی هوا و عطسه کوش کنی جهان خود را در راه الهی خدا کنی دوازدهمند و درجه شهادت باشی و شکر لای سمی است
 و اهل العطا یا که در بدن تو تعبیه فرموده اند و برای پرورش استقامت معاش تو هفت آسمان و فلک البروج و طبقات
 زمین و مه و ماه و ستارگان باد و باران فریده اند این است که بر جان نندگان خدا مهربان باشی و فقرا و
 مساکین را دوست داری و مگر علم و فضل که در توفیق آن بر تو گذارده شد این است که در افاده علم کل
 ممکن و با هر معروف و نهی مکتوب پدازی خود را به مختلف و ریاضت عالم با عمل سازی که علم بی عمل شجریست بی ثمر
 و صد فی است بی کوه و در حدیث شریف آمده العلم بدون العمل و العمل بدون العلم ضلال یعنی علم بی عمل
 سبب گمراهی است و آخرت باشد و عمل بی علم عین گمراهی بود زیرا که عالم جان بسبب جهان علم و حق و باطل فرق نکند
 و در دام شیطان میرد و دو کاهی بسبب غرور و جهل کفریات از صواب شود و در مایه چشم افتد **س** بی علم
 چون شمع باید که اذیت آید که بی علم نتوان خدا را شناخت و در حدیث شریف آمده ما اتخذ الله وراثتنا **قط**
 یعنی حق تعالی هیچ بنده جاهل را به شریف ولایت و دوستی خود نخواست است زیرا که دوستی نادان سبب
 ریج خاطر می شود پس هر که با وجود عدم مهارت علم ظاهر و علم باطن دعوی لایت یا معرفت الهی کند گمراه باشد
 بلکه دیکر از اقوال و افعال او راه راست کم کرده در کفر و زندق و الحاکم گرفتار شوند و از بركات ایمان
 اسلام و پیروی شریعت محمدی علی صاحبها افضل الصلوة و التحیة محروم مانند محمود نبی نبوده
 بکمالات ذاتی و صفاتی هم در دنیا و هم در آخرت و ستانندگان آنحضرت علیه الصلوة و السلام رب العالم

و ملائک و بندگان و باشند از انبیا و اصغیا و اولیای کمال و کرام ^{لا اله الا الله محمد رسول الله} و حقیقت
 برسانیش دست که برسانست که اعظم در جاد و نیا و آخرت است ^{شده} انده و نیز بمصدق ^{این} ای که یونانی بیست
 رتبت ^{مقام} نام محمود و محمود نام مقام است که بان حضرت فردا برای عرض مضمون شفاعت دهند و آن حضرت در آن مقام
 خدا را حمد گوید و سر سجده بنده عاصیان است را برای نجات از بهر لطف و انوارش دوزخ و دخول است شفاعت
 کند و در آن وقت ^{لواء} لواء الحمد با حضرت دهند و آن باری است بس فیض لایق عظمی آن شیع که شریف و مضمون
 بدان تسلط کند چنانکه حدیث دوم ^{و من دونه} تحت لوائی در علو شان ^{آن} نشان رفیع ایشان در اشد
 مقام تو محمود نامست محمد بدین شان مقامی و نامی که دارد ^{و احببت} یک گزیده نازد و دوزخ از است
 مرحوره خود و این نام مبارک توبیت مذکور است و غیر عربی است بدان ای برادر که ایمان آورد و نیکو کرد
 علیه الصلوة و السلام موجب نجات آخرت است و یک که بران نور الا نور و مظهر فیض بروردگار دل و جان خود
 نثار کند و بهر قلب او را دوست دارد و آتش دوزخ بروی حرام باشد و چون تو خود را از ان اوساز
 و بان گاه منسوب بر شکل که دار ای آسان شود و جنت الرضوان فردوسین بیکه تو باشد و دوزخ
 از نور تو احراز نماید و مضمون حدیث جریاموسن ^{فلان} نور که لطیفانی بسی بوی زود از بالای هر اطلال بگذرد
 موسن زیرا که نور تو فرو نشاند شعله مرارده از رخ برکشاید و حیثیک یعنی یکانه و یکت و صفت کمال
 حسن و جمال و میر خوب و طلعت مرغوب ^و روی خوب و کمال منور و امن با کمال لاجرم است
 پاکان دو عالم با اوست و او در باب جامعیت فضایل و کمالات جدا گانه حق تعالی آنحضرت را یکا :

۹۰
۹۱
۹۲

۹۳
۹۴

۹۵
۹۶

و متاخر ساخته و آنچه بر فرزان و اولاد بنیاد و بر دل داده بمهند و در جسم جان آنحضرت علیه الصلوة والسلام ودعت
 فرموده یعنی حسن چنان ظاهر که مال که عبارت از سکام اخلاق است بان سر و انبیا که است ننوده ع
 آنچه خیر بان همه دارند و تنها داری و او یکی از اهل دل زیبا گفته **س** ای صورت آئینه سر خود را روشن زخت
 پرتو انوارش به هوا بمجموعه هر دو کونی و کس چو تو نیست با در محکم صورت و معنی موجود ما چو محو کننده کنان
 یعنی بوجوب امرش آبی با آنکه خود بصفت عفو مستصف شده و بکلم خدا العفو و امر بالعرف و نهی عن
 النجی بدین کلمات بدی بینگی کرده و آئینه سینه را از غبار کینه پاک داشته و بر اندازی دشمنان طالب و طعن
 تشنجه آنها صبر تحمل و زنده دین نمی توان گفت که آنحضرت علیه الصلوة والسلام انما کفر و رسوم
 جاهلیت از جزیره عرب محو کرده بجای آن تاسیس اسلام کرده و شعائر دین اهل این بنیاد احسان
 جمع کننده امتان در میدان محشر و در حدیث شریف آمده که پیش از همه بنده کان آبی اول آنحضرت علیه الصلوة
 و السلام تر قف و بخیز و دو دیگران را محشو کند بدانکه چون فرشتش عالم و اولاد آدم بوسیدان سر و بر و خوشتر
 اجساد و زندگی دوباره عباد که ان معاد کویند برای جزا خیر و شر و رسیدن به نعمات بهشت و دیدار الهی
 و غیر این از امور آخرت که نزدیک اهل سنت و جماعت مسلم الثبوت است بواسطه آن سر و خواهد بود و در حدیث
 آمده که کما تعشون کوئون و کما تموتون تبعون یعنی چنانکه زندگانی کنید بیدید و چنانکه میمیرید از قبور
 در میدان قیامت برخیزید **س** در حسن عکاش که در روز جزا با حشر و توبه مشور عمل خواهد بود و پسند
 مومن باید که بجهان کتاب اعمال و میزان حرما و اعواف و جنت و دوزخ و کرمی قیامت که

انشائی که بجز آب کوثر شک نیست پذیرد ایمان آرد و خاکش گشته و و هم را از ساحت دل دور کرده به نماز و روزه
 و زکات مال و صدقه و حج کعبه در صورت استطاعت و زیارت قبر رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم سعادت بی
 حاصل سازد و از ناغوی طبعان زندیگان که منکر احوال آخرت و احوال قیامت و جز اعمال اندازند و طراط استقام
 روگردان شود که زمره مومنان به یقین با غیب تحریف کرده اند و از آنکه بصدق دل سوز آخرت
 باور کرد و در آخره ثواب بی حساب است آرد و آنکه با کنار پر دازد و نادان و پشیمان گرفتار و طراط باشد
 و چون گدازد دست رود دست پوشمانی فایده ندهد و حال او چنان باشد که یوم یعصی الظالم علی یدیه یقول انی
 اتخذت مع الرسول سبیلا و یلانی لم اتخذ فلانا خلیلا یعنی در روز قیامت بگوید ظالم سنگریزی کافری
 بر من دوست خویش بود که یار یار من پیش گرفتاری رسول آخر زمان راه هدایت را وادی گشای گرفتاری فلان
 بگشاید دوست جانی که فی الواقع دشمن جانی بود ای باده چنان خیال میکنی که در دنیا بانواع طایفه مومنان
 پرهیزی خود را گرفتار بهو و لعب سازی و ذایک اشاره ابروی کسی و حمایت مرشد خود را مواخذه آخرت
 بر می دوشد و فرج که تا سر هر سال آنرا فروخته اند نسوزی که این خیال تو از سودا خام است این قصه
 از فریب شیطان بد فرجام است که تو ای و در حق بندگان الهی بانواع است شنیده باشی که بلیس با دم
 صفی الله علیه و آله و سلم و السلام چه کوشش بر آید و متی اولاد چه کار خود در کلام الهی
 آن یار شرف و دو بانی گرفتار اتحاد و عبارت لاغونیم جمعین مذکور است خلاصه سخن اینک اگر مرد عاقبت
 اندیش هستی از تعلیل بلیس غافل باشی از عذاب قبول و بهول محشر مواخذه آخرت غافل شو که یکی از بزرگان

درین گفته است **س** انا که خواص در کبریم اند و پشت زدگان عالم تسلیم اند و نوبت شود که حمت حق عام است
 مغرور شود که خاصگان در بیم اند عاقبت در پس آینه انبیا و خاتم النبیین در این صفت مشتق است از عقیب
 بمعنی پاشنه و پس حکت در ناخیز مبعوث شدن آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام این است که عمارتین آبادان
 شود و معنی الیوم اکملت لکم دینکم از قوه بفعل آید و بر نسخه شهود جلوه کرد و دوم این مهلت دلالست کند بر
 کمال تعزیه مجوسیت آن سرور بدرگاه حق تعالی که بادشاهان می زمین بمقرب درگاه خود را تا آنکه امر مهم
 واقع نشود از خود جدا نمیکند و چون از سازام تمشیت آن مهم صورت نه بند یک شیر و الا تمهیر را که دلائلین
 سیاست سرآمد و در آن بلاد و اند می کنند شیخ ناصر علی رحمه الله علیه میگوید **س** پیل از هر شاهان غیور آمده
 هر چند که از بطور آمده و ای قلم رسل قرب تو معلوم شد و دیر آمده ز راه دور آمده و برای تشیل تحسین و تبیین
 عمارت دین و حدیث شریف آمده که شخصی عمارت عالیشان احدث کرد و بعد اتمام جای یکشت کا
 گذاشت چون نظران سیران کردند خوشوقت شدند و چون محل آن خشت رسیدند گفتند که اینجا جای گستراد
 خالی پس مودای سمنانان من مرمت آن خشت ام و تکمیل منزل هدایت و ارشاد بآید رب العباد
 از بکرت قدم من است و نیز حفظ و حراست کاروان از دست اندازره زنان بی باک چنانکه از
 فوج دنیا که کش می چند اول میباشد بچنان نگا داشت جان مال عباد الله هم در دنیا و هم در آخرت
 از آن شفیق روز قیامت خواهد بود **س** چه غم دیوار است را که باشد چون تو پشیمان و چه با
 موج بجزاز که دارد و فوج کشتیان و دغا بر است که پستی خیزد پس آن چرخ می باشد پس معنی عاقبت

الح

صاحب دواجوبی و نشین خاطر نشان کرد و خطبه بمعنی ظاهر و باطنی کامل حقیقا در قرآن مجید بیان
 اسم مبارک خطاب کرده می فرماید که ما از قرآن بشنید یعنی ای مردم خدا ما را نازل کردیم بر تو قرآن تا خود را
 سوخت و تعب افکنی بفرط مساف بر کفر و شر و نیز برای که کار تو نقطه تبلیغ دمی است یا مشقت مالا یطانی
 کنی کثرت ریاضت و نماز نهج بر یک پای ایستاده چنانکه چندی عادت شریف بدین منوال بود و بعضی از
 بعضی را گویند که درین آیت رد قول کافران است که چون آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام را در کثرت عبادت
 دیدند زبان طعن بر کشادند و گفتند یا محمد درین بار یکدانشی و در مشقت و اوان گرفتار شدی پس حق تعالی
 در مدائن چنان فرمود الا تذکره لمن یحبی تنزیلا من خلق الارض و السموات العلوی مکرزا بر بندگ فرمود حق
 کیسکه می رسید یعنی در دال و خوف الهی غالب شده و برتر ساندن سازشی شود ما زان را بارگاهه کیسکه آفریدین
 و آسمان برین سبب تقسیم ارض بر سموات درین آیت چنان گفته اند که زمین قریب ترست بسوا و راک نسبت آسمان
 یس با انسان در نسبت طی گویند که اصل آن با اینست به سبب کثرت نماز بارگاه ازان اقتضا بعمل آمد کافی
 ایضا و حق تعالی در قرآن مجید صریحا باین نام خطاب کرده میفرماید یس القرآن الحکیم ایاک الم یحضر
 علی هر اوست تقسیم یعنی ای انسان کامل قسم القرآن فی حکمت بدینیکه تو از جمله پیغمبران مرسل هستی قائم و ثابت
 بر راه راست که عبارت از توحید باشد تر و ملاک نگین برست و ثنائی نوط و این است تا پس این
 سوره جلیل البیان تمام نمائی در هر رنج لکان مصدر و می شده که ما از تو تعالی کلام عجز نظام را بنام
 خود آغاز نمود و ما ثنائی را در باب حکمت مقدس و ثناء و در حدیث آمده که هر چه زیاده ای است و در قرآن

تاریخ

بیست و خواننده می‌نویسد ثواب تلاوت قرآن ده بار حاصل شود ظاهر پاک منزله از هر یک نقصان معصوم
 از هر کس که در این از اول و کی باطن مجرب و جوده پاک ظاهر شوق است از طهارت و طهارت بر دو قسم است طهارت
 ظاهر و طهارت باطن طهارت ظاهر عبارت از پاک داشتن بدن و طهارت باطن عبارت از انواع آلودگی‌های اندرونی و
 که نماز و روزه آن صحیح نکند و لا صلوة الا باطهاره فرموده اند و ازین طهارت بوضو غسل و تیمم و مسکن
 تعبیر نموده و پاک بول کلون هم داخل این طهارت است چنانکه در حدیث شریف آمده است ستر خود را ببول غفلت
 عذاب العبرته یعنی ای مسلمانان پاک کنید از بول زیرا که اکثر عذاب قبر نسبت بپاک بول است و حدیث گذشتن
 حضرت عبید الصلوة والسلام بر دو صاحب قبر که یکی سبیم طهارت بول و دیگری سبیم غازی گرفتار عذاب بود
 و برای تخفیف عذاب بنایک شیخ خراسانی گفته است مبارک لای آن هر دو قبر نهادن در مشکوه شریف
 و همچنین است و نیز چون طهارت ظاهر مستلزم طهارت باطن است و حدیث شریف آمده که الطهور شرط الايمان یعنی طهارت
 کردن پاره از ایمان است و جد و جهد آن سرور در طهارت ظاهر و در او قاشا روزی معتمد النوم و
 بهنگام خواب سلام و بعد جماع و اشتغال لذات جسمانی و تناول طعام و خوردن چیز با برشته و گوشت شتر در صمیم
 مسلم و غیره و کتب حدیث به تفصیل مذکور است پس و مومن باید که از اتباع سنت در باب طهارت محروم نماند
 چون بیاورد طهارت ظاهر با طهارت باطن یکی ظاهر و قسم دوم که طهارت باطن است از دو قاعده شریعتی مستخرج
 اصول است که طهارت ظاهر بی طهارت باطن بکار نیاید زیرا که پاک بدن با نجاست و ابل چون سر اندود
 و چون سکه قلاب باز درین مردود بود و آیه یوم لا یخضع مالکم الا لله و لا للناس فی الله تعالی تسلیم اند و همین

مطلب عمده است و طهارت باطن عبارت است از پاک داشتن دل از شرک آوردن بخدای غویب و پاک
 بدعت و انواع دنیایم اخلاق مثل کبر و حسد و بخل و ریاضه و غفای که تفصیل آن در کتب خلاق مذکور است
 و محبت دنیا و حب جاه اساس این خبیثات است و غیج این خبیثات است که حبالدنیارأس کل خطیئه در حدیث
 شریف آمده و نیز علما وین گفته اند که دلی که در دوی محبت خیر الوری صلی الله علیه و آله و سلم دوستی الی الطهارت
 کبار که اخلاص است اند نباشد سرسبز پاک است و علا دوستی این بزرگواران تکریم و تعظیم ایشان بود و بر کمال
 ظاهر او باطن او آینه سینه از نور حب ایشان روشن کن و از تنگ کینه پاک داشتن و با توان با طهارت جهاد و قصص
 قدم از جاده ادب بیرون نکند داشتن که کدای ناچیز از اسرار طوک موز ملکات چه کار حاصل کلام اینکه آدمی از
 طهارت باطن که تصدیق بخدا و رسول کیم صلی الله علیه و آله و سلم بران و البته است غافل نماند وین اسلام که
 سطره نجات آخرت است دران واحد از دست نهد مظهر اسم مغفول است از نظایر معنی پاک کردن زیارت
 معنی یعنی پاکیزه تر و جامع انواع طهارت که بیان آن در طاهر مذکور شد و اگر ازین طهارت پاک اتم از
 عوارض جسمانی و تنه آن سرور از امراض روحانی اراده کن ایق بود که عطر عرق بدن مبارک و دیگر
 فضیلا و شرح الصدور آن صدر الصدور که چندین بار روح الامیر بکام آید سینه انور آن سرور شکافته و فیض
 منزل از آلائش اسکان پاک کرد و شست و شوی حاجی داد و در کتب سیر و سال الاحقر مستفی بانوار الشرفین شرفا
 بیان شده و بکام آنکه عکس کیم که جام فیض صحبت است از ترنم و نغمه و صحبت و خورشید آن سرور بود و
 از دانه بر این است آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام نیز از انواع طهارت باطن ظاهر شد و آیت تطهیر نشان

بجای

بجای

نازل شد قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا ان يذب عنكم اجرهم اهل البيت ويطهر لهم تطهير يعني من نجاسة جسد تعالی مکرر کند
 دو کند ز شهادت و کما اهل بیت و پاک کند شمار بجایان پاک و پاکیزه اهل بیت آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام نزد
 بعضی از طحا که اند که حرام است بر ایشان زکوة مال گرفتن و ایشان بنی ثنائیم اند و این شامل است اهل عیاس
 آل علی و آل جعفر و آل عقیل و آل عمارت را همی الله عنهم امام فخر رازی کید اولی است که گوید که اهل بیت از ولج
 و اولاد آنحضرت اند و شیخ عبدالحق دهلوی شرح مشکوٰه نوشته که کما اهل بیت آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام
 در برای قبول علی مرتضی حسن حسین رضی الله عنهم اختصاص دارند و اطلاق آن برین چهارتن پاک مشهور
 معروف است و روایت است که چون آیت تطهیر نازل شد آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام در زیر عبا و خرقه و اما در
 وسطین گرفت و دعا کرد اللهم هؤلاء اهل بیتی ما ضلایا این چهارتن انصاف اهل بیت من اند و این تطهیر
 آل عبا نیز گویند چون آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام را نیز شمار کنند پنج تن باشند ای برادر پسر علیه الصلوٰه والسلام
 در باب های حق خدمت و محبت اهل بیت رضی الله عنهم است را وصیت ما فرمود و تاکید کرد که هر چه در
 اوفیت رسانند آخر بعضی را از شقایب محبت دنیا با آن ارکان دین می خوانی گویند و فرزندان و بول آل رسول
 را با نوح ظلم و ستم کند **ترجمه** اترجوه من قلت حسنا یا شفاعته جدّه يوم الحساب در روایا آمده که چون
 یزید بان مر مبارک بید الشهدا بر نیزه کرده می بردند لب مبارک بخشند آمد و چون گوش بان نهادند
 این آیت می خواند سیلم الذین طواوا منقلب یحقون یعنی قریب است که معلوم کند تسکاتان نبی دین
 که انجام کار با نجات با سعادت کار می نیست خون آل احمد بخون آل محمد صلوات الله علی بنیک محمد و اهل بیته

طهر تر طهر لطیف نیز معنی پاک پاکیزه بود از چیز کثیف و قوی و طبع سلیم از آن پاکیزه و نیز اشارت بسوی چو
 کل معرق چون گلاب و دندان خوشاب کلمات لطیبات او که منزه است از آن معطر شود و در برآمده که چون کبریا
 علیه الصلوة والسلام در کوه و بر زن می شد هوا آنجا از تنه طلق و رایحه خلق او خوشبو شد می آید و در و نه
 دانستی که آنحضرت بدان طرف جلوه افروز شده با کج در حدیث شریف آمده ان الله طيب لا يقبل الا طيب
 یعنی حق تعالی پاک است و نمی پذیرد مگر چیز پاک را خواه قول باشد یا عمل یا بدیه یا حد و مانند آن درین حد
 لفظ طیب بذات باری جلت صفاته اطلاق فرموده اند پس حالات قدس این صفت از اصحاب معصوم
 و از باب معنی مخفی و مستور مانده که طیب که لا اله الا الله است و گویند که آنرا اشارت و قولی است داده اند نیز
 این اسم مبارک رفعت و اعتلا می بخشد زیرا که اعتقاد و هدایت بی تصدیق رسالت را بیان و از معنی آن است
 باری حقیقت محمدی نیست و نیز در قرآن مجید فرموده اند الطیبات للطیبین و الطیبین للطیبین یعنی زنان پارسا از
 بهر مردان پارسا و مردان پارسا از بهر زنان پارسا اند و ازین آیه کریمه جوان دانست که ازواج مطهرات
 که اهل بیت المؤمنین اند سر او را پیوند محمد عربی که طیب ظاهر لقب است بودند و آنحضرت علیه الصلوة والسلام
 را تقرب با آنها کجا خویش بوده و از آنها المؤمنین که بمعنی مادر مسلمانان اند هیچ یکی را در حیات آنحضرت
 علیه الصلوة والسلام و نیز بعد وفات او از جاده عصمت و عفت دور و پاکدامنی قدم بیرون نرفته و آنچه
 همدوشان خدا و اعدا رسول مجتبی در باب حب نرسول الله یعنی عایشه صدیقها از ده اقربا است شریف
 و کس نمی گوید که این یکی دامن او نمی آید و نه در قرآن مجید مذکور است و بجا دانسته که اگر در خود

نو بخندد و دیگر چنین بیتان و طعنان نکرده و بکلام این بعضی الطعن یافتیم در باب زواج مطهرات که جواب هر دو
 صفت اند از بدکامی و خطرات شیطانی احتراز نمایند اینچنین توفیق الهی برای اثبات تقوی سیده النساء عایشه علیها
 السلام است که در کرم روایت است که چون آنحضرت علیه الصلوة والسلام و ابوبکر صدیق در حجره عایشه مدفون
 شدند عایشه قانون برای فاتحه و زیارت در آن مقام بی اهتمام کلی در لباس نفی و کفنی که تا هنوز زوجی و ابی بنی
 یکی شوهر است و دیگر پدر من چون امیر المومنین علیه السلام مدفون شدند بی ستر تمام بدن زنی و کفنی که من عمر شرم دارم
 عجب و انگیز میشود ای یاران بخور نگاه کنید که چگونه دختر ابوبکر بر شرم و حیا از اصل فطرت مجبور بوده است اگر
 معنی القیام الطیبین اینست و الله الرفیق و المعین باید دانست که قصه پرخنده عایشه رضی الله عنها با زبان
 پاک دامان و در سوره النور مذکور است و ابن عباس رضی الله عنه گوید که حق تعالی زن پسر پیغمبر را از بدکار
 و نهجاری نگاه داشته است سیدگار و در سالار و بزرگ قوم از روی حبیب در حدیث شریف آمده
 که فرمود آنحضرت علیه الصلوة والسلام انما سید و فقه آدم نبی من سر دارد اولاد آدم و سید بر تشدید پاک
 مکروه مشق است از زیادت معنی سروری و سر داری میباید از روی عرف و نقل از سید جنت ثابت می شود اول
 از عرف رسول صلی الله علیه و آله و سلم دوم از جانب زهرا بی قول بیوم از جنت امیر المومنین علی رضی الله عنه
 که تفسیر این اقسام ثلثه بآل رسول صلی الله علیه و آله و سلم و اولاد علی می کند پس نظر بر این کلام آنچه پراونشیغ و غیر علو و ماد
 اوستند بود سید باشد چنانکه در جواب المومنین آمده نوشته ام و این قول اکثری از علما دین است اولویت
 خبر ابوبن یعنی فرزندان تابع بهترین با در و پدر یا پسران همان معنی که مذکور شد و آمده غزالی رحمه الله علیه

اجاب العلم آورده که آنحضرت علیه الصلوة والسلام در علم و تجامع و عدالت و عفت نظیر خود ندارد چنانکه در
 با عفت آنحضرت نوشته اند که دست مبارک بدست هیچ زن نچسبیده و در سختی هم چنان زن بود و در هم
 نیز در یک آنحضرت و از سبک رفت ز روی بکجه کشاده و چنان ادا می داد که اگر کاهی بی مانند مستحق را یافتی تا صرف
 شدن آن شب بخت خواب نکردی و از مال غنایم برای خرج و منونت عیال نداده از قوت یک سال امتزانی فقیه
 مال را بی سبب آن صرف کردی و سوال هیچ سال را در نفرودی بیشتر چنان بودی که از ذخیره و قوت عیال خود
 بر فقر و محتاجان ایثار کردی حتی که قبل از انقضای سال خود برای نفقه عیال محتاج نشدی آنحضرت علیه الصلوة
 والسلام تعلیم بدست مبارک و خفی و بر جبار دریده پیونده درست کردی و در کار و امور آخانه با اهل خانه شتر
 شندی و در شیوه شرم و حیا چنان کامل بود که بر کسی پیش نظر نمیکرد اجابت دعوت میکرد اگر چه دعوت کننده
 مسکین و بنده و کم تر باشد بدیه را قبول میفرمود اگر یک جریقه شیر بود یا نان خر گوشه نشین را تناول میکرد
 و طمانی و بدله آن نمی نمود مال صدقه نمی برد بسبب آنکه صدقه بر ساد ا حرام است خشم و غضب او از بیبر خدایش
 بودی نه از بیبر نفس خود و همیشه سخن راست گفتی اگر چه بر منی گفتن در امر حضرت آنحضرت علیه الصلوة والسلام
 عاید شود و آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم از کس کی شک شک می بست و ما حضرت را تناول میفرمود و در روی
 از غذا حلال بر میز نمیکرد و گاهی خرم صرف و گاهی گوشت برشته بی نان و گاهی بی نان جو و گندم فقط و گاهی
 و شهد و گاهی شیر بی نان و گاهی خبره و خرما تناول میکرد و گاهی بکجه زده میخورد و با لاخوان میخورد بلکه
 طعام بر سفره نهاده میخورد و دست مال آنحضرت علیه الصلوة والسلام کف پا او بود یعنی بعد از آن زمان

خورشید است بکف پای لایق در قید نگاه داشت مال و حال خود و از کمال او و دوش سه روز بیایی از ناکند
 سیری حاصل کرد و نوافات همین حال بود و حوت طعام عروسی یعنی ولیمه قبول سکیر و پیشین کاران مانجانا نه پیش
 و در جماعت اعدای عاریس و پاسبانان در میکرد در تواضع یکانه روزگار بود و اکثر خموشی را دوست داشتی و سخن
 گفتنی حال صورت و کمال معنی داشت از خود دنیا کاهی برسان نشدی و از پوشاک هر چه میسر شدی پوشیدی
 کاهی چادر و کاهی بر دیانی جیه صوف انگشتری نقره در خضر دست راست و کاهی در دست چپ می شدی
 و چون می آمدی بنده خود و یا یکی را در رخس و نشاند کاهی بر آب کاهی بر استخر کاهی بر استخر کاهی بر در
 گوش می آمدی کاهی پیاده پانی چادر و کلاه و کلاه رفتی خوشبوی را دوست داشتی و از بوی بدن ناخوش شدی
 با درویشان صحبت داشتی و با مسکین طعام ردی با فضل را کرم کردی و اهل شرف را به نیکی احسان تا ایفای قلبی
 صلح می کردی و خود را بر اهل فضل ترجیح ندادی و هیچ کس را جفا و ستم نکردی و چون کسی حضرت کرد
 قبول فرمود و در مزاج و طبیعت خیر سخن گفتی خنده و سیم کردی بی تهمت و بازی مباح را و اداشتی و
 با زمان بازی که دی مثل و دیدان چون کسی با و از بلند حرف زدی تکیه کردی آن حضرت را از آن که پسند
 بود اندازش و نه با اعیال خود و بری بر دو آنحضرت را علما و کاتبان بودند و در اکل و شرب لباس آفتاب
 بلکه با خود شریکی داشت و کاهی زیارت آبی و اصلاح نفس غافل نمی بود هیچ مسکین را سبب افلاس و محنت نکرد
 و از بادشاهان روزین نمی رسید بلکه در باب عت الی الله شاه و کد را در نظر او می بود و حق تعالی
 آنحضرت را سیرت فاضل و سیاست کامل عطا فرمود و حال آنکه مرد بود اعیان از نوشت و خواند عارف و شهود نای

در سرزمین جهان داشت و بیابان شده و در فقر و تنگدستی عجزی که نشسته بود بی پروا و با وجود این که سزا
 حق تعالی جمیع محاسن خلایق و اوصاف پسندیده و اخبار و ابدان و آخرین آنچه در آخرت بکار آید و در دنیا بخوبی فرا
 ازان رود نماید آنحضرت را تعلیم کرد و غزالی رحمة الله علیه میگوید که این سیزده حدیث شریف من انتخاب کردم و
 سوا این آنچه ابوالمحرری در کتاب خود جمع کرده این است که هرگاه اجدان از مومنان شام داد می بخشد
 گفتنی حق تعالی آنرا کافره کند و آن موجب رحمت ساختن و پیچ خادم و عاصیه رحمت مکرری قننی آن حضرت با
 کافران جنگ میگوید یکی از اصحاب عرض کرد یا رسول الله دعای بد کنی تا بر این تمکاران قهر الهی نازل شود و فر
 ما نهیست رحمة و لم یبعث لعلنا نمینی برای رحمت فرستاده شدیم نه برای لعنت و طلب خرابی را بنده چون
 کسی برای دعا یا از بهر مومنین کافر فقیر بود یا غنی سوال کردی بجا دعای بد دعا نیک بدی و اگر دوی و آنحضرت
 کسی را از غضب بدست خود نزد امانی سبیل الله برای اعلاای کلمه الله کافران را گشته است و گاهی باب خود از
 مردم انتقام گرفت مگر اینکه حد شرع بر مردم جاری کرده است و چون در دو امر اختیار باشد امر ایمن را
 برای خود اختیار کردی و اگر در آن گزاشته معصیت الهی یا قطع رحم بودی از آن حذر کردی و اگر یکی از اینها
 یا کینه که منبذ از آنحضرت در کاری است یا اگر دزدی کردی یا دزدی کارا و بس و آن رضی الله عنه که خادم آنحضرت
 بود میگوید و الله آنحضرت هیچگاه مرا نفرمود که چنانچه کردی و چون گاهی تقصیر میکردم و یکی از اهل بیت
 مرا سرزنش میکردی میفرمود آن حضرت علیه السلام بگذرید این مسکین را که شیت الهی چنان بود آنحضرت و فر
 بر سر زودی بهنگام خواب اگر درین بران سر حلق فرسود و الا بر زمین خواب کردی و قبل از آن

این حضرت علیه الصلوٰۃ والسلام حق تعالی در توبیت در سفر اول تحت کرده که محمد رسول الله بنده برگزیده من است
 نیست تندخو و منکرال با یک زننده در بازار باجرای بد بدی بکند بلکه عفو نماید و ولادت گاه او که است
 و هجرت او بدین بادشاهی و در ملک شام لشکر می بندد برگرداو و اصحاب و محافظان قرآن اهل علم اند و
 و منور دست و پای بنشیند و تجلی نیست او در اخیل مد گوشت انتهی و از جمله اخلاق آنحضرت این بود که در
 گفتن تقدیم کردی چون کسی برای کاری پیش آنحضرت آمدی تا آنکه او خود بخیزد بسوی او متوجه بودی چون
 کسی از گرجوشی دست آنحضرت گرفتن خود دست او را نگذاشتی تا او فرو نگذازد و در مصافحه یا ران نیز تقدیم کرد
 پیچ دست گرفته بزور فزودی و این نشان کمال محبت و الفت است چنانکه در حدیث آمده صاف غم اخذیده فشا
 یشد قبضه بر جاستن و نشستن آنحضرت بکر آئی بود یعنی در هر دو وقت یا الله یا کریم مانند آن از اسما حسنی
 بر زبان آوردی تا مسمی آید کریم الدین بیکرون الله قیام و قعود او علی جوبیم متحقق شود و مسلمانان دین بابتی
 آنجانب کنند و چون یکی از بندگان عذاب بر وی طاعتی نزدیک او آمدی آنحضرت در نماز بوی در نماز تخفیف کرد
 از وی پرسیدی چه کار داری پس چون از رو کردن حاجت او باز در عبادت الهی مشغول شدی و اگر چه آنحضرت
 از برداشتن هر دو ساق بود و از ابراست خود بیک گرفت و بر سرین مبارک می نشست و مجلس آنحضرت از صحابا
 جدا و ممتاز نبود یعنی هر جا که گنجایش بودی نشستی مطلب اینکه صدر و سینه را طلب کنی زیرا که آنحضرت از
 تکلفات زنا به بری و نیز از بود و می نمود شر الاخوان من تکلف که یعنی بدترین مردم کسی است که تکلف را
 دوست دارد و گاهی آنحضرت بسوی ران خود پا دراز نموده اگر آنحضرت رو بقبله می نشست و چون کسی برآ

ملاقات آمدی مگر می او میکرد و جانم در دای خود برای او می گستراد که از خوشن باریان برودمان بن خود داد و
 بجد و کد میفرمود که بران نشیند و هیچ را نیکو تو اضع دادی و اگر او در قبول آن ناکام گری بیکجند می گذشتی
 تا آنکه بران نشیند یا بگوید چون کسی ز نزد آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام رفتی یقین دانستی که دیگری مثل او پیش
 آن حضرت اینقدر کرم و معزز نباشد و مجلس آنحضرت مجلس جن و شرم و تواضع و امانت و دیانت بود یعنی
 امریکه خلاف شرم و حیاء دیانت بود مثل منزل خنده و غیبت و نیرینه شکایت و در مجلس کسی نمیدرخواست
 در قرآن شریف فرموده چهار مرتبه ترانه است لهم ولکنست فظا علیٰ هذا القلب لا تقصوا من حج کلبک یعنی
 مرتبه آبی نرم شدی در باب بندگان و اگر نمی بودی تنه و سنگدل بر این نمی رسیدند و پراکنده می شدند از پیران
 تو آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام بچشم آمدی و زود شادمان شدی و مجلس شریف حاضرین از نظر و ادب
 بلند میکردند و چون بجای خود برخاستی این دعا گفتی سبحانک اللهم محمدک اشهد ان لا اله الا انت استغفرک
 و التوب الیک و می فرمود که جبریل علیه السلام این کلمات تعلیم کرد خداوند ما بندگان را و توفیق پروری سیرت
 و عادت سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم کرامت کن این باریت العلمین حکایت روایت است از ابن مسعود
 علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه که چون دختر خاتم را در ایران قید می داشت آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام
 حاضر کردند گفت یا محمد ان رایت تحمل عینی و لا تشریت لی حیاء العوب فانی بنت سید قومی ان ابی کان کذا
 یعنی یا محمد اگر میخواهی مرا از بند رها کن و از خرابی من قبال عرب را شاد کن زیرا که من دختر سربدار قوم خودم
 پدر من کرسنه را طعام داد و ابقای عهد کرد و از سیران از بند رها کردی و پنج سال مرا محروم نکردی و سلام

بر وجادای من خرقه طاعتی ام فرمودای من خرقه نیکو گفتمی صفات مسلمانان است اگر چه تو مسلمان بودی پس برود
 رحمت الهی فرستادی پس رحمت الله علیه گفتمی پس حکم گردان حضرت بگذارد این خرقه را که پدر او کارم اخلاق را دوست
 میداشت مفتی تعالی نیز کارم اخلاق را دوست میداد و او برده بنیاد که حاضران محفل بود عرض کرد یا رسول
 حق تعالی کارم اخلاق را دوست میداد و فرمود بلی و قسم بخداوند یکجهان محمد بدست قدرت اوست و او
 نشود در پیشگاه مگر کسی نیک خوب بود که از فی احیاء العلوم بدانکه چون سید را بر کی باز اغنیاء اهل دنیا که مسلمان
 از روی شتر اک گفت عربا طلاق کند در دست با چنانکه از حکایت دختر قائم تو سخن و معلوم پس درین صورت
 سیادت بر دو نوع بود دینی و دنیاوی سیادت دینی مختص بفرزندان علی بنی فاطمه رضی الله عنهما باشد و سیادت
 دنیاوی عام بود که هر اهل ظاهر **خدا یا بختی بنی فاطمه** که بر قول الهی بنی خاندان را که دعوت مردم کنی یا قبول فرست
 و اما آن آل رسول و رسول پیروز فرستاده خاص آبی برای دعوت خلق با کتب آسمانی که قرآن شریف است و
 فرق در میان بنی و رسول آنست که رسول صاحب کتاب بود و بنی عام از رسول است که صاحب کتاب بود
 یا با بهام و وحی و تبعیت رسول دعوت کند و نشان جلالت شان این اسم رفیع الکران
 که حق تعالی با نام خود بر عرش ثبت کرده چنانکه پیش ازین مذکور شد و یکدیگر از این موصفت بل
 تصدیق آن بدل دلیل عام و اسلام بود یعنی کلام الله الا الله محمد رسول الله زبان کفایت بدل تصدیق
 کردن انصورت و اسلام با و چون این سول ختم المرسلین است منصب است او از سایر مرسلان رفیع تر بود
 و رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم که پیروز زمان است سبق از لوح کبریا موصوفه با اخلاق الهی تخلق نموده

چنانکه روایت است از سعد بن مسعود که از عایشه رضی الله عنها پرسیدم ای ام المومنین خلاق رسول الله چنانکه بود
فرمود آیه و قرآن بخوانی که فهمی فرمود خلق آنحضرت مطابق قرآن بود حق تعالی آن حضرت را بقرآن تعلیم کرد و مثل

قول او عظم شاهد العود و امر بالسحر و قول و ان الله يامر بالعدل الا ان ياتوا ذمی القربی و نبی عن العیسیٰ

و الکفر و البغی الایه و قول و و اصر و ما صبرک الا بالله و قول و و اصر علی ما اصابک ان ذلک من عزم الامور

و قول و فاعف عنهم و اصغ ان الله یحب المحسنین و قول او تعالی او فاعف عمن یحسن و فاعف عمن یحسن و فاعف عمن یحسن

نیکی که چون ندان مبارک شهید شد و چون بر سر شریف روان گشت آن حضرت علیه الصلوٰه و السلام خون

برست پاک میکرد و میفرمود چگونه کامیاب شوند تو میگردی سوالی الله را بخوان کنی که خدا حال او را مصلحت

بوسی الهی که برست پس حق تعالی می فرستد و لیکن من الامر شیئی یعنی ای محمد در شیت الهی ترا مصلحت نیست بر

و ایضا صابر باش زبان شکلی دراز کن در مثال این مادیات بختاب غایت بختاب بمومنین در قرآن بسیار است معصوم

اول این تعلیمات آن خلاصه موجود است از فیض انعام قدسیه او دیگر بندگان از خواص و عوام بهره ور شوند

پس آن حضرت تعلیم خلاق از قرآن یافت و مسلمانان از حدیث و پذیرا و ادب آموختند لاجرم فرمود علیه

و السلام تعبت لانیتم سکارم الاخلاق یعنی آدم من تا نام که تم سکارم اخلاق را پس آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام

ترغیب و تحریض فرمود بندگان را بسوی تهذیب اخلاق و تزکیه نفس و چون آنحضرت در درس اخلاق متنازل شد

حق تعالی در قرآن شای او گرفت ای که علی خلق عظیم یعنی با محمد تو بر خلق بزرگ قایم شدی کمال عنایت الهی نظر ماید

که خود آنحضرت را ادب آموخت و خداوند آن خلق نیک که نعمت خدا و است بذات رسول کریم نسبت میکند یعنی این

خلق بگو با صفت خاص دوست آری بادشاهان بلندست چون چیزی کمی می دهند آن عطیه را از جانب خود نمی شمارند
 بلکه از آن آن صیب مغرب می دانند و این حرمت عظمی و حرمت کبری از خداوند در باب سوال کرم چه عجب و حقیقتا
 در قرآن مجید بر بادیت و ارشاد سازندگان اعم از مومن و کافر و عالم و جاهل و مطیع و عاصی آنحضرت علیه الصلو
 و السلام را با این صفت جلیل القدر یاد می فرماید تا در منصب رسالت و کسب نبوت دل نماند و نعمت آنحضرت را
 که در کتب بسیاری مذکور است با این صفت مطابق باشد قال الله تعالی و اما محمد الا رسول الا انما قال محمد رسول الله و الله
سواء اذ علم الکهار و الا انما قال ابن الرسول بانزل الیه من ربّه و المؤمنون و الا انما قال انما هم الرسول فخذوه و ما

نهانکم عنه فاستهوا و الا انما قال ابن الطاع الرسول فقد اطاع الله و الا انما قال ما کان محمدا ابدا من جملةکم و لکن
رسول الله و فقام البنین و اسال ابن آيات بسیار است و فایده این تذکره بصفت رسول مقبول آنکه است
دعوت که اهل کتاب اند بر شهادت و دلایل نبوت و رسالت که گاه لا و محجزات آنحضرت علیه الصلو و السلام پیدا
نکاه کرده بروی ایمان آرند و بدین اسلام که ان الدین عند الله الاسلام در قرآن فرموده اند شرف شوند
و امت اجابت که اهل سنت و جماعت اند بر لقب مشهور خود نظر نموده من کل الوجوه پیروی شرع و سنت
آنحضرت علیه الصلو و السلام کنند چنانکه مساف است که درین زمانه آثار است رسول حق صلی الله علیه و آله و سلم
سستور گشته و انواع بدعت و عبادت و عادات و رواج یافته و شوق آن در دلها متکین شده حالانکه در احادیث مشهوره
بزرگ بدعت و اتباع سنت بکمال تاکید حکم کرده اند و کل بدعت ضلالة فرموده اند و این کلیت در بدعتی نیاید
با دیگر که در نفع دین و فایده دنیا عاری باشد و الله العارفین شریعت پناه مولوی محمد صبیح الله الخ طاب

بر دلالت و قاضی الملک از جمله قضایای عامات رساله کلامیه در رد و شرک بکافری و منکران مملکت
کاتب المحرف است نوشته اند در افاق شهرت یافته درین باب هم موجود است الحی تکامیت بغایت مفید اگر چه است
ملاحظه فرمایند و توفیق عمل از خدا طلب کنید ای برادر حق تعالی از شرک راضی است و محمد رسول الله از بدعت ناخشنود

و شوق بدعت را در حدیث شریف بعضی است تعبیر فرموده اند کما قال علی الصلوة والسلام من تسکب تنی تخلف و
استی فلا جرمانه تشید یعنی هر چه کند بدعت من به کلام عزیزی که می است من این را ثواب صدقیده حاصل شود که
حق تعالی توفیق فرماید این بنابر است و حق مؤمنین کافی باشد یعنی نیز در خبر دهند از احکام الهی نبوت بمعنی خبر
باشد از اخباری و حق تعالی در قرآن مجید بر حکیم آنحضرت علیه الصلوة والسلام یا ایها النبی خطاب فرموده
یا آدم است یا پدر یا نبیا خطاب یا ایها النبی خطاب محمد است آداب آنحضرت علیه الصلوة والسلام در باب اکل و شرب
از کتاب حیاء العلوم برگزیده است که در مردم در اخبار آمده که آنحضرت علیه الصلوة والسلام در قید اوان طعام نبود

هر چه پیش می شد تناول فرمود و طعام در یک طرف با جماعت خوردی که دست با بسیار با چنانکه گویند کان آب الطعام
ایمان کان علی نصفه و النصف اکثر علیه الاید چون سارا خوان می شد و فرمود که لا اله الا الله محمد رسول الله
بهانعمه بجهت تناول کنیم یا الهی که در این نعمت را موجب و اشک تو که بوسیله آن سیم نعمت بهشت را و اکثر جمله
آنحضرت به کلام خوردن طعام همچو شستن غازی بود که در روزان و در هر دو قدم را با جماعت کردی که اگر کسی که تا ملازمتی
دیگر قدم با آن قدم دیگر بنهادی فرمود من بنده ام بخیرم چنانکه بنده خودم بنده می شنیدم و آنحضرت گرم گرم
خود می فرمودی که در آن یک نیست و حق تعالی آتش بر این بنده زده عذاب را در آن سزاوارده طعام را از خود دور

حکایت

در حدیث

از نزدیک خود را گزیند و اکثر به آنکس خوردی و گاهی به آنکس چهارم مدد کرتی و از او آنکس بخوردی و فرمود
 که بدو آنکس خوردن کاشف است این بخورد آنحضرت علیه الصلوة والسلام مانع بود که او آن آنچه بود بزرگواران
 پرورین سراج ندانست و بخورد خیار را با خرمات و با آنک دوست ترین که نزد آنحضرت خرمای تر و خربزه و انکور بود
 و خوردی خربزه با نان مشکو که گاهی نیز با خرمای تر خوردی نیز دوست خوردی در روزی خرمای بخت راست خورد و تخم
 آن در دست چپ نگاه داشت که سفید موده را گذر افکند پس اشاره کرد آنحضرت بسوی آن حیوان خوردن گرفت
 از دست مبارک آن تخم را دوخ و از دست راست خرمای بخورد چون فراغت یافت آن جانور بیک سو رفت و گاهی آن
 را پوست دور کرده خوردی و قطرات شیر را انکور بر پیش مبارک میچو دانه مر و از این نظر آمدی و اکثر غذای آنحضرت آن
 و خرمای بودی و امیر کردی شیر با خرمای و فرمودی که این غنای الطیبین نام دارد یعنی دو اطبیب آنحضرت گوشت را دوست
 داشتی و فرمودی که گوشت قوت سماعت زیاده میکند و سبب الطعام در دنیا و آخرت و اگر بن از حق تعالی سؤال کنیم
 که هر روز گوشت خوراند او قبول فرماید و بخورد آنحضرت نزدیک گوشت و کدو دوست داشتی آنحضرت
 که در او فرمودی که این شرفی برادر من علیه السلام است روایت است از عائشه رضی الله عنها که آنحضرت
 علیه الصلوة والسلام حکم میکرد که چون آن خورش تیار کنید زیاده کنید در آن کدو را زیرا که کدو معوی است
 و بخورد آنحضرت علیه الصلوة والسلام گوشت پرنده که از امید کند ما خود برای امید کردن زنی و دیگر حکم
 کردی که از بزرگ امید کند و چون آنحضرت گوشت خوردی سر سبوان نمکون نمکودی بلکه آنرا بسوی بان برداشتی و
 پندمان پاره کردی بخورد آنحضرت نان نمکون و دست کوه سفید را دوست داشتی و نیز نان را دوست داشتی

و الله جل جلاله وکبریا که میفرماید: وَلَا تَحْسَبُ أَنَّ خُلُوفَ النَّارِ حَرًّا وَلَا تَحْسَبُ أَنَّ خُلُوفَ النَّارِ حَرًّا وَلَا تَحْسَبُ أَنَّ خُلُوفَ النَّارِ حَرًّا
 چون کسی بر آتش تو اوضاع کند حق تعالی او را سرفروزی بدو آنحضرت در باب اهل طعام حجاب نشی کرانچه نه طعام
 میداد و نه بخوردی هر چه پیش آوردند آنرا قبول کردی و گاهی بی تکلیف دادن بآنها خود طعام و آب انداخت
 مبارک گرفت و خوردی بی این همه نوازش از آننا رحمت است رَسُولُ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنْ حَمِيمٍ رحمت و مهر با
 برامت بلکه همه اولاد آدم که در دنیا به ایت از بنای حق هلاک نگاه دارد و در روز آخرت از دوزخ و عذاب ابریم
 دارد و نه بهشت است رساند و بی الزم نیز آمده چنانکه بعد از بن کور شود انشا الله تعالی و حق تعالی حق قرآن
 مجید میفرماید إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ لَهُ آنکه رحمت الله علیه و السلام ما فرستادیم که ملازم هر رحمت برساند و حق
 صبی آدمیان و چون طيور هم که جانی و روحی دارد و پیش ازین شیرین لعل دلائل رحمت و صلی الله علیه و آله
 و سلم بملازمه مذکور شده روایت است که چون جنگی حکم فرار بر سر طغیان آمده بعضی از اصحاب بکبر راکشید و خود
 آنحضرت را جرح کردند و قریب بود که لشکر اسلام را شکست دست دهد و ازان بعضی که دندیا رسول الله عا
 کن بدر کافران که دشمنان به شور شوند فرمود مرا برای عا می نمر ساد و نه بعد از ان بخلاف داده و ازان
 دعای بخشایش آن استمگان با حسن سعادت عرض کرد وَاللَّهِ لَأَغْنِيَنَّ عَنْكُمْ قُوَّةِي فَإِنْ قُوَّةِي فَانْهَيْكُمْ لَا يَعْزِمُونَ بَارِئًا بِخَشْيَةِ اللَّهِ
 قوم مرا و راه بجایان سازد زیرا که اینها نادان بی خبرند و در باب کمال رحمت آنحضرت آورده اند که در هیچ وقت و هیچ
 مقام مبرکه که از باد و مونس غافل نبود و در که و دینده و ذره غرض مقام قاقب سیر این از انجمنی یاد کرد و در شب
 معراج هنگام عرض تحیت فرمود السلام علینا و علی آباءنا الله الصلی و آله و سلم میدان قیامت در عالمی که اینها

اولا انهم انهم محشر نفسی گویند خود اسمی امتی فرماید شفاعت کند روایت است که بعضی از اصحاب
 بدرگاه رسالت مآب عرض کردند یا رسول الله تو پناه عالمیان را امت هستی چرا در شب معراج ایشان را فراموش
 کردی فرمود گمان مبرید که من این عالمیان است خود میگویم با شما من ایشان را در عیسی داخل کردم آری از عیسی است
 اللهم این لطف و کرم بعد نباشد قیمتی که بفتح اولی تشدید یای مکتوره نگارید و قیام کند بر سر انجام کار بزرگ
 و بخشایش آنها و بر جستن آنحضرت برای انجام کار سازنی خلائق و تخفیف کردن در نماز و در سیر شریف
 مذکور شد و در وی محشر پیش از هر سر آوردن آن سرور از قبر و بر جستن از مرقده و بر محض برای تدبیر کار
 و در ماندگان عرض قیامت با که خواهد از ملازمان و نگاه خود در هیچ حال مفارقتی نباشد چنانچه شبان که سفید
 پاکند هر جمعی میکند تا خرج راه نشوند و از آنحضرت نیز از این امت خود را که بسبب فراط و تفریط با حال پریشان
 جمع کرده بکام دل رساند جامع فراموش کننده احکام شریعت با سر از طریقت یا جامع صفات بشری صفات
 الهی که در اصطلاح صوفیه از ابرخ جامع گویند یا جامع جمال صورت و کمال معنی یا جامع طهارت ظاهر و باطن
 یا جامع احوال قبض و بسط یا جامع ملک و ملکوت یا جامع شیرینی مقال و سحر حلال که حدیث ان بن البیان
 بران دال است یا جامع علم و عمل و خوف و دریا یا جامع جوامع الکلم که حدیث اویت جوامع الکلم بران دلیل
 یا جامع فضایل و خصال جدا گانه که با نبیا داده یا جامع اضداد صفات مثل صلح و جنگ و حلم و غضب و نرمی و ددی
 یا جامع جماعت عبادت مثل صلوة و سجده و بیعت الله و جهاد و بیعت الله که کلام العجا از نظام علیکم بالجماعه بدین
 ناطق است و الصلوة جامع و شیوة و اتق یا جامع فقر ظاهر یا غلبه باطن یا جامع تدبیر معاش و معاد که از کبر

عج

کجا

و نزد و افان خیر از او تقوی کسی آن ثلاث یکند و حدیثی است که در وقت لایستی فریاد میکند که ای رسول الله
 خبری بد و درد آورین جامعیت آنحضرت را گمان نماند که نام پاک و معتقد است از اتفاقا بمن پیروی کردن بینی
 در پس چهره پیران آئیده یا اقتدای احکام الهی کننده روایت است که آنحضرت علیه الصلوة و السلام در مناجاتی گفت
 اللهم ختم حق و خلقی با هذا یا نیک کن صورت و شیراز و نیز میگفت اللهم ختمی بکمال الاخلاق با هذا یا دور در ارم از
 ذمام اخلاق پس حق تعالی عای آنحضرت را اجابت فرمود بکمال دعوی استجب کلمه پس نازل کرد بر آن حضرت قرآن را که
 بهی المقبول صفت است پس تلاوت و تجت این کتاب آنحضرت هذب کامل الادب معتقد بمعنی
 مشتق از تقاضا یا قضاوت بمعنی کرم و لطف کند فی مارج النبوة و در حدیث آمده که فرمود آنحضرت انما المقصود بکافرا
 بعضی نفعی فاکذبه و علماء دین کوید که اگر چه در عالم شهادت وجود آنحضرت علیه الصلوة و السلام بود که از دنیا
 صورت گرفت اما در عالم غیب پیش از همه موجود بود که حدیث اول ما خلق الله نوری و حدیث گشت نبی آدم
 بین الما و الطین بر آن اشارت می نماید رسول الله صغیر و از ما و پیکار طلب طایم بفتح اول و کمالی
 جمع محمد صبی که رزار احوال غرض از شریف در کتب سیر مذکور است گویند که آنحضرت را بخت و هفت بار اتفاق محاربه
 و پیکار با کفار با کفار افتاده و به نصرت الهی قنایند لشکر ملائکه مظهر و منصور شده اند و بعد و قنایند عالم صلی الله
 علیه و آله و سلم اصحاب باب علای کلمه الله چهل و هفت بار با اهل کفر و ارتداد که سر بشویش فرساده شدند و جنگ
 کردند در احیاء العلوم آورده که آنحضرت علیه الصلوة و السلام در شجاعت لظفر خود داشت روایت است از
 امیر المؤمنین علی علیه السلام که چون در جنگ راتش جرب شعله زن شد ما و سپه آنحضرت پناه می جستیم و او به

ما قریب تر بود با دشمن در آن روز کسی مثل آنحضرت در جنگ ادب و شجاعت نداشت و در آنجا آمده که آنحضرت پیش از
 آنکه از جنگ خاموش بودی چون قتال در میان آمدی امین باین دمی مردانه در سر که جنگ تمام باندی و دوم را یکی داد
 و کسی که باز نزدیک آنحضرت ایستادی و او را دلیرترین مردم میدانستیم زیرا که آنحضرت دلیرانه بدشمنان می نمود ما
 از روزگار آنها می برآورد روایت است از عمران بن حصین رضی الله عنه که در جنگ اول آنحضرت شمشیر زد و
 در آنها را زده که چون لشکران در جنگ پیرامون آنحضرت حلقه میکردند از هر کب فرود آمدی و فرمودی انا نبی
 لا کذب فی ما بین عبد المطلب یعنی من پیغمبرم بر حق و من ابن عبد المطلب ام بر این روز که در میان اصحاب جنگ
 آور ترا رسید بشری از منی آمد رسول الله آخر پیغمبر که راحت دارا می باشد حق تعالی است موحی آنحضرت را
 مشقت و سختی که در اعم انبیای پیشین بود و دعا داشته مثلاً بیدن بازی که گناه از او صادر شود و یا قطع کردن
 پا بر چو نجات بان رسد که در امت موسی علیه السلام و غیر او این حکم شده بود و ظاهر است که در شرح ظاهر
 پیغمبر علیه الصلوة والسلام ازین گونه مشقت مالا یطاق تکلیف نداده و آنحضرت را وسیله نجات آخرت و دنیا
 جنت ساخته اند و در شرح شریف سنت سینه او سهواً آسانی در اگر نمود یافته میشود ای رجال ای که امر سهل
 گذاشته در پی دشواری و در اقبال آن مقتدای انبیاء که لو کان موسی حیاً لا تبعی وصف حال دوست من
 نکند و عارفانسته در دنیا اسیر محنت و بلا و در عقبی مورد عتاب حق تعالی شود و چرا نشود که خدا و قرآن مجید را با
 امثال اسوای آن زمان حکم فرموده ما انکم الرسول فجذوه و ما بهما کم غن فاتهوا چنانکه در لفظ رسول صلی الله
 علیه و آله و سلم بالا مذکور شد افزون بر بهت مآدون الرشید که مرد رشید بود و در روز کجاف و فخر خود با وصف

باوصف مضبوط و شایع عالم را گفت که اگر چه فرزند رسالت یعنی زهرای توحید صدمم باشد و کامیابترین
 ازوه درم زیادتی نکند تا فرق باشد میان ثار و نیکوین سید المرسلین صلی الله علیه و آله و سلم ای برادر چشم بگشاید
 و بین که این چه حکایت است دیگر که در فضولی مکر و انچه خیال میکنی که در اتباع سنت کثرت و شان است این سواد
 از طرف شیطان است و از درگاه رسالت پناه که رسال الله صفت خامه دوست رود و گردان و اگر گردانی
 در سر گردانی و پریشان فی دایما بانی و از کمال ایمان محروم شوی کامل منسوب به صفت کمال در هر چیز نادرستی
 نقصان غیبی سیرت و حسن رخ زیبای کثی همه بر وجه کمال است کمال اخفی ثابداً و در عالم صلی الله علیه و آله
 و سلم انبهر آن کامل شد که به تکلف و مخفیات دنیا و کی در آن نقصان نیست نگاه نکرد و دوست را
 بر دولت میراث از احوال دنیا که نزد حق تعالی برابر پرشده هم نیست ترجیح داد و از کمال عقل و دانش آنحضرت چه پرسی
 که حق تعالی خود در حدیث عقل آن حضرت بجهت و در یک صدمه سازندگان را آدم تا این دم بر سبیل اشتراک هر دو صبی
 حاصل کرده اند اینک گفته شد مضمون حدیث شریف است چون خسار و بالا باغبان دید باز کن بر کنه و بر بار
 صنوبر اگر کسی نیاید علم فلسفه و منطق خواهد که گوهر دانش آن دریا علم را بر میزان نظر بخندگان ار و حاصل کن
 اینست که عقل و دانش سید عالم بالاتر از آن است که گاهی در مذهب حکما و علما ظاهرین بکجای مکرر صحت است
 که علم را بانی اند بهر است الهی بر بنی بانی بر نذران گان علم و مخفی آنش استفاده کرده بسوی حق تعالی
 پرداختند و اکثر متوالی آنرا شست بر قبال الله و قال الرسول یوحنا خدا و رسالت چنان فرمودند و امر کردند
 و بشمارت دادند و آنکه حکیم راست گفتار و درست کردار را گویند و در حقیقت این وصف کسی را زیاده اند

پیش

در حدیث
صحت

اصول از شرع رسول حکیم گاه بود و از عقاید باطله در خندق الحاد و فساد و ذلالت اخلاق خود را نگاه دارد و
 بنوعی حکمت ایمانی و دقایق شرع صاحب سحر الشانی گنجی وارسد و یکی از آنکه تفسیرین باشند و تابع بود و
 نکرد که اگر تفسیر مختلف بر حدیث ظاهر و الصلوة و اتسوا للشهوات فصرف یلقون فیما از غزالی طالع مکان مصلوة و
 گرفتاران ام مناسبی ملاهی خبر میدهند چون حرفی چند از کمال رسول الله ملاذ که رشک کنون بدینگونه مقبولان گاه
 فی الجحالی با وجود فضل و کمال که در کمال آسمانی در روحانی میثالی بود و از روی سگام اخلاق کمال تواضع اختیار کرد
 با وصف سروری سیادت با افراد است برادرانه معاشرت فرموده چنانکه در لفظ سید برخی از جلال خضایل
 و فضایل آن بیکو شامان را بر این دلائل منکوش شده و فرقی است دلیل سبک روان کمال که چون سحر بر سر آمد
 پیاده شود و رویت است که وقتی بعضی از اصحاب باراده سجود بد رکاه آن سید است جدین
 صلی الله علیه و آله و سلم کردند فرمودند هر که چنان بکشد که سجده آدمی آدمی درست بود و هر چه حکم کردی که زمان
 شوهران خود را سجده کند و نیز حدیث ابوذر از کج و اگر تو احاکم تقبی پس نشکند خدا را و اگر اکرام بکشد بر او خدا
 که مراد از آن در اینجا ذات پاک سید عالم است که کمال تواضع عارف بود و تواضع کردن در از آن ملکوت
 که اگر تواضع کند خودی است و از اکرام موا احاکم بنویسند و حکمت یزدانی می توان دانست که بسوی امتاع است
 که فی الواقع در آن اکرام آنحضرت است تلمیح لطافت فیه زیرا که تارک سنت با وجود نقصان دنیا و آخرت
 در مواخذة شدید بسبب بعضی رسالت فدائی قیامت گرفتار آید که در حدیث شریف آمده همه بندگان الهی
 از امت من در بهشت در آیند مگر آنکه بکند پرسیدند یا رسول الله کیست آنکه بکند فرمود من کسی که سختی نکرده

ابی حمزه ای که عزادار است مرا تک کند در پشت زرد بلکه در عذاب و در کفر تا شود بخود بانه نه با بلکه برادر
 اسلام از قرآن شریف ثابت شده و انکار آن انکار بد است با حق تعالی در سورة الحج اسیر نماید اما المؤمنون اخوة فاحفظوا
 بینکم بحکم می مسلمانان برادران اند پس کسی که در میان برادر را که می خلاف افتد در باب منع غیبت و بدگویی
 میسر نماید بحکم این علی علم اخیر می آید دوست دارد یکی از شما که بخورد گوشت برادر خود در حالیکه مرده است ^{مطلب}
 اینکه غیبت برادرش خوردن گوشت او بود و در احادیث آمده که آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام در میان اصحاب
 خود که مهاجرین انصار اند نواخواه گردید یعنی رشتہ برادر برادر را داد و در اکثر احوال فرمود که با برادر خود چنان
 و چنان کن اخیر السلام و احاک السلام و عالم غیبت و خطاب را شاد فرموده اند و بعد از آن سوا اسیر فرمودند
 دعوا الا بحکم فانه الان یسأل یعنی نمائند و تلقین نمایند برادر خود را که از دست و گیر کنون سوال میکند پس هیچ
 درین قریب شکلی در غیبت و ادای حقوق آن چنانکه در آداب الصالحین نوشته اند واجب لازم بود پدری فرزند
 شرعی را نیز در حدیث صحیح اصحاب است حکم چنانکه آن حضرت علیه الصلوٰه والسلام فرموده الابا، املت یعنی پدران بر سر
 قدم یکدیگر از اصحاب عرض کرد یا رسول الله آنها کیستند فرمود من و کذا و من و کذا یعنی آنکه ترزا و
 آنکه ترا علم نموست و آنکه ترا در خود و کجا کرده داد و باز را شاد کرد و غیره الابا، من و کذا بهترین پدران است
 که ترا علم نموست و در اخلاق جلای آورده که باین حدیث ثابت میشود که محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم
 نسبت به شما است نسبت به ابیت و تعلیم علم دین حکم پدر مهربان دارد و تعطیم و تکرم آن سرور از نسبت ابوت حتی پدر
 هم واجب است و باید دانست که موافق تزیینی که درین حدیث مذکور شده و لا در حدیث بدست و بعد از این حدیث

و حقیر می گوید

باید

صحت آنرا

صحت آنرا

و بعد از آن در جمیع روزن یعنی خسر است و از فحای حدیث بلغایه لا یزکی استاد بر پدر ستاده میشود زیرا که پدر
 بشفت پرورش کرد اما استاد علم دین جوانی و خلق آموخت **س** از خدا خواستم توفیق ادب بی ادب و عباد
 شد از فضل **س** چون کسی احق تعالی کمال این دنیا بخشد جایزین بر سر چشمه آدیان با اکتیل افزونین حاجت
 که بادشاهان و الاکوهر برای زینت آزار بر گذارند چون ذات فایز البرکات آن اشرف موجودات است
 عالم و عزت افزائی مرئی آدم شد باین صفت موصوف گشت **س** شده از بسکه قدر او کمی مرئی گشت
 نام نامی بلکه حقیقی بعضی سوئی فغان نام آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام مانع مگر کلام ساخته سنگین شده
 بر دقتیضای او آورده که آن حضرت علیه الصلوٰه والسلام فرمود چون در کوه جبر بودم کسی مرا اندر طرف
 راست و چپ دیدم اما چیزی بنظر نیامد و چون بسوی آسمان نگاه کردم در میان آسمان زمین فرشته دیدم بر کسی
 نشسته ازان پرسیدم دل من پیداشد بچانه آدم و گفتیم جابر بن یمن کیند پس جبریل علیه السلام نازل شد
 فرمود یا ایها المدثر قم فاعذر و ربک کلک دنیا یک قطره و الرجز فاجهر یعنی ای طاهر در بر بر خیز و بر سران بندگان
 از عذاب آخرت و بگریوی خدا را و جابر خود را پاک کن از آلودگی و از شرک و قبایح و در شو و بعضی از فرشتگان
 در معنی حدیث گویند که مراد از دثار نبوت و خلعت رسالت است یعنی ای آنکه جابر نبوت در برداری بر خیز و بکار
 حق مشغول شو **س** کلیم پوشش و لحاف در بر کننده در تفاسیر آمده که چون از بیست و سی مرز در تن آن
 افتاد لحاف بر تن پوشید حقیقی همان بیات کدائی خطاب کرده فرمود یا ایها النزیل قم اللیل
 قلیل الصلوة او القصة مرثه قلیل او فزاد علیه و رتیل القرآن ترشلا یعنی ای طاهر بر خیز و شب هنگام نماز

کتاب

در حدیث

در حدیث

یا کثره از آنکه یا بفرزای بران تزیین کنی تلاوت قرآن یعنی صاف بخوان و هر حرف را داد کنی شونده از آنکه بوی
دریا بدید و بیت اشارت است به بوی نازنجی که در حق آن حضرت فرض نمود و بحال انجام آنرا او کردی و در صفا
پایه ازین عبادت بی پروا نشدی گویند که ای صحر و سوره مدثر و سوره الصعل یعنی بود و افترا از او نشانی است از
آدم که آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام جبرئیل در بیان گمانی نبین داشت صبیح دید بر ساقش پیش خدیکه آمد و فرمود
ز غم غمی ز غم غمی غمی کلاف بر تن من کنید چون کنی آرام یافت جبرئیل علیه السلام با وحی الهی نازل شد و گفت یا ایها المرسل
الایه و رخصه و ای احمد که فرمود آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام که سوره فرقان بخواند حق تعالی او را در دین دنیا و آخرت
و اخلاص او و در شرف عجبک للاله بنده خاص نگاه کرد که اگر در بندگی نظیر ندارد و اخبار آمده که آن حضرت علیه الصلوٰه
والسلام از صفت عبادت غمی خوشوقت میشد و میفرمود که در عبادت که بگوید در صبح الحسنة آورد که قیام آنحضرت
در نوافل شب چنان میزد و دو که کسی بران قادر نباشد و پشت پای آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام از طول قیام میایستد
میشد با جرم حق تعالی برای طلبها صفت که او که عبادت و خوبی عبادت وقت صوم و بر افلاک از قصه معراج خبر
میداد بجا آمدی آن سری عجزه ایلا الای پس در عهد درین آیت دلیل است بر کمال محبوبیت آنحضرت که اکثر بندگان
طعام خوردن میفرمود و آنرا که با یک العبد و اجلس کل العبد یعنی میوزم چنانکه بنده خورد و نوشی چنانکه بنده نشیند
بدان ای برادر بنده خدا دیگر است و بنده نفس دیکر و مقرب درگاه رب عزت با و این محروم از نظر رحمت صفت
بنده خدا این است که شاکر باشد در برابر عطا و داد و شکر او قلیل تر عبادی الشکر یعنی عمل کنیدی آنرا داد
شکر را و کمیا بداند از بندگان من آنرا که شاکر باشند و چه صلی الله علیه و آله و سلم که بنده خاص درگاه کبریا و مقرب

بلقب مصطفی و محمدی است لسان گرد قلب و اگر دلالت دمی از یاد الهی غافل بخودی ظاهر اگر خواب بیکره ناخواب
 عین عبادت بود چنانکه فرمود نام عینای دلیام قلبی یعنی خواب میکند چشم من می خواند دل من روایت است که بعضی از
 اصحاب سوال کردند یا رسول الله سبب چه علامت پیری در بدن مبارک شتاب کرد و موسی مبارک در محفل
 شریف زود رسید بآنکه فرمود چه گویم ای ثار لیل که از معجز سوخته بود و واقعه دم سلاطین است، بون و اذان کون
 که در آن هوای شامت و عذاب آخرت مذکور است من پرشدم و قامت من دنا و طاعت طاق شده اینجا تا حد
 صحیح مانا خست که الله تعالی کم یاد کنیم این عقده مشکل حل نشود یعنی آن حضرت علیه الصلوه و السلام می فرماید این
 حق تعالی از شما زیاده می ترسم و تقوی من از شما برآب افزون است و از ضعف عبد الله چرانشان آنحضرت توفیق
 و پادشاه بزرگوار که در حق تعالی بنده کنان با سارا بعباد الرحمن صفت میکند و از بعد از آنکه این اسم مبارک که ترکیب صفاتی
 که از آن صفت ربوبیت خداوند عالم برپسبب تخصیص و تمیز است می شود و معنی اینکه مالک زمین و آسمان بادشاهی
 دوزخ و جهنم و الاکرام که او را بنده گان اند خاص بنده گان اند عام در انواع انعام و احسان او مرتب است بلکه همه ذرات
 کائنات پرورده نظر رحمت و احاطه کرده قدرت او بنده هر یکی از بادشاهان و حاکمان و فاخته و پرورده
 ساخته اوست پس اگر چون بنده با صفات برآسان او بندگان کرد و او را در دنیا ناسد کند و دولت او را
 فی الجمله قیامی باشد و در عقبی او را دولت ابدی دهند و در اینجا خوشحال و غار غنی باشد و اگر بر سر بنده ناسد باشد
 کند و حق عبودیت بجا نیارد و دولت او را زوال باشد و فرزند و مال آخرت گرفتار دیگر باید دانست که بنده
 را بنده گان اند مجازی که همیشه طاعت رسول بر حق چون طاعت حق بر دوش من جگر گرفته اند و چون بنده

میان دو صاحب شرک بود و در شب در تابعداری خود دستکاری خداست خدای محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم پادشاه زند
در بجا آوردن احکام ایشان گویا بنی زنده و مرده یکی را بعد از بنی نام است و از بنی چنان ترسد که از خدا تعالی ترسان
باشد و گوید که من غلام حلقه گویم چنانچه تقدیر در بجا آوردن حکم خود خداوندان خود نموده اند و این طبع الرسول

فقد اطاع الله فخره من استسه فرغان بیت رسم و این را با در باغچه کامل با فرمانیت با خداوند
با خداوند عالم که محبت دارد چرا او را مؤمن پاک عقیدت شعار بدل جان دوست ندارد و جنب الله
صلى الله عليه وسلم دوست خدا و برزیده بارگاه که با که در کاخانه نبون ایجا و یکم لولاک با خلقت الافلاک علی

آنحضرت است و مقصود عظم از آفرینش عالم اوست یعنی همه زودت و حدیث گفت که نترسید فاجبت ان اعرف
مخافت الخلق یعنی حق تعالی می نماید بودم من کنیز بنیان پس غلام که شاخته شوم و خود را آشکار کنم پس فریدم
خلایق را شعر بیدایش آنحضرت باشد که در دیده عارف دورین یک عاشق کامل و دوست صادق بر سر
عاشقان دوستان ترجیح دارد پس معلوم شد که محمد صلی الله علیه و آله و سلم جلیب و الله جل شانه محبوب رسول الله
باشد و برین بکت این صفت چه بیا کنم که بندگان خدا با اتباع سنت و پیروی شریعت او بدوستی و محبت خداوند

شانه بهره مند شدند چنانچه حق تعالی میفرماید قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحکم الله یعنی بگوی محمد صلی الله
علیه و آله و سلم اگر شما حق تعالی را بدست دارید پیروی من کنید حق تعالی شما را دوست دارد زیرا که دوستی خداوند
نشود و مکر بدوستی رسول الله و علامت دوستی رسول الله آنست که آدمی از جهت یک شود به صفت کان حیفا
موصوف کرد آدمی را و چون حق تعالی با محمد علیه الصلوٰه والسلام محبت فرمود و او را دوستی از جهت یک بود با که آدمی

بگویند

بگویند

بگویند

بگویند

است تو چه از محبت آن سرور و نیاز آن محبت محروم می باشی موافق حدیث لایون من احدکم حتی اكون احب الیه من نفسه
 و حال او ابد و در روایت دیگر من نفسه و لده آمده حاصل معنی اینک ایمان کامل موقوف است بر دوستی آنحضرت علیه الصلو
 و السلام زیاده از جان مال اول و عیال و فرزندان باید که موسر آن جان خود را بر آن حضرت فدا کند و در ذکر مکرر می
 ظاهر باطنان قصور نماید لهذا حتی تعالی میفرماید عزوه و توقروه یعنی تعلیم و توقیر محبوب الهی که این معنی بجا آید پس یکی
 برای کسی که ناله از جاده شرع آنحضرت قدم بیرون بناده ترک دوستی او کنی یا او حرف مزین و اور اسلام کن و در فضیلت
 خانه حاضر نشو که جز بهشت باشد چیزی نیابی و اگر چنان کنی نماندیش این است که حقیقت آن آن حضرت شکوه تو گوید و در آن
 توبه دانی ای حبیب من این مرد بفضیلت کار دارد و این بجا آورده بود بحسب تعالی کلیم الله بمر از خدا و به کلام حقیقتا
 که در شب معراج با او صحبت و به کلامی گرم داشت و بجهت کلام انتساب تقی یا محمد آن ربک یصلی علیک و علی آله و
 الی عبده ما او نمی بر سر جروت و ملکوت واقف شد و از سرخ و تخته آورد که بجا دان است او را هر وقت از اوقات
 نماز پنجاه سراجی بر سر ملکوتی حاصل شود یعنی از درگاه رب العزت نماز را بدیاد آورد و بکمال تخفیف که در اصل پنجاه
 بود و آخر شفاعت آنحضرت عدد آن پنج قرار گرفت بی تخفیف ثواب یک کلمه عشره اش با پنج باها ثواب
 پنجاه دهند قال علیه الصلو و السلام الصلو معراج المؤمنین یعنی نماز معراج مؤمنان است و صفت این نماز چنان است
 که نمازی خود را از دنیا و خطرات نفسانی باز دارد و نماز بخشود قلب تعدیل ارکان کون را در دو بعد یک
 کلمه توده اشارت به این نماز است و بیان نماز او با در کتاب مفتاح الصلوه بخوبی نوشته اند و حقیقت این نماز این است
 که از دنیا و آخرت کار نداری و در هر گناه گناه شوقی که بخیر حقیقی همان تواند بود و چنانکه گفته اند است از راه

مادون و روان شدم با دنیا و آخرت به بین و بسیار آمد و توحید در اسلام علیکم و جمعه الله انیت که آن غازی ازین
 عالم عالم دیگر رفته بود و در بارگاه کبریا بصفت مانع البصر و ماطن الاستاده ازینا خورشید و یکا نبی خبر بود چون
 بخود باز آمد و از عظم دین فایز شد و شکرستان امام و مومنان سلام بیکند تا معلوم شود که از جانب آسمان
 بطرف زمین پرداخته و نیز میتوان گفت که این سلام سلام شادمانی و کامرانی است که از بارالمانی که از آن زمین
 و آسمان کوه پاپوشی کردند مشرف شد و این امانت نماز است بقول بعضی از علما یا عشق الهی است و مال در دلی
 باشد که بی نماز را با عشق آنچه کار پرش مشوق بر زمین بنیان جزوت درگاه او را و جود است انکشتن از هر کی
 نیاید آسمان را امانت توانست کشید و توحید فال نام من دیوانه زنده چنین حکیم الله را که برنی از کمال او شنیدی
 منصبیت شایان باشد اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُکَ الرَّسَالَ نعم کن به میزبان رسولان که بعد از پیغمبری در رسول
 نیاید و در دیوان آبی جریده ارسال رسول و جود فایز از جود آنحضرت علیه الصلوة و السلام ختم کند و خاتم انبیاء
 و الرسل است و دیگران همچو جود و جود کل است با از پی او رسول دیگر نیست بعد از او هیچکس هم نیست و غنی نماند
 چنانکه در نفس الامر شایک باری متع اوجود است ثانی آن صاحب سبحانی نیز ناگه بگوید با و صفت تمام و در هر قدر
 آبی که نامحصور و غیر متناهی است از نور ایمانی و عقل مسلمان توان گوی داد که مظهر عدالتی دیگر در هیچ نامی نیست
 پاکیزگی نتوان باز زیرا که در قرآن مجید در مقامات متعدده ازین جلوسان مجد و اعتدای حضرت خیر الوری صلی
 علیه و آله و سلم خبر میدهد از آنجه که تقدیر کند رسول من انکم هم عزیز علیة ما نعیم و فیکم علیکم ما تمومین و
 ربحیم یعنی اندر ذممت فرستاده از ذلتهای شما یا بهترین شما که انفس منیع فایز معنی نفیس تریم و قرآنی است و است

این
 ۵
 بیکی
 علی
 در
 این
 این

بوی آنچه تمام دارد بر رخ آنکه در صرح ارد بر شاد باب بونین ضیاء و نداشت و رحمت است بدانکه چنانکه است و محقق است
 باری است بر آنحضرت نیز اطلاق فرموده اند و رف و حرم از ان باب است و چون در موجود است دیگری مثل آنحضرت موجود
 بود و نسبت رسالت شریف و رف و حرم الهی پسند آمد بهر دو نیز و کزین هر دو سرور و خاتم و یکنیم بهر با آنجا سخن لطیف
 رمزی شریف بجای آورده که چون بگویند آن حضرت علیه الصلوة والسلام مشکک شای و کشیده کار باقی نیست باید که سر رشته
 از دست ندیم که آخر کار ما را کار بان کار فرماست و یک کار ما را اختیار دوست نشان کار بان اینکه امر و موافق می
 او کار کنیم تا فو که کار ما را بالاکیر و کار از دست نرود و کزین چون خام کلان را با بحرانی و نا بهنجاری کشید کار کلان
 بگذرانند که آثار با گذرین راه کار در راه و درین صنعت و عبارت نیست با جزئی در و عبارت نیست تا یاد
 عاشق از حد مرعش خسته شود و نظر گاه رب العزت نشود که ناعنه المکسره قلوبهم لاجلی و حدیث قدسی آمده و آیه این است
 اذ اذ علو قریه اسفرو ما و جعلوا العرة اهلها اذ نه تمیل نیست یا م و از خزانی خرابی تن برده و یا ضمت بود و سر
 شومین با ابعین همیشه موافق و سازگار می با ازین جاست که آنحضرت علیه الصلوة والسلام چون از غزوات
 بخانه می آمد میفرمود در جمناس الجهاد و الاصرالی الجهاد و الاکبر یعنی ایدیم از جنگ کوچک بسوی جنگ بزرگ که با از آنجا
 سوال کرد یا رسول الله جنگ بزرگ کدام است فرمود جنگ کردن با نفس که دشمنی می نمود و است اعدای عدو
 نفسک التي من جنیک فاین غاتم بکلامی قدرت جان کشیدن نیز دارد و حسی زنده کننده مردگان شش از
 اجناسی زنده کردن و جان دادن و ازین صفت خاصه الهی بهره وانی و خطی گانی برای طلبا بجزه و خرق عات
 بان حضرت علیه الصلوة والسلام کرامت فرموده اند چنانکه در شواهد النبوة و مدارج النبوة و معارج النبوة زنده

کردن آنحضرت در یکی که مدفون شده بود و زنده کردن فرزندان جابر رضی الله عنه و زنده کردن آنحضرت و الدین خود را
 تا باسلام مشرف شوند و زنده کردن جانوران از روی احادیث صحیح و مذکور است و می تواند شد که مراد از احیاء و احیاء مرده بود که
 با نفاس قیسیه حیا دارد و قالب قلبیت روح پر فتوح و سیده و کاشانه تاریک دل بچرخ ایمان نور بعین روشن کرد
 و در دلبا آفریده چنان حرارت و استعاش پیدا شده که ناگاه بکرت آمد و در ذکر الله با شکر شکر این ذکر را که کفری
 و نیز می تواند شد که مراد از احیاء دین بود که آثار شریعت حق که بسبب فرقت وحی مندرس شده بود از پام دی آن مردمان
 سر نو تازه شد و صدای اعلامی کلمه الله در چهار سو عالم بلند آوازه گشته و در امت مرحوم آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام اثر
 از او بیا که ارم باین صفت کبری تصف بوده اند و سر کرده هم سید عبدالقادر جیلانی است که بسبب خدمت شریعت و آسمان
 سنت و تقویت دین تبیین شرح مسکن سید المرسلین محی الدین طریقت و بانواع کرامات و خرق عادات مشهور و معروف
 گشت حکایت در بعضی از مناقب نوشته آورده اند که وقتی آن حامی شریعت در اربعین و تنهای سیه بهشت کرد
 تا روزه بدان افکار کند حقیقتی موافق آرزوی محبوب خود میوه بهشت در طبق زرین و سیمین دست ملائکه فرشت
 شاه جیلان رضی الله عنه که مرید صداقت شاعر سلطان الانبیا بود میوه را در آن طرف قبول نکرد و فرمود که استعمال
 زودیم در شرع رسول کرم حرام است پس حقیقتی خوشنود شد و فرمود استخوان نو کردیم و نقد ایمان و دیانت ترابر
 استخوان کل عیار یافتیم تو می دین و فرزند صالح ختم المرسلین استی آنکه زندگان لایحات تازه بخشد و مانند آنها
 از تاریکی کفر و ضلالت یا از آتش دوزخ نرزد او سهل باشد صحنی از انجا بمعنی نجات دادن یعنی رانند
 زندگان از کفر و ضلالت در دنیا و نجات دهند از عذاب دوزخ و مواخذه آخرت در روز قیامت و در

شریف آمده که فرمود آن حضرت علیه الصلوة والسلام ای مردمان بن بدست خود که شاکر فیه ام تمواتش دوزخ
 یغفر و شما عبادی خوبید که بکشتش دوزخ باشد و این گنایه است از آنکه پناه و سایه یمن کنی داشته و از صراط المستقیم
 من بودگان شده دیوانه و اربک و رکات دوزخ میروید ای را نیده را غرض است که از احوال آخرت بی خبر
 خبردار کند و در چشم دلباس بر بصیرت کشد مگر کسی بیا دانه امور آخرت از بخت و نشر و خسرو ثواب و عقاب
 و میزان حساب کتاب و نام اعمال و بطهارت و نجات بهشت و انواع عذاب دوزخ و مانند آن که بحکم الدین
 انصبه تذکره اند که آن ساس را فایده دنیا و دین حاصل دهد و او از نشیدن آن بسوی حسن خلق و حسن عمل
 مایل کند و از انواع معاصی و مناهی و فسق و فجور و زنا و شراب خواری استعمال مسکرات و مخدرات چون بنگ و قیون
 و انواع لهو و بازی مثل قمار و بازی زرد و شطرنج که در مذاهب اربعه بجهت آن قائل اند که از آنچه میگویند که
 امام شافعی رحمه الله علیه باین العصر و المغرب اهل حکومت و بادشاهان را برای تفریحی ذهن جایز است بازی ادا است
 غلط است و قول مرجع است چنانکه غزالی رحمه الله علیه که شافعی المذهب بود میگوید که شافعی ازین قول رجوع کرده و قاطعاً
 منع نموده است و نزدیک و نیز خرام است و در جامع صغیر خانی آورده که اگر بازی شطرنج با شرط با حرام است بالا جماع
 و اگر بی شرط بود مجرب است و آن نیز خرام است باینکه در حدیث شریف آمده که بازی در حق موسی است و اگر در چیز
 سواری تعلیم است شش تیر اندازی و ملاعبت و بازی که در آن که در حق شوهر و شوهرش و نیز فرموده اند هر بازی در
 حق موسی حرام است روایت است که امیر المومنین علی رضی الله عنه بسوی جامع میگوید که در بازی شطرنج مشغول
 بود و فرمود ما بنده التی التی تم بها عاکفون یعنی حضرت امیر این اشکال ظاهری یا اشکال فنی یا احصاء قرار داد

کتاب

کتاب

زیرا که فی الغالب آدمی در بازی شیطانی از نماز و ذکر استغفار غافل شود و بخوان باطل هرگز زبان نمی آید و گدازنی لغایب است
 آنکه محض شفقت از آقا آخرت آدمی را خبر دهد و درین دنیا بار و بار بود و ناچار می یاری دهند و بن اسلام برنی انشأ
 و قتل کفار و مدکار و سوسنان در دنیا و آخرت و بتوانند شکم اویاری همند و تخریب باشد با دوسال شرعی و مطالب فقهی
 غوامض شریعت و اسرار طریقت که تصحیح و تنقیح و تدوین آن به تعلیم دارند و انز و سب نفرت و موجب فوز و فلاح شد
 و مشکها حاصل شد و آیه مجتهدین از کتاب سنت و ساد ویزی دلخواه بدست آمد و هر یکی حضرت ایمانی را بی طریق بیشتر
 گرفت و اختلاف آن بزرگان بکمال اختلاف لایمزه و جمله لازم موجب آسانی شد که اگر کسی مرمانده باشد و پیری ایمانی
 بر وی شایق کرد و احیاءاً بلا تعلیق محض نیست خیر از اینجا آرد و علماء و عملاء و اکلا و شراب و دوا و غذا و سخن اینجا باجمالی
 تفصیل آن از فقه معلوم کند بکلم من خدم خودم آنکه یکی رایاری و بد خدا تعالی او را بی شک مدد کند منظور
 یاری داده شده از حق تعالی در باب طفر بر شک و اعتدال که است آن حضرت علیه الصلوٰه و السلام در دلهای ائمه و انصاف و انکسار
 قلم فوج اسلام و کثرت سپاه دشمن فوج ملایکه نماید که در دوازدها و صبا و بیچ هم مدد آن حضرت فرمودند و می توان گفت که
 یاری که جمعی از آنحضرت را در باب محنت و ریاضت راه طریقت که عوارض شری و التفات بسوی دنیا و معاشرت
 با زواج مطهرات آن حضرت را از بندگی و عبادت و مشغول گردانند و معلوم و مصلو و نوافل شب یعنی نماز تیر و نماز
 نشسته و همیشه در تسبیح و تهلیل و تکبیر و تحمید زبان و هم بدل و جان شغول بودی با وجود دولت دین و دنیا بیچ هم
 از دنیا و تنویری بی پردای و نگریدی و پیوسته از خودی و خود بینی چشم پوشیده با صفت سفر و وطن خلوت و درنگ
 متصف بودی و از کمال قعید آن سرشد و عارف یکانه که با غایت و تائید الهی شامل حال و حافظ معال او بود

الحمد لله

الحمد لله

الحمد لله

الحمد لله

الحمد لله

چنان روایت کرده اند که آنحضرت علیه الصلوة والسلام چون با ابوبکر صدیق رضی الله عنده در شب هجرت دغا که بود
نهان شدند و کفار پیرامون غار میگشتند و میگفتند که محمد علیه الصلوة والسلام با یقین اینجا نهان شده با ابوبکر از
بهر سبب عالم فکر و اندیشه داشت فرمود لا تحزن ان الله معنا یعنی بگویند بانشاء تعالی با ما است **ع** اگر کسی یکی از
اهل سنی بتواند الله سوارانظر کن با و چون موسی کلم را در و محنت پیش آمد و درون برادر خود را فرمود ان سنی با
سید بن یحیی با من پروردگار است و تقرب است که مرا راه راست بنماید و که از کار من بکشد پس سرور عالم را در
عین محنت و بلا حضرت صمدیت مطهر فرموده است بخلاف کلم الله که انتفاع او دلا بسوی نفس خود بود و نیز از
نصرت و تائید الهی است که از رسول کیم صلی الله علیه و آله و سلم با وجود محبت در عشق الهی و وجه پیوندی گاهی
خلوت و جلوت کلمه که است را در هم افکند مثل سبحانی ما اعظم شأنی و امثال آن در احادیث صحیح روایت نکرده اند
آری باده دولت مردان است و تا آنکه حوصله فراخ و ظرف وسیع نبود این قدر ضبط و احتیاط ممکن نباشد و
اما آنحضرت گفتن منصوص علاج نشان عدم ضبط و اظهار اسرار بر بیت باشد که راز ملک فاش کردن در عین حق
بسوی خود نظر افکندن و لفظ تا بر زبان آوردن نزد صاحبان احتیاط و انبساط و بلا قهر شهید که یکی از کلام
دین بود و میفرماید **ع** اما آنحضرت گفتن منصوص تا و بی نیجه باشد که را می چون بدولت میرسد کم میکنند خود را با اگر چه
فی الواقع گویند این سخن مشکوک علاج نبود اما بحسب ظاهر زبان به التقریر بود لاجرم بقاعده شریعت سخن بود از منصوص
منصرف نمود و از آن وقت تا امروز غوام الناس سر رشته کار از دست داده بی یمنی برده بر نه کوی میکنند و
از بجه منصوص را در فریب بافتند تا بندگان خدا که از کتاب الله و حدیث رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم خبر ندارند

در آن آم کر نما کند دعوی انا و لا یغنی بر زبان آرند و از عبادیت و عبادیت در گذشته خود را بجای موجود شناسند
 و مردمان را اکر کنند که مرشد را سجده کن و سجده تحت ملائکه که بآدم علیه السلام محض لغزان الهی بملائک و ملائک
 قول خود می آرند ملائکه در احادیث صحیح سجده آدمی بآدمی حرام چنانکه در اسم کل آن خداوند فضایل بسوی آن اشارت
 رفت و الله الموفق چون حق تعالی کسی را بچندین جوهه مدد کند چنانچه در این حدیث مذکور است یعنی در هر مرتبه و بعد
 لطف عنایت در کتب پیر آورده اند که آنحضرت علیه الصلوة و السلام در دم و اسپندین بار از میکسیت یکی از حاضرین
 عرض کرد یا رسول الله تو محبوب الهی بوده و دامن تو از جبریل و میکائیل است پس این کیه و زاری در حالت خضار
 سبب چه باشد و فرمود اما بیک مرتبه لایق نیست سبب شفقت بر حال امت خود کیه کردم ندانم که فرمود البعد از من الشیطان
 چه پیش آمد و در غم خدای من حال اینها چون بود ای برادر که هر اشک محمد راضی الله علیه و آله و سلم در بازاریات بسیار
 دهند که در عقل و قیاس نمی دانند آنچه شنیده که هفتاد هزار تن از امت موجود آنحضرت بلا حساب تحت روزگار ناسخ آن کیه
 و زاری می عنایت باری خواهد بود اگر تو نیز بجز آن محبوب الهی و غم خدای او دیده را که بریز کنی در حق اشک تراور
 باز از قیامت قدر و منزلت باشد که آخر هر کیه را خدایه ایست نامر و آخرین مبارک بنده ایست باز از آثار
 رحمت بوده است که آنحضرت غلامان را توبه و استغفار امر میکرد و توبه را توبه بگویند و توبه را توبه بگویند و توبه
 کردند و از شماست که غم و محسنت بچایافتند و مردمان آنحضرت را توبه و استغفار و پندارند که آن
 آشکارا را آشکارا و مخفی را مخفی توبه کردند یا اینکه توبه آدم صغی الله که با دنی کنه اهل دانه گندم در عتاب الهی
 گرفتار آمد و توبه را کنه با مذمت و پشیمانی کمال حیرانی و پشیمانی نامدت دو سال او را سود نکرد و توبه او بستر

و بکست نام سرور نام علیه الصلوة والسلام بدر قبول پس چنانکه شاه عبدالعزیز رحمه الله علیه در تفسیر عزیر زیاده تحت این تعلیمی
 آدم من به کلمات علیه الصلوة والسلام است و می تواند شد که بنی التوبه بمعنی پیغمبر لازم توبه باشد چنانکه در حدیث تشریف آمده یا ایها الناس
 توبوا لی التوبه فانی توب بآلله فی کل یوم مائة مرة ای مردمان توب کنید بدرگاه الهی زیرا که من خود هر روز صد بار توبه میکنم و شما هم
 است که ایستام تخفیر علیه الصلوة والسلام درین باب برای طلب مغفرت عاصیا است یا تعلیم این شود پسندیده بآل
 سنت و جماعت خواهد بود برای عرض قرآن این عبارت اختیار کرده اند استغفر الله ربی من کل ذنب و خطیئة و التوب الیه و
 اوله استغفار در احادیث بسیار آمده توبه از خلق ترک رفتن نشان حرص و تناسلی یا آن نباشد سحر فی کل یوم مائة مرة
 ایها الناس سلام شما چنانکه در آیه کریمه قد جاءکم رسول الایه مذکور است و با بر این تمام محقق شد و حرمت باشد از آفرین
 آیت از قبیل صلواتی الا الحسن الا الحسنات حق تعالی از اسمای حسنی دو نام گرامی کرد و در جیم باشد تا تخفیر بخند و طهارت
 که در من آنحضرت درین باب از جمله کلام اخلاق خواهد بود و لاجرم حرص آدمی در کارهای که از ان نفع عیالی است مستحب باشد
 محمود بود و بکمال خیر الناس من یفعل الناس او لایید جزا در دنیا و ثواب بی حساب و در دار بقا خواهد بود اما حرص فرمود
 که از ان علماء از ان آخرت دست و پا بر این است که بخواهش مال و حب جاه پیش ام و اهل دول اگر گفتن که هر حق خاموش
 شوند و بیاس خاطر مخلوق بی رمای خالق در امر معروف و نهی منکر تفسیر نمایند و تصور آنها فی الخالقین باشد اگر خلافت
 مرضی قای خود حق گویم از نظر اوقات او یقیم و جاگیر منصب و نذر و هدیه بوقوف کرد و لیکن غافل ازین که چنین عالم را
 بنیست جاهل در روز محشر مذاب زیاده تر بود و زبان او بمقرضات الشیخ بر بند کاهانی الحدیث آیه کریمه که من خیر امته
 اخرت للناس نمردن بالمعروف و نهی عن المنکر و صفت اصحاب رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم نازل شده

الحمد لله

الحمد لله

الحمد لله

الحمد لله

الحمد لله

الحمد لله

الحمد لله

وذلك فضل الله يؤتيه من يشاء واین سعادت کی با دست دهد که از هر صفت دنیاوی اعراض کرده بسوی دولت آخرت
 پروانند و این کمالی علم معرفت حاصل نشود معلوم کنیم دانسته شده نزدیک ملائکه بهشت آسمان عرض فرمودی قلم
 و زشتگان بهشت طبقات زمین با دانسته شده پیش اینها و اصفیا و اولیا و سازداد آدم از اولین و آخرین که مفا
 نفست آنحضرت در کتب تادی نیکو است و میتوانند که معنی چنان بود که آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم کل سر سبد معلو الهی
 که عبارت از ایمان ثابته است باشد زیرا که در کاشن سبکی بانیان و سربوی باین رعنا زنده و باغبان حقیقی آن نبال
 نوحه ستر از دریا حرمه کماله خوش آب داده درختی سبی سر و دریاغ شرع با زمین بی باصل آسمانی لغیر چا و در معلو با بار
 بحسن تعلیمات او کسی این علم و عمل فاخر نگاشته که آنحضرت علم معرفت الهی بر روی زمین منتشر کرده و در ادای کار خلافت و
 فو که داشت ننموده خلاصه سخن اینکه محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم اشرف معلو باری عزانه و حضرت باری احد کمال و
 افضل معلو ما آن علم باری بود اینجا است که فرمود که اگر تعالی را خلیل نمیزنی ابو بکر صدیق را خلیل گرفت می طلب بیکه دو خدا در دل نیست
 دوستی یاران که به صداقت بکن باشند نیز از درجه زیاده تر است سبحان الله این چه تقرب و شرف و کمال است که حکیم
 سرگانه الله کان الله خود را بجای تقوای کسی که ده شایه این دنیا حاصل کردند و این لطیف روحانی از کمال عقل و دانش آن
 عارف ربانی خبر میدهد و هم کمال فضیلت و بزرگی امیر المؤمنین ابو بکر صدیق رضی الله عنه از ان ثابت می شود فهم
 فهم و در سن بهشت هم بلند آوازه و صاحب شهرت که پیش از ولادت و بعثت آنحضرت کوس شهرت او در چار
 سوی عالم زدند و بهنگام ولادت آنحضرت علیه الصلوه والسلام هر طرف شوری افتاد و کج کسری ستر نزل شد و کفر
 آن لشکست و بان سرگون افتادند و آدم علیه السلام را بکینت ابو محمد شرف کرده از احوال آن محبوب درگاه

ذوالجلال اگر می آید و عیسی و محمد را برای سائیدن مرده قدم او در میان او می آید که می بیند آن را و عیسی و محمد را
 علی بن ابی طالب و ابا عبد الله و سلم و علی بن ابی طالب و ابا عبد الله و سلم و علی بن ابی طالب و ابا عبد الله و سلم و علی بن ابی طالب و ابا عبد الله و سلم
 مومنین روز افزون است و در دو مومنان یک ملایک در طبق نور نباده ملاحظه آنحضرت می دارند و نیز از فاعله بدیع فقهی
 ایامه مجتهدین آن را کتاب سنت استنباط کرده اند و در جمعی مذکور است کمال شهرت آن محبوب درگاه ذوالجلال
 می شود و آن را نیز ان الصلوة علی النبی صلی الله علیه و آله و سلم لا تقبل الا علی و آله و سلم و علی بن ابی طالب و ابا عبد الله و سلم و علی بن ابی طالب و ابا عبد الله و سلم
 این است که چون نام مبارک آن سرور در یک مجلس گفته شود در روایات مکرر و اجابت و تکرار نماید و اگر نام الهی بگفت
 عز اسمه جل شانده مانند آن واجب نیست شاید که سب آن باشد که در دو مشتمل بر ذکر الهی است یا آنکه ادای حق آن سرور
 که محبوب درگاه صمدیت است برافزاد است لازم تر بود یا آنکه تکریم و تعظیم آن سرور موجب تکریم رب العزت باشد و الله اعلم
 و چون آنحضرت را بجهنم و خلعت رستا و سواری بر ابرق و لوا، انچه پادشاهی ملک ملکوت دادند بر دروستی
 او از کلبا نیک از آن قاصد پنج نوبت نواختند تا شهرت آنحضرت باین وسیله عالم گیر شود و گوش و صیغ و کبر کرد
 و ازین صدا شادمانه دوستان شاد شوند و دشمنان بدخواه لرز و تاب در دل پیدا شود و نیز شهرت آنحضرت
 در شب سراج که بالای هفت آسمان معرش و کرسی ملکوتی لاسکان بسواری بر ابرق گذر کرد و در راهی
 بعد سوال کشاده شد و انبیا برای استقبال آن سرور حاضر شدند و شادمانی کردند و زبان تحسین برکشادند و نیز
 سیر و تماشای بهشت و دروغ آنحضرت را اتفاق افتاد در کتب سیر مذکور است و کسیکه در فضل و کمال و تقرب درگاه
 ذوالجلال مشهور و معروف بود البته گواهی او در کارهای عمده سمیع و مقبول شاهد گواهی رسیده در دنیا

در باب بیان اسلام است و در خویش گویای دهنده بر صدق پیغمبران گذشته چون انسان آنها انکار تبلیغ رسالت کند چنانکه
حق تعالی میفرماید انا ارسلنا شایدا و مبشرا و منیرا و منی انما نقضت کلام الله و انما نقضت کلام الله و انما نقضت کلام الله
بدین عبارت گویای دادا اشهد ان لا اله الا الله و اشهد انی محمد رسول الله یعنی گویای میدهم که خداوند عالم بی است و گویای
میدهم که من محمد رسول او ام شهادت بیان نموی که بالا مذکور شد در باب شهادت بر است خود در رسالت
اینجا علیه السلام و میفرماید که شهید بمعنی شهید آخرت بود زیرا که سبب فوات آنحضرت علیه الصلوة و السلام تا بشر
آن نمر بوده که زن یهودی آنحضرت را در گوشت کرده داد و او را کرد که یا محمد را رده قتل تو کردم آنحضرت فرمود که حق تعالی
ترا بر ملاک من قدرت نداده چون اصحاب بزرگشتن آن فرجه امتیاز آن کردند آنحضرت علیه الصلوة و السلام اذن
چنانکه غزالی در بیان معنی القدره در سیر شریف وارد کرده است کسیکه بزرگی ابنا آخرت کما ان شهادت محمد لایق است
که حق تعالی و منی فوات او در مقدر ریاض حاصل و گویای دهنده میفرماید گویای داده شده بر صدق رسالت او که در حق این
کسیکه لا اله الا الله و اشهد ان محمد رسول الله ادای این شهادت میکنند در شهید غار و اذان اقامت در خمس الاوقات الشایسته
حکم گویای دادن کرده اند تا بعضی از خلعت از آن طرف نشود و بعضی را بجای عذر و انکار مانده و گویای بندگان نکرده
حق تعالی خود در چندین مقام در کلام اعجاز نظام گویای بی بد از آن جمله اینکه در سورة الفتح میفرماید هو الذی ارسل رسول
بالهدی دین الحق لیطهر علی الدین کما کونی بالله شهید او چون آنحضرت پیش اهل حق خلعت غایتی کوین عالم است نهی
کائنات بنیان عالم افعال او شهادت میکند که آنحضرت محبوب رفیع الدرجات و مقهور بالذات است و دیگران
طغیان او اند و چنین خداوند جلجل الشان را منصف شیر البتة شایان بود بیشترین بخشش فرموده رسالت و شهادت

دهنده از ثواب آخرت و نهات بهشت و دیدار الهی تا حکم کننده به تحقیق از روی وحی و الهام به درخواست در باب توبه از
 اصحاب کلام که ایشان را عذر به شرک و کفر و سوء اسباب و دیگر ذنوب این است و مردان هم به شکر بخت اندر ویت است از
 انس و جنی و قدر عذر که چون آیه یا ایها الذین امنوا لاترغوا الصوابکم فوق صوت النبی تا نازل شد ثابت رضی الله عنه در خانه
 نشست و گفت که من اقبال دوزخ ام آنحضرت از سعد ابن عباد پرسید ثابت را چه شد پیش ما یاد یا مزاج او ناخوش است سعد
 بخانه ثابت رفیق دریافت کرد ثابت گفت شما میدانید که من در میان اصحاب سید عالم جبر الصلوات عمی بلند دارم پس
 اهل بار با شما سعد آنحضرت خبر کرد و فرمود بل پس اهل انجمنه تینی ثابت بسبب این حسن عقیدت و خوف الهی که در دل دارد
 از اهل بهشت است باید که غم نخورد کی سیکه بشارت او را منزه او است که از عذاب دوزخ هم کند و دلها را از خوف
 آخرت و هول محض و بیم کند نَذِیْبُ مَصْنُوعٍ هر دو بدان محبت رساننده اند از اب لغت و سخنی حساب کتاب باز پرس
 از وی کرد قاری دوزخ و معاصیان را و خود کفار را راجعاً آنکه آیات قرآنی و احادیث نبوی بر این مطلب دلالت میکند
 گویند آنحضرت را محض برای این دو کار بزرگ مهم سرگشاید و اندازد تا باین شوکت و شجاعت و کبر و فروز تاده اند تا نظر به
 جلالت قدر و علو شأن آنحضرت علیه الصلوة والسلام بنده گان را در اخبار او شرم و شگ و دل نماند آنحضرت را از جمیع جوانان
 که بر این غرض نفسانی اخبار دوزخ و غیره اعمی که محض صدق و کذب بود و نازل ترانیده عالم منتظر گشتند و مانند بگو خوشتر
 و فرستاده خاص آنگاه که با اعتقاد نایند و دلین حسن انداز و راستی گفتار آنحضرت این است که چون آیه و اندر غیر تک
 الاقرین نازل شد بنی بر ترسان با نبرد از عذاب خدا خوششان خود را که اقرار اند طلب آنحضرت مردم ترش را و فرمود
 نام بنام با فلان یا فلان برانید خود را از آتش دوزخ و من جاره کار شما ندانم آنحضرت طایفه هر رضی الله عنه و صفیه

۹۰
 ۹۱
 ۹۲

علیه السلام و عیسی بن مریم علیه السلام و محمد بن عبد الله علیه السلام و انما یصلح فی قلوبکم و فی قلوب من
 لا یمکن من الله شیئا مالک بن نمر بن اشجار و غیره بر این معنی اگر شما در بندگی الهی اطاعت و رسول مقبول که کتابی بنده من
 مالک بن نمر بن اشجار و غیره را در نزد من نذارم زیرا که حکم آیه کریمه و الا امره و من الله حکم در آن روز یعنی در روز قیامت هر خداوند عالم
 راست و حکومت جمیع ممالک آن بن عزیز و معصوم فرمان اذن و دست قدرت پادشاهی بود که او را در لسان شرع احکم
 الحاکمین گویند چنانکه در قرآن فرمود الله با حکم الحاکمین و مسلمانان تأکید کرده اند که در وقت تلاوت این سوره چنانچه
 اقرار کنند بلی ربنا است حاکم و نحن علی ذلک من الشاهدین بدانند که اگر باس ظاهر کسی در باب احکام الهی و امورات شرعی
 خودی آنحضرت بودی البته با عز و ترین او و خود که آنرا تحت جگر و نو نظر فرموده است و علی ابن طالب زوج او و امامین
 همامین که فرزندان او اند درین باب شفقت پدری بجا آوردی و او را از محنت و ریاضت در طاعت الهی نماند و
 خدمت شوم و کارخانه و نگاه داشت فرزندان بازداشتی و فرمود یکبار فاطمه بر شفاعت من بکنه کن بلکه چون گفتم
 روز از اختیار بیرون است بی بداهت و پاس خاطر در خرد را فرمود یا فاطمه لا تنکی علی انک بنت رسول الله فاعلمی قاعده
 یعنی ای فاطمه زیرا که احکام کن بر اینکه دختر پیغمبر هستی عمل کن کار کن خدمت کن برای تأکید این امر بر من فرمود و مع
 ملک خویش فرمان دهند و پدر را شهید بسیار است اما پسر کنی و درست مثل است مشهور ای برادر چون در باب
 قبول بنت رسول فرمان چنین باشم و تو در چه حساب باشی و من بخای که بی محنت عمل و اطاعت صاحب شرع از
 مواضع آخرت با ذریه و اندامین نهالست تمام جائیکه محمد علیه السلام را از یاد هوش محشر سرور و پیش سید
 کرد و حال دیگران چه خواهد بود و بنده گان خدا و پیران شرع بدی چرا از عظمت فضیلت زبند که چلی غایه

ایشان را بطریق برکت حق تعالی در شای بدایت که انبیا عرض سبوی علی بن ابی طالب و در توان مجید و مرفوع **الحمد لله**
 برین آئینه نور محمدی آمد نزد یک شاعر عارف خداوند یکی از الواضع نورانی است و هر روز با هر روز است چنانکه در حدیث آمده اول
 ما خلق الله نوری و مودا مختصه که اول حق تعالی نور من پیدا کرد و نیز فرموده اند نام من نور الله و کل شیء من نور من پس نور محمدی
 محض از نور خداست و هر شیء از مخلوقات از فیض نور من است و از آنکه نور الله نور الله است و الارض بنظر دقیق مستغاثی شود
 نور محمدی صلی الله علیه و آله و سلم مرات همان نور است و چون ظاهر تم را از کمال آمد و انبیا عرض خطی افی و بهره کافی در کار است
 نور محمدی همان تجلی الهی شد و عالم جان و جهان را روشن کرد و حقیقه آن تحقیق شد و روایت است که حق تعالی نور محمدی
 و السلام را حکم کرد که با نور انبیا ملاقات کند پس نور محمدی بر روزانها مسلط و حاو شد انبیا عرض کردند بار خدا یا ربی
 که نام من نور است که پیرامون ما را گرفته است و ما را در سایه خود رسانده خطاب آمد که این نور محمدی الصلوة و السلام
 اگر شما بر روی ایمان آرید من را در ره رسالت و نبوت و هم پس انبیا عرض کردند خداوند ما بادل جان نور هم
 پیش این فریاد ساز بر زمین بنهادیم زیرا که ما را نیز در راه دین چراغی در کار است **سبح کج مضطرب** یعنی چراغی که
 از اتان تاریکی کفر و ظلمت خلاصت مرتفع شد و بهما مونس و نور ایمان روشن گشت و از آنکه مثل نوره که کشفه و قبا
 بنظر ما یک می توان دید ما کاین مثل نور محمدی است پس طهرت که در اسم نور مذکور شد زیرا که عشق آن حضرت عز و است
 که در دل مومن چون فیض قرار گیرد و از انوار رسالت و آثار نبوت اقتباس کرده مومن از سلوک بر طریق رسالت محض
 هدایت است عنان نیچی فاما هر یکی را این سعادت عظمی نیست بلکه دولتی است خدا داد میفرماید پس آید الله لنوره
 من شایع یعنی ناهمای حق تعالی سبوی نور خود که نور صفا باشد حقیقت محمدی را مظهر آن ساخته اند کسی که خوابیده

نور محمدی

نور محمدی

در کشف الاسرار آورده که حق تعالی فرموده که هر که در این راه بر سر راه حق تعالی
 درین چراغ آن چراغ زار و روشن که ده است و آن چراغ آسمان است و این چراغ آسمان زمین که روشنی او در روز شب یکسان است
 و آن چراغ دنیاست و آن چراغ دین و آن چراغ آب و گل است و این چراغ جان و دل آری چراغ راه مومنان و ضیای هدایت
 لازم است هدی بسوی نادیده که مصدر را بر اسم فاعل اطلاق میکنند لاریب فیه هدی المتقین که صفت قرآن است
 ازین قبیل بود که با انزال کمال هدایت و در بنهای مثل قرآن مجید عین هدایت شد و نشان هدایت او از هدی المتقین بلند شد
 محمد راه نایبده بسوی کتاب و سنت که بجا آوردن احکام آن موجب نجات آخرت و دخول جنت در ستاری از
 عذاب و دفع بود و چون هدایت آن سرور و شریعت عزیزی و در نظر اهل حق بمنظر استخوان جلوه داد و او را درین باب رفیع و
 در مرتبه حاصل شد مهدی آن فرزندان علیه السلام که سیم رسول آخر زمان است در صورت و شیر شبیه آن عجب که با و با همی
 علی بنیاده علیه الصلوٰه و السلام در دفع فتنه و حال شریک معاون با و چون وقت غارت آمد امام مهدی عیسی روح الله که
 بیامش نماند که کن عیسی علیه السلام فرماید من اناست بیکنم بعضی شمار شمار امام است زیرا که حق تعالی است محمد مصطفی علیه
 و السلام را بزرگی داده است و در حدیث شریف آمده که آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام اصحاب خود را فرمود ای
 چه قدر دشواری کنید شنیدن این بشارت که عیسی روح الله در پس کعبه از امت من اقتدا کند و امام کم کم گوید و بلند شد
 مهدی آن فرزندان چه العجل لا طاک رسد که حضرت عیسی تا شرب هدایت او صلیب بکشد و خنجر بکشد و جرب است
 که ایمان کند و بعد وفات در مقبره آنحضرت مدفون شود و دوم و بزرگواران در روز قیامت از یک مقبره بر برونند
 که با جانی الحدیث مبین روشن کننده جهان و جهانیان بخود خویش باروشن کننده و لها بنور معرفت و نورانی

در کشف الاسرار آورده که حق تعالی فرموده که هر که در این راه بر سر راه حق تعالی درین چراغ آن چراغ زار و روشن که ده است و آن چراغ آسمان است و این چراغ آسمان زمین که روشنی او در روز شب یکسان است و آن چراغ دنیاست و آن چراغ دین و آن چراغ آب و گل است و این چراغ جان و دل آری چراغ راه مومنان و ضیای هدایت لازم است هدی بسوی نادیده که مصدر را بر اسم فاعل اطلاق میکنند لاریب فیه هدی المتقین که صفت قرآن است ازین قبیل بود که با انزال کمال هدایت و در بنهای مثل قرآن مجید عین هدایت شد و نشان هدایت او از هدی المتقین بلند شد محمد راه نایبده بسوی کتاب و سنت که بجا آوردن احکام آن موجب نجات آخرت و دخول جنت در ستاری از عذاب و دفع بود و چون هدایت آن سرور و شریعت عزیزی و در نظر اهل حق بمنظر استخوان جلوه داد و او را درین باب رفیع و در مرتبه حاصل شد مهدی آن فرزندان علیه السلام که سیم رسول آخر زمان است در صورت و شیر شبیه آن عجب که با و با همی علی بنیاده علیه الصلوٰه و السلام در دفع فتنه و حال شریک معاون با و چون وقت غارت آمد امام مهدی عیسی روح الله که بیامش نماند که کن عیسی علیه السلام فرماید من اناست بیکنم بعضی شمار شمار امام است زیرا که حق تعالی است محمد مصطفی علیه و السلام را بزرگی داده است و در حدیث شریف آمده که آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام اصحاب خود را فرمود ای چه قدر دشواری کنید شنیدن این بشارت که عیسی روح الله در پس کعبه از امت من اقتدا کند و امام کم کم گوید و بلند شد مهدی آن فرزندان چه العجل لا طاک رسد که حضرت عیسی تا شرب هدایت او صلیب بکشد و خنجر بکشد و جرب است که ایمان کند و بعد وفات در مقبره آنحضرت مدفون شود و دوم و بزرگواران در روز قیامت از یک مقبره بر برونند که با جانی الحدیث مبین روشن کننده جهان و جهانیان بخود خویش باروشن کننده و لها بنور معرفت و نورانی

در کشف الاسرار آورده که حق تعالی فرموده که هر که در این راه بر سر راه حق تعالی درین چراغ آن چراغ زار و روشن که ده است و آن چراغ آسمان است و این چراغ آسمان زمین که روشنی او در روز شب یکسان است و آن چراغ دنیاست و آن چراغ دین و آن چراغ آب و گل است و این چراغ جان و دل آری چراغ راه مومنان و ضیای هدایت لازم است هدی بسوی نادیده که مصدر را بر اسم فاعل اطلاق میکنند لاریب فیه هدی المتقین که صفت قرآن است ازین قبیل بود که با انزال کمال هدایت و در بنهای مثل قرآن مجید عین هدایت شد و نشان هدایت او از هدی المتقین بلند شد محمد راه نایبده بسوی کتاب و سنت که بجا آوردن احکام آن موجب نجات آخرت و دخول جنت در ستاری از عذاب و دفع بود و چون هدایت آن سرور و شریعت عزیزی و در نظر اهل حق بمنظر استخوان جلوه داد و او را درین باب رفیع و در مرتبه حاصل شد مهدی آن فرزندان علیه السلام که سیم رسول آخر زمان است در صورت و شیر شبیه آن عجب که با و با همی علی بنیاده علیه الصلوٰه و السلام در دفع فتنه و حال شریک معاون با و چون وقت غارت آمد امام مهدی عیسی روح الله که بیامش نماند که کن عیسی علیه السلام فرماید من اناست بیکنم بعضی شمار شمار امام است زیرا که حق تعالی است محمد مصطفی علیه و السلام را بزرگی داده است و در حدیث شریف آمده که آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام اصحاب خود را فرمود ای چه قدر دشواری کنید شنیدن این بشارت که عیسی روح الله در پس کعبه از امت من اقتدا کند و امام کم کم گوید و بلند شد مهدی آن فرزندان چه العجل لا طاک رسد که حضرت عیسی تا شرب هدایت او صلیب بکشد و خنجر بکشد و جرب است که ایمان کند و بعد وفات در مقبره آنحضرت مدفون شود و دوم و بزرگواران در روز قیامت از یک مقبره بر برونند که با جانی الحدیث مبین روشن کننده جهان و جهانیان بخود خویش باروشن کننده و لها بنور معرفت و نورانی

و معالی آنحضرت را در قرآن بسیار سیرت کرده است حکیم که چرخ فلک را دست با همه نرد با هر نور و دست و آنحضرت در
 سطح انوار کرد که نور الهی از عظمت او پدیدست و هر ماه و ستارگان میزدی جمال کامل او میدوید و میتوانستند که بعضی بنده
 بخشش گشاید فقر و سبک و قیور و سبک با هر چون صورت نورانی او را بر او جلوه دهند و از حقیقت آنحضرت بوال
 کنند که در میان این چهره چون گل شک گستان شود و روضه تن باطن الحجه صفت قبر موسی است و از آن چهره این
 غنچه پاک با کافور پاک با برادر عکس و دو کوراد و از شعله ششم حفره تر جهرات انرا با و میترا اندک که بعضی روشن کنند و دیده
 بعشرت مومنین باشد عزت ایمانی و این مرتبه بزرگ با تابع سنت و پیروی شریعت آن حضرت علیه الصلوٰه و السلام
 طریقت را دست دهد و نتیجه نور فرست ایمانی آن باشد که آدمی را کشف غیبات حاصل شود و از ناصیه عالیه باطن
 با بد حکایت را وایت است که یکی از کرامان جامع تلمیذ بر کرده و زنا در کمر بسته پیش یکی از شیخ طریقت حاضر
 و سوال کرد از معنی حدیث اتقوا فراسة المؤمن فانها تنظرون وجهه یعنی ترسید از فرست مومن که او بنور الهی نظر میکند
 شیخ گفت معنی این حدیث شریف این است که تو زنا بشکنی و اگر تو بگوئی گفت حاشا که زنا رو هسته باشم شیخ میزدان
 زمان و او تا ما را زنی او برآورد و زنا بشکند زنا خزان کس این است و زیاده بر دست شیخ توبه کرد و با سلام شرف
 شد چون مرد از آنجا روان شد شیخ هم بران خطاب کرد و گفت ای یار این که بشکست زنا ظاهر بود بیاید
 تا ما زنا باطن خود بپا نه کنیم شورا را با مجلس خاص و ممکنان که زیاده زاری کردند چیزها گفته انرا توبه چه باشد
 پشیمان آمدن و بر در حق نومسلمان آمدن و عام را توبه زکار بود و خاص را توبه زیاده خود بود و گفت پیر کا ندانی
 ره پیشواست با توبه که تو این عزیزان هر چه خداست و آری این غفیلست و یمن نعت سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم را

حاصل شود کجای خواننده و دعوت کننده فایده کان بسوی تحمید و دین اسلام که آیه کریمه و بعد از کتاب و حکم و بر کسب بر
 ولایت میکند و این داعی را کلام الهی بلطف داعی الله بگوید که اند چنانکه از آیه یا قونسا اصبوا داعی الله فانه منا به غیر کلام
 پس فایده که بجز جنت بعد اسلام آوردن بقوم خود هدایت کردند و در سوره الاحقاف مذکور است پس بر روشن میشود
 و نیز برای اثبات اینکه این دعوت اصالت بسوی خداست و بتجاسوسی خویش هیچ گونه فضیلت را در آن مضرت است و
 مدعو الیه باو شایسته غالب بر همه مخلوقات که هر یکی از امیر و وزیر و پادشاه و فقیر بدست قدرت او اسیر است و در
 صورت قهر و عتاب و کینه و دهنده نیست این آیات در باب سید عالم مانند شوقی و غاد عربی و اهل کربلا علیهم السلام
 قل لا اله الا الله قل انی بنی من الله اهل اول و بعد من دونه متحد الا بالله غاسم الله و رسالاته و من الله
 و رسولان که نار جهنم خالین فیها ابد احوال من این حکام اعلی از نظام اینک که با جمیع صلی الله علیه و آله و سلم خود
 میخوانم پروردگار خود را و شرک و کفر کسی و بگو که در اختیار خود ندارم نقصان و نفع شما یعنی منافع و نفع مطلق
 حق تعالی است و بگو که پناه ندم بر کسی اندوست قدرت الهی چون خواهد که با من مواخذه کند و نخواهم یا بجز در او ما و
 که تبلیغ احکام الهی کار من است و کسی نافذانی کند خدا و رسول او را با هر یکی را نیز در دین و دین علی الدوام بدان ای برادر که
 عصیان نافذانی را کند و چون نافذانی خدا با مخالفت رسول الله کجا شود موجب کفر و شرک باشد خود با الله منهد
 چنین کس را بخود ندارد حکم کرده اند چنانکه از خالین ظاهر میشود و اگر خدا را مطیع و سبیل را عاصی باشد مثلاً ایمان آورد و کذا
 و قصور کند و در پیو شرعیت و اتباع سنت یا احکام شرعیت بجا آورد اما در بندگی طاعت الهی قصور کند یا غفلت
 نداشته باشد یا ریا و سمعه مقصد او بود چنین کس را فاسق و فیکار و متبذع گویند و چون در آیات کلام الهی احادیث

کلام الهی
 در بیان
 دعوت
 به اسلام

در بیان
 دعوت
 به اسلام

کلام الهی

رسالت بنامی که در باب غایت حقانیت و ادبیت وارو شده نظر کنند کار بجایست مشکلی نباشد و از کشیدن عذاب دوزخ نیز
 دراز چاره نیست بعد انواع خرابی و ذلت و خواری میسر است که بشعاعت آن فرخندجات اذن انبیا دست دهد و
 برای تمسک دعوت و این اجابت آن در حدیث شریف چنان آمده که فرمود آنحضرت علیه الصلوٰۃ والسلام که شخصی با ما
 ضیافت تیار کرد و یکی را مقرر نمود که صلاهی عالم درود بخواند آن دعوت را اجابت کرد و در آن ضیافت خانه آمد و از اهل
 نعمت بهره ور شد و آنکه اجابت نکرد و محروم ماند بداند که ضیافت کینه خداست و دعوت کینه نمی آید برادر دید که
 عنایت رب العالمین رحمت سید المرسلین صلی الله علیه و آله و سلم در باب پرورش بندگان بیکه لطف و خوبی است که
 در دنیا با انواع رزق و روزی مدد کردند و در عقبی بهشت و نعمات را بر آن مومنان تیار ساختند و چیزهای عجیب و غریب
 از کمال و مشرب و ملبوس که با دشواریان را برین سازند برای ادنی فقیران رسول اکرم در اینجا موجود است و در صفت آن
 نعمات بطریق نقل و دل فرموده اند و کلمه فیها ما تشبهه الا نفوس و قل لا یعین بوجی حاضر است برای شما در جنت آنچه
 آرزو کند و لها لذت یا بد چه شهرها و نیز بالاتر از آن فرموده اند لا یعین و لا اذن بخت می نعمت آنجا در میان
 بنایا چه میراست که چه چشمی آنرا دید و نه گوشتی تشنه آنرا خلق را دعوت کند و حق تعالی او را دعوت کند مذهب و طلبیده
 بدرگاه رب العزت در شب معراج یا بسوی توحید الهی ایمان برود حدیثی وی که حق تعالی آنحضرت را بوسه سطر جبرئیل و
 کرد و آنحضرت خلق را خود دعوت کرد و میتوان گفت که دعوت کرده شده بضیافت خانه الهی و نعمات آن مرد دنیا
 و آخرت که و نعمات گرامی و مقصود بالذات است و دیگران طلبی آنحضرت اند پس درین صورت داعی خداوند تعالی
 بود یا دعوت کرده شده در کاشانه عاشقان و سبت الاطراف آنجا که در آرزوی دیدار و جهان کمال او کمال

اینست
 در باب

در باب

در حق اصنام و عبدة الاصنام است که بتان بت پرستان باشند که چندی باشند باج متاع آب دیده و خود خود را در بالا
 قدر و قدرت پیش بخیزان روح دهند تا چون بر رسول آخر زمان ایمان نیاورده اند میر ملکوت بآنها دست نمیدرو
 و مانند کرامات و خرق عاودا اولیا آن کو شمر را قیامی و دواعی نباشد و هر که خدا را بتعالی را و بندگان او را جواب باصوب و
 چرا حق تعالی او را جواب نه به عجب است بمعنی مستجاب الدعوات که دعا آنحضرت در دنیا و شفاعت او در آخرت قبول کند
 و فرمود آنحضرت که هر کس از اینها دعا می ستیجای پیروزان مراد خود در دنیا حاصل کند و منی مطلب خود که شفاعت
 است برای روز قیامت در دل داشته **س** هر بنی خواست چیزی از خدا پس شفاعت خواستم روز جزا و آن
 حضرت کا بی عانی بدو در حق کسی نکرد که کار فرستگار باشد بلکه برای خوبی و هدایت توفیق فرمود بی مقصای
 لطف و کرم همین است **حقی** تا حاصلی بر روز غنی مهربان بر حال است که بیان انواع عیانت و نوازشات آن
 سرور از ضبط تقریر بر میرون است و خود بوقت آنحضرت محض برای رحمت بر سایر موجودات و مخلوقات باشد
 و صفت عفو آن عالیجناب که بعد از این مذکور شود دلیل کمال مهربانی آنحضرت بود عفو نموده و آمرزنده گناه
 عیال بود یا سهوا و مرکب آن گناه آزاد بود یا بنده مومن بود یا کافر دوست بود یا دشمن و در فضیلت عفو آن
 قرآنی و احادیث نبوی بسیار آمده از آنکه انیکه و اعف عنهم و اصغ لهم یعنی یا محمد پیامبر زایش از او در گذار خطا و گناه
 و نیز فرمود و الکافین الغیظ و العافین عن الناس و الله یحب المحسنین که در بر آیت خود نه خشم و عنو کند و انجوت
 درگاه الهی صفت است که رتبه است بسالی حاصل میشود چنانکه الفاظ آیت بر آن دل است و تا آدمی بغیر از او
 غالب نشود مغلوب غنیمت باشد و از فضیلت عفو مجروح ماند و در حدیث شریف آمده که فرمود آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام

باز

باز

باز

الا اینکه باشد که من ملک غنم عند الغضب یعنی ایاجز غنم شمار از غنای ترین نهاد و گوشتی که غالب شود بر نفس خود در وقت
 خشم و چندان عبادت بسیار آمده و در حدیث قدسی آمده که چون بنده کار بد را که مقتضای توبه شود بدو توبه مقتضای امر من
 کند باز من بخواند یا ناعراض کند چون باز بر تضرع و زاری بخواند مقتضای گوید اشهد و ایلا مکتبی قدسیت من بعدی
 و لیس من سیری قدسیت من **س** تر از شرم خدا شرم با دای امون با کرد و غفور شد و توفیقی با شای و دود و سر شری
 روت و حکایت بخشش و عفو حضرت علیه الصلوه والسلام مذکور است اینجا برای اقتضای انرا ذکر کردم اکنون بدانکه جز نبیا
 کسی مصون نیست و انسان اسبوسان لازم است که بدین انصاف و جریده اعمال خود نظر کنی از اخالی از هر
 خطاییایی پس اگر صفت عفو که صفت خاص الهی و شیوه پسندیده رسالت نهایی است دوست نداری بگویند باید
 عفو آبی در در و قیامت و در دل داری که آنحضرت فرمودن لَا يَرْحَمُ إِلَّا رَحِمًا آنکه بر حال مجربان رحم کند مقتضای او را
 بنظر رحمت نه بیند بعضی از علما و دین به صدق آید که می بین عمل صالحی مانند تقصیر نصیحت کوفته است که چون مرگین
 که انتقام را دوست دارد و از لذت عفو بخیر است بدرگاه الهی آنجا کند بنا و اعف عفو و اغفر لنا و اغفر لنا یعنی
 خداوند انجیز ما را و بیا مرز ما را در کم کن بر ما عجب نبوده که دعای او را رد کنند و گویند تو بندگان ما را عفو کردی
 بخشیدی و رحم نمودی که از ما همان رحمت و مغفرت و بخشایش ششم داری که تدرین بدان حدیث سید عالم
 یعنی چنانکه بایر و ان معاصی کنی با تو همان محاط کند و چند آنکه خطای آدمی بزرگ تر باشد در بخشیدن آن ثواب
 بیشتر خواهد بود دیده از پر تو اشعه صفت عفو که صفتی است نورانی و کاملی است از کمالات حانی این لطیف و جانی
 بخاطر آنکه کسی که خود را بی عیب دانند عیب کسان پر دارند و بزرگان من گفته اند که ع و در نظر من که عیب

این حدیث
 در بعضی
 کتب آمده
 است

خلاص و شرف الدین یکی می بینی که یکی از طلمای ربانی است در کاتب خود آورده که کان نیک و حق و یکین کان
 و حق خویش مقام اهل طریقت است و معرفت الهی بدان وابسته است و از جمله تعلقات که سالک از موصول بمنزل مقصود
 باز دارد و خطرت نفس شوم است که آدمی را در احوال زید و عمر و قیس اسرار نهان می کند و از انانیت کفران بکار خود و حساب
 شبانه روزی غافل می سازد و این خطرات را که بپیشش تنگ حرمت کسان و بردیزی برادران است بدترین تکلیفات
 گویند و معرفت دینی که از این نوع غفل رو نماید این است که این نفس خود را بنور نفس مسموم و عمل و زهد و پاکدامنی و مسلمانان از بی غی
 انقباض و بهتری داند و لفظا تا غیر منزه بر زبان آورد و دل مستعد آن باشد عا لا که در اصل این دعوی الهیست که در
 معابد آدم صلی الله علیه و آله بعضی کرده و در رحمت ابدی که قفا را در پیش طیان بخوابد که انسان ناقص را بر طر خود برآورده و نگاه
 خود که زینت و باشد نهاده ای را در چون بسبب غرور نفسی که را اهل فقه باشد کافوئی و بکفر و تصحیف مد حکم گمنامی و او را
 چنان خود بخون بکشد که لا اله الا الله که در روز قیامت بحکایت او بر خیزد بر آبی و باین خشت باطن با طریقه بنیاد کنی
 خاکساران جهان بحکایت منکر و توحید و الهی که درین گرد سوار با یوسف علیه السلام که بنی معصوم بود و مقدمه
 با وجود پاک و امان و خجسته کمال تواضع و بدگمانی در حق خود که شیوه اهل طریقت است گفت و ما برنی نفسانی النفس
 بالسوء یعنی من مرا بکنم نفس خود را از خطا و لغزش زیرا که هر نفسی حکم کننده ترست در باب بدی و بدکاری الامام
 ربی ان ربی غفور رحیم که یکسکه مهر بانی کند حقتالی بروی و نگاه دارد و از خطا بدرستی که پروردگار بخشنده
 در کم کننده است هر که بنظر اوست درین آیت نگاه کند صفت عفو به تکلف اختیار نماید که عفو کننده را رتبه دلا
 می بخشد ولی دوستی از آن قرب و گاه صمیمیت جلالت بر آید و نزد رفاه معنی ولی آن باشد که غرق

در شاه حق و غایب شود از خلق یعنی توجیه و کج معنی شود بسوی حق باشد و هر بی را اول برجه ولایت میدهند و آنچه
 میگویند که الولاية افضل من النبوة همینست زیرا که در نبوت بنی را از توجیه بسوی عباد الله و محبت با آنها چاره نیست و این
 که فضیلت آن مذکور شد ولایت بنی است نسبت بر نبوت اودنه ولایت ولی نسبت بر نبوت بنی و این مسئله مشکل است و اکثر
 که سوادان درین مسئله راه کرده و طبیبان میگویند و عرض آنها این است که ولایت بر ائمه مومنین علی رضی الله عنه از نبوت
 محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم افضل است حال آنکه مراد علمای این بر خلاف این است چنانکه مجد الف نانی این مسئله را
 در کتاب خود مضاف ذکر کرده است پس هر که دوستی خدا حاصل کند و او را ولی گویند بطیفیل سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم
 منصب ولایت بشایع نظریقت بخشیده اند و از این گریه الا ان اولیای الله لا خوف علیهم یخز لون بحاث آخرت و
 بیگیری اولیا ظاهر میشود چون دوستان مخلص از دو جهان دست بردارند و دیگر کجا بجای فکر و غم باقی ماند آنها بقی
 پیوستند و از ثقات دارین بالکلیه رستند روایت است که یکی از بزرگان روشندان گفته مراد می در صحرای که بالا
 بقلم قدرت نوشته بود خسر الدنیا و الآخرة چون بنویزنگرست بگریست و گفت این سر شورید است که از دو جهان کاه
 نهشته و بارمانت نمولی بر سر برداشته و کان فلو باجهولا و صف حال اوست حق پیغمبر بر حق که صفای حق
 و اخلاق او اختیار کرده و در حقانیت نجای رسیده که خود او را حق گفتند و نیز حق یکی از اسمای حقیقی است حق
 توانا و زور آور و دارای خدمت و طاعت الهی را توانا و جمل بارمانت ربانی یازد و رسندی که کسی در قوت
 یاری مایل او نبود و توای آنحضرت علیه الصلوة و السلام با وجود و قوت اکل کل روز بآب خشک و فقرات
 کردی و تنگ بر شکمستی و اگر زیاده صابر بودی و ایوان نعمت را غنای خودی محض از تفصیل العجا بود و گاه که میگویند

در این

نامور با شجرت در شتی بسزیا بدو مغلوب شد و نیز طاقت بدنی و قوت باه که باز دواج نگانه بخوردی در کتب مسو
 نوشته اند اگر صاحب قوت و شوکت صاحب امانت باشد با شخص خست آمین امانت گذارد و یا نیت شکار که خازن
 کنج احکام الهی بود و در ادای لوازم دیانت دقیقه و کذا داشت نکرد و نیز اسرار معرفت را که از حق تعالی بواسطه جبرئیل
 امین باین دولت دنیا و دین از عرش برین رسید بلا دخل و تصرف دلی افزا و تقوی بر بیان شاکر ادان خج و کوه
 فراخ داشتند رسانید و بعد از آن سینه بسینه کنجینه آن امانت در شاخ صوفیه کرام بطور ریاضت رسید و کسیکه باین
 وراثت بهره مند شد و راه رسالت را دریافت مادی مرشد حقیقی شده اگر قدم از جاده شرع بیرون نهد دولت
 وراثت کم کرد و از عهد هدایت خلائق بواجبی بر نیامد و نشان بی بصیرتی او چنان گویند که بخان بار یک در دهایی
 تاریک انگنند و بجای نور طلعتی از آن ظهور کرد و فرق میان عابد و معبود و خالق و مخلوق که بزبان چندین هزار انبیاء
 اصفیاء و اولیا ثابت شده از میان برخاسته آخر سر رشته کار بدان کشید که مردمان او مضطرب و سرگردان و مضطرب
 و اباحت و الحاد و زندقه و فساد را بجا توحید و طاعت و عبادت و ریاضت و رواج دادند و مولانا روم میفرماید
 ای بسا البدیس آدم روی هست با پسین دست بیاید داد دست و آتش است که صوفی خام ملکی بخند می با اگر کسی را شوق دریا
 این سلسله نازک با در کتب علمای سلف که ایدل تصوف اند نظر کند مثل امیاء العلوم و یکس سعادت و مناجات
 الی الخیر و عوارف معارف و افغانیه حضرت فوشت الاعظم و مکتوبات یحیی بن عمری پس منزل مقصود در رسد و صاحب
 امانت را حق تعالی هر جا امان میدهد ماکون در امان داشته شده از شر نفس و شر شیطان با نیکوکاران
 یا محفوظ از اجزاء امراض و عیوب بدنی و نفسانی چنانکه زیر شرف و آداب اخلاق محمد و امیر مصلحت بخوبی و اشیاء

در این

کسی که مقتضای او را امان از شر نفسی چند چاره صاحب کرامت نکند و گنجیم مشکوکم بزرگ در حبس بزرگ داده
 در کافه مخلوقات و سایر موجودات که کربی باین کرامت و کمربی باین شرافت در دنیا کفایت و نیز کربیم همی حساب
 سخا و دیاد و جواز بود و سخاوت و جواز نردی آن سرور در کتب سیر تفصیل مذکور است و نیز کربیم کی از اسما اعلی
 است پس چنان بیک و کم مطلق یزد و العز باین سید دنیا کرامت فرموده اند بارفت شان معلوم کان پسین
 صاحب یتیم بلند مقام عالی که ظهور کون و مکان بسبب است و انوش تا بغرض در هر جا که وید که خوبی حسب نسب
 و حکم شرف مکان با لکین بعد نقل آن والی کون و مکان ازین دار فناء به جا جهان روشن چشم عاشقان تا یکشته
 و گشتان می چون غایتان عدم با نوع تغیرات و تبدلات مخلوق شده و عمارت دین بآن زیارت و طهارت که
 در عهد آن حضرت بود باقی مانده و آن رفیع المکان عجب مجتهدی بود که در هنگام حیات اذان تغیرات و تقریقات
 خبر داده و فرموده که قریب است بعد از من سلمان بختاد دسه که ده شوند باینها در دوزخ روند مگر یکی کرده نبی
 باشد صاحب سوالی که دیکه یا رسول الله نشان آن کرده چه باشد و مود که آن کرده را نشان این است کبر
 شرح دست من قائم باشند و بلقب اهل سنت و جماعت ملقب شوند و نیز فرمود خیر القرون قرنی ثم الذین یلوون
 ثم الذین یلوونهم که اذان خیریت و خوبی زمانه صحابه و تابعین و متبع تابعین معلوم میشود و بعد ازین از منته شده و زمانه
 ستمکاران و ستمگران و بادشاهان کزنده است و رفته رفته در دین اسلام این قدر اختلاف و تغیر پیدا شده
 که در باب محاسن چه در حلق تقصیر کی محال آمد و آن صورت فی الواقع پیش آمد که گفته اند مسلمانانی
 در کتاب است و مسلمانان در کور بوی طهرت از باب محمی که موجب شگاف اند این اشاره کفایت کند متین

کتاب

کتاب

کتاب

کتاب

کتاب

صاحب سنان و مضبوط که در طاعت الهی از ریاضت و مجاهده و بیخ حال سلوحتی نکند و از معاشرت دشمنان و دین کفار شرم
 کوچک لی تغزایا ثابت در اسلام مستقیم بر طاعت مستقیم که طبع و تشنگی و جلال و افواج و شرف و آهنگار به یک حرمت
 آن کرم درگاه رب العزت که بسته به تهمت های جداگانه بی ادبی کردند و آنحضرت را مجنون و مشغور و سحر و کاهن گفتند و فر
 که آنرا از سنان و قوت آنحضرت بلکه است و سبب این تهمت های باطله و افوا که از بهر قدرت و منزلت آنحضرت در میان
 عالم افزون تر شد و هر روز نام آن سرور مشهورتر میشد مبین ظاهر و آشکار یعنی نام و نشان در محبت و بران ایوان
 معجزات و خرق عادات و کواهی موجودات بر رسالت آنحضرت که هر ذرات کائنات بروی جان آورده و در زبان نقل
 او اوصالی شده و آنکه در سلم بیان کردند مَوْصِلٌ لِّمَنْ سَمِعَهُ امیده و افضل الهی در دنیا و آخرت و بفتح میسم آید
 بمعنی میدگاه خلایق که آنحضرت و سبب یکسان و وسیله درانندگان راه است و حاصل این راست و پناه و اگر از آنجا
 بکشاید و از آنجا که امتی امتی غلغله در چرخ برین نگذرد و دریا رحمت الهی را بسجوش آورد و صَوْنٌ نفع اوان بیکند
 باذوی الارحام که عبارت از صلوات بر محمد و آل محمد است از رحمت است از رحمت پس اگر آدمی صلوات کند
 و حق قرابت ذوی القربی بجا آورد رحمت الهی بآید و آید شود و آنکه قطع رحم کند باذوی الارحام لطف و احسان نماید
 رشته امیده و اقطع سازد یا پیوند کند با آنکه از آن حضرت بریدن خواهد یعنی تنگی کننده با دشمن و کفایت کننده
 بدی بیکی س آسانش و کسی تغزیر این دو حرف است با باد و ستان لطف با دشمنان مدارا یا پیوند کننده و سرعت
 با طریقت یا پیوند کننده جان و دل و آب و گل با حضرت صمدیت که بدل تصدیق الوهیت کرده و جوارح را در طاعت مولی
 مشغول کرده و این پیوند قطع پیوند غلای حاصل شود چنانکه گفته اند س تعقیب حجاب است و بی حاصلی و پیوند

عجب

عجب

عجب

بکسی اصل و کسب منزلت و بیدار شدن فغای که در ذوق و در صدمه و ذوق کانه ذوق و ذوق و فضل و حاجت
 و محبت و بزرگوار است. رتبه صاحب عزت و صاحب نصیبت هم در دنیا و در دین چنانکه در مصداق ذوق الدجاء آنحضرت که با آنکه کوش
 بیان این کالات واضح گردد و جمیع بندگان خدا را سر و اندامی است که نظر بر علو درجات پیدا کانات علیه افضل التخریر و التسلیم
 غایب اطاعت آنحضرت بردوش جان نهند مطاع اطاعت کرده شده یعنی کسی که سعادت در نصیب آنها باشد اعم از انسان
 و حیوان و جمادات و نباتات و فان بران سر و اندام در دست به حکم آنحضرت و در بر و ایستاده سجده کردن آن در محراب
 مذکور است و مومنان پاک طینت قدم از جاده اطاعت آنحضرت برون نهند و چرام و خدا پرست در اطاعت آنحضرت
 تقصیر کند که فرمانبراری آنحضرت محض اطاعت الهی است چنانکه در قرآن شریف آمده من اطع الرسول فقد اطاع الله یعنی آنکه
 اطاعت رسول که اطاعت خدا کرده باشد موجب این شرف و منزلت آنحضرت علیه الصلوة و السلام است چنانکه آنحضرت فرمود
 بوجی الهی فرمود آیه و ما یطعن علی الحق و ان هو الا و جی بران الهی است و هیچ سخن آنحضرت خالی از صحت و نفوذ دنیا
 و آخرت نیست بنابراین مقتضای در شای آنحضرت میفرماید هر کس علیکم بالمؤمنین و فوجیم اگر اطاعت مخلوقات کرد در زمان
 آن سرور و هم بعد وفات آنحضرت بتفصیل نوشته میشود و فرمایند روایت است که چون یکی از اصحاب بدر مسجد درآمد آنحضرت
 علیه الصلوة و السلام با آن سرور و حاضرین را فرمود بنشینند آن صحابی همانجا ایستاده و نشست تا نماز اطاعت لازم نیاید
 چون حضرت علیه الصلوة و السلام او را مخاطب فرمود و او از ادنی فلان مذروان بجا و این گونه حکایت را در ایستاد و آن سبب را
 یک سخن گفتند و چرا این ملک دیو و دود و آدمی و پیری اطاعت آنحضرت نکند که آن حضرت فرمایند بزرگترین علین است
 مطیع اطاعت کند. احکام خدا کمال خوف و خشیه و ارادت و عبودیت بچشمی که از دیگری خواه صحابی بود یا ولی

در حق خود حق است
 در حق خود حق است

در حق خود حق است

در حق خود حق است

یاقطع ان دعوت زمان کن کوز اطاعت مولی البکان نماز و چنانکه از حدیث امام اشکرم استخاد و معلوم میشود
 بنجده و لایح و ابراج حسن طاعت سید المرسلین انیک بعد نزول جمعی ربانی نمطه در تک یک کرد و همان ام آن احکام را بقیض شد
 و اگر در حجره ازواج مطهرات بودی مبارکده حکم الهی بایران خود را گوش گذار کردی اگر عجلت سبب بشری یا حیانا در
 باره یکی از بندگان خدا که بطا جفیف مسکین و توجرو التغات نکردی بعد عتاب الهی که العتاب هدیه الاجاب
 گفته اند بجا نذر فرشته محذرت کردی چنانکه در تفسیر معنادی آورده که چون این ام کتوم کم مرد دنیا بود و زنا تخفرت
 در عالمیکه آنحضرت باصنادید و اشرف قوم مشغول بود و هدایت آنها بسوی اسلام میکرد و دنیا گفت یا مسوز را
 آنچه حق تعالی ترا آموخت و این سخن کر می گفت و از مشغولی آنحضرت بسبب کسی واقف بود حضرت علیه الصلو
 و السلام از تعاصباتی صبری او طول شد روی ترش کرد و مواضع فرمود پس نال شد آیات بصرتی و قولی ان طابه
 الامم فی نایدریک بعد از یکی او نیز گفت قد ذکر فی الامس استغنی فانت التصدی و ما علیک الا بالزیکی و امامن جابک
 بسی و بگوشتی فانت عنده نمی و ازین آیات مضمون عتاب همیشه گویند که بعد از دل این آیات اونی نامیداراید
 دوست داشتی و اگر ام او کردی و چون بعد ازین هر وقت آمدی فرمودی مرحبا بمن عاقبتی فید بل یعنی خوشامدیدی
 که مراد مقدمه و عتاب کردند و انیسن توجر بسوی سکیان و معذوران بخوبی آموختند و چون آنحضرت را اتفاق
 سحراف و دعا بار او را بحدیث تعلیم خود کرد و سولانا بعد العزیز در تفسیر عزیزی آورده که از جمله فوائد نزول این آیات
 که آن حضرت علیه الصلو و السلام روان حق است و در طاعت الهی بر جمع دنیا بسعت برده و گمان احکام الهی کاف
 از آن حضرت واقع نشده و را ظهار مدح و ثنا و کلام عتاب یکسان بود و از آنجمله اینکه وجود این آیات در قرآن

۶۸

و بیست و اربع است بر یک کاین کلام بی شک کلام الهی است و محمد رسول الله بنده خاص و فرمان برادر و درگاه است که گاهی
علی بن ابی طالب صلوات الله علیه اقتراح طاعت درگاه است قدم صدق ره نمای جهانیان بهیستی است دوستی
و پیشرو قوم و این دلالت کند بر نصیحت زیرا که شفیق اکثر پیش روی با دمی تواند شد که بمعنی ثابت قدم بود و محبت
عشق الهی که با وجود انواع آفات و حوادث زمانه و خوف جان و آبرو و مشابه انواع اینها و قسم از دست کفار با کجا
از ان راه بگشتی بلکه چنانکه از دست و محنت مشابه فرمودی انقدر در عشق الهی پیغزودی و در اعلامی کلام الله تعالی
عزیز کشف نهاده از لشکر جبار دشمنان برسان نمودی و میتوانی شد که بمعنی راست رو و راست معامله و راست گو
بود که در ایضای عهد کاهی خلاف نکردی و برضیون اگر یکم از او عدوئی و اذ او عدوئی عمل فرمودی و برحق نگفتی
از این مضرت نقصان افتی بود و در طبیعت و مزاج نیز خیر است گفتی آنحضرت راستی را بجای آورد و داد که در وضو
و طهارت و شانه کردن و فعلی پوشیدن نیز از طرف راست آغاز کردی تا راستی آنحضرت را بلکه شود چنانکه در روایت
آمده کان النبی صلی الله علیه و آله و سلم یسجد التماس حتی یصل و التماس یعنی آنحضرت تماس را دوست میداشت حتی که در فعلین
پوشیدن و شانه کردن و در روایت دیگر فی افخاکه کلمه آمده یعنی در هر یک تماس را دوست میداشت و تحمید و تحسین
الهی که از راه تا بهای همه ممنون است و مورد رحمت او اند و میان رحمت آن رحمت محرم ازین نیاده چه با خود
میفرماید انما ارسلناک رحمة للعالمین و در اسم بی الرحمة اندکی از آثار رحمت آنحضرت علیه الصلو و السلام مذکور
گشته است مژده مومنان از بهشت و نعمات آن دیدار رحمان و سر جان و حمد و علان و در اسم شریف و مشرف
ازین است آنسر و مذکور شده ملاحظه فرمایند عفو و فیادرس عالمیان و لشکر در ماندگان و یکسان و بزرگان

بنی آدم و خوش طبعی رسیدی و از ادای خدمت و شکر هم آینه بخیدی مناجات بندگان را بکوش قبل شنیدی
 و در باب عانت مریدان و مستبان درگاه خود دقیقه فرمود که داشت نکودی و در مقدمه اصلاح مومنین و صلح کردن ببا
 سید و انشی بیان مردوزن که آنرا اصلاح ذات البدن گویند کمال اهتمام و توجه بکار بردی و در باب قانون عدالت
 پاس خاطر کسی نغمه نمودی و در باب شرکان که کار و زمینان جو رجحان ترک فاعده و فار و اندیشی و فریادی و داد
 خواه را نزد خود جدا داده در شنیدن احوال او بذات خود مکررم بودی بدست عالمان و نامیان خود او را گرفتار
 نکردی و در باب فیصله مقتدا بجانب حق نگاه داشتی و گفتی که من بحسب علم و دانش خود فتوی دادم و فیصله
 اگر کسی از شما با من در اظهار حال و غایت و کمالان زور آورد و او را کار با خداست و در مواخذه آخرت گرفتار آید
 عینیت باران رحمت که در گلشن هستی از جز تامل و باز نگار تا گل همه پرورده اوست و این باران فی الواقع
 از رویای رحمت سبده فیاض می آید شادابی بوستان عالم و آبروی اولاد آدم از دست و خوری و
 نیلاری گشت مراد اعیان و ارکان دوزمان زمینیان طفیل او و متیوان گفت که این بارانی است فیض
 بارگرم است آنرا که در حدیقه عالم شجره کلمه طیب که اصلها ثابت و فرعها فی السما صفت است از آن آب
 خورده و درخت ایمان که شاخها دارد و افضل آن لا اله الا الله و کسرتن آن دور کردن از راه نیز
 بسیار است آنسور و رگستان استی نشور نمایافته و حیای که شاخ از ایمان شریعت فیض و عطاسه بر خورم شده عیا
 فریاد رس عالم که او مظلوم از ظلم ستاند مظلوم را آنچه بظلم او دارد مانند فیصله مظلوم بر طبق قانون عدالت
 کند و رعایت خاطر و جانب داری هرگز پسند نکند و خدمت عدل و اخلاص است بجا آورد از دانشی و مروتی

در این باب

در این باب

ناراض و ناخشنود بود و فی الواقع صفت عدل این غوثی نیست خدا داد و نعمته الله یعنی نعمت الهی که فوت جان
بندهگان حلاوت عاشقان از جمال آنحضرت حاصل شود از نعمات حق تعالی که هر عالم از ان بهره ورا نداشت پاک
آنست و اشرف و افضل نعمتهاست و بنظر دقیق توان یافت که این آیه گرفته اند و آنست که الله را مخصوص با نشان
است چه نعمت است بزرگ ز خدا که بر تعلیل و پاس داری آن نعمت است فرض العین و نیز بمصدق آیه نعمت علیکم
نعمتی و ضیعت لکم الاسلام دینا مومن مصدق را معلوم شود که نعمت وجود آنحضرت با نعمت توحید و شهود یکی
شده و آنچه در حدیث شریف آمده ذاق علم الایمان بن رضی الله را و آنچه بنیاد الاسلام دینا اشارت به همین
است و در اطراف این نعمت علیه مقصود از شاه راه شرح آنست که پس هر که قدر این نعمت دانست مسکات بعدی
شد و فی الواقع آنست که او را بدست آید و آنکه از این نعمت که ای محرم ماند و فواید نا بهر غم روزی او باشد و دور از احتیاج
فرج و تسکین و در قوم و ما و جمیع خود دوست خود و کمالی تا صفا که در دای بر حال کسی که آن نعمت را از نظر خدا نیاید
نکرده و هدایت الله عز و جل الهی که از بارگاه جلال بسوی کاف و خلیق فرستاده شده این بدیهه نظریه عظمت حضرت
و هم نظر شریف و کرامت آن هدایت از بار بر چشم چا و دهند و این بدیهه غریب غریب برکات است که در جان و جان
عشق الهی پیدا میکنند و بیکانه را شناسا و شناسا را بیکانه می سازد و هزار خویش که بیکانه از خدا باشد و خدا
یک تن بیکانه گاشتا باشد و هر که شکله گزاری این بدیهه شریفه را و طیفه خود سازد و بکم لئن شکرتکم لازیدکم
زیادت نعمت راستی شود و عرفه و شفیع و مسافر و مستحکم که هر که از آنست که دو اعتقاد نمود و از
سوا خدا آنست که معفو ماند و آنکه طریقه او را پسند کرد و در چشم کم دیدم غم خورد و در دست من دینار گرفتار

ناراض و ناخشنود بود

ناراض و ناخشنود بود

ناراض و ناخشنود بود

آید که در آن کسی که ترک کند پیری و بیاگرمی است و چنانکه نوزده صراط الله صراط مستقیم راهی
 و راه راست که بسیار تصاف آن حضرت باین صفت عابدین است که عاده شریعت و راه طریقت را سنانیده دوست و ست
 آن حضرت که دلیل این راه است نزد علمای این و صاحبان یقین می غیر مستوست چون آن حضرت راه الهی است باید که
 او چه تحسین و آفرین بر زبانها رود و ذکر الله یعنی سبب ذکر الله که هر که صورت زیبا و سیرت پسندیده آنحضرت پسند قدرت
 الهی را بجا ظاهر و بجان الله یا الله اگر بگوید میتوان گفت که ذکر الله یعنی مذکور عبادت بود که مقتضای محبوب خود دارد
 ملا اعلی میگویند بصیوة و سلام و هم فرشتگان در میان او درین باب تاکید میفرماید تا بجا کم سبب باشد که ذکر و عبادت
 بر تعلق این کار شود و آن مذکور عند الله را در محافل و مجالس بکمال شوق و ذوق اکثر یاد کنند و میتوان گفت که آنحضرت
 بوصف ذکر الله از ان موصوف شده که از دیدن جمال او مقتضای بیاید و غفلت از دلبهار طرف شود که باین غفلت
 آن حضرت جلوه گاه صورت جمال الهی شده و معنی الله جمیل و کجبال صورت گرفت و در حدیث شریف آمده که انظر
 وجه علی عبادة جائیکه مرید این فضیلت حاصل با حال کامل باشد چه پرسی و بزرگان گفته اند که نشان لایت و الهی است
 که از دیدار او خدا را یاد کنند و ملاقات او باعث بر توبه بسوی مولی شود و معنی فایان تو افروزم و جلاله جلوه ظهور با این
 را از جلال آثار و لایت دانند که شیخ زبان را ذکرش آب دهد می سرزد که موصوف شود بصفت سیف الله شریفی
 که بعد از آنحضرت غازیان عبادان سلام بر بشکه کفای طفر یافتند و از حسب برترش آن تج کفر و فخره موافق یکایک بهم
 مستغفرت من قصوره که یاکه فرزان اندر زنده که بختند از شیرین سو که نرم راه فراموش کردند و این صفت دلالت کند
 بر کمال شجاعت آنحضرت که احوال آن در سیر شریف مذکور است و می توان گفت که چون سیتان سرور در دال و شاهان

در حدیث شریف
 آمده که

در حدیث شریف
 آمده که

در حدیث شریف
 آمده که

الحمد لله

۱۲۰

بسم الله الرحمن الرحيم

روی زمین ایستاد و در عرب و عجم غاشیه طاعت آنحضرت بردوش جان گرفته از خراج کداری چاره نمیدید باین لقب
ملقب شد و میتوان گفت که تنج زبان آن حضرت در برش از شمشیر تیز تر بود و اگر احیاناً حق کفار علی و بقی
قطع رشته جات آنها کردی چنانکه در حق یکی از پادشاهان عجم که فرمان آنحضرت را از راه مکه باره کرد و فرمود چنانکه
نامه مرا در پیش پیر او را در آورده از پیمان شد و اشال این عزت در بر شریف مذکور است و بگام انما العیون القبول این
کافی حق واری بخند و کاهی خرم چشایی او باز که بنام خدا و رسولی ادبی و کسائی نمی کند سوخته با خاک برآید
حزب الله نیز بمنی سیف الله بود که حزب کبیر لعل سلاح را کونید یا بمنی کرده خدا باشد بیست یا ماران حکم داد
پیدا کرد چنانکه فرموده اند محمد رسول الله و الدین سواد الله علی الکفار الایه و کار این جماعت این بود که اعلام الله
نمایند و لشکر اعدا را شکست دهند و بکلمه فاقوم حیث تقسمون ای بکشید کافران جانی که بیاید بیج فساد
استیصال کنند که فکشی کشتن و بچنگاه داشتن و آتش نشاندن و انگیزه داشتن کافر و مندان نیست پس آنحضرت
بشکر اسلام تسبیح و شرقی و غربی نمود و در عرب عجم لوی شاهی خود بلند کرد نام و نشان او چون مهر نیز
روشن شد اللهم التائب ساره و دشمنان که بر ساره بر آسمان هدایت مثل آنحضرت روشن نشده و چنانکه
سافران در شب تاریک میان بر و بحر روشنی ساره راه می شناسند ساکنان راه دین بنور هدایت آن سر
سینا نور منزل مقصود میشوند و تنویر این اختر نورانی جزا در دین روشنند لان پاک طینت برین نشود و طمست
غشا و دانخار بر طرف نکند که یاران آنحضرت از انبیا شده جمال و انوار کمالش بر افق آسمان هدایت چون ستارگان
طالع و لام شد حدیث صحابی کالجویم با هم اقتدیتم استیم از رفعت شان و علو کائنات آن بزرگواران

مجلس
تاریخ
تاریخ

خبر بعد بام آموختن عایشه رضی الله عنها یکوید بخواب دیدم که سه راه در جبهه من از آسمان فرود آمدند از پدر تو خبر آن آب پریدم
فرمود ای دختر کس از زنگار کن در جبهه تو مدفون شوند و روزی که سر و عالم دفات یافت فرمود این یک ماه است از آن
در خشان که در خواب دیده بودی مصطفی عجبتی ^و مستغنی ^و رفعت است کرامی شمس از اصطفا و حبیب و انتفا
بعاف بصورت جدا و بمعنی یکی که بر یکدیگر که هر یک کانه و دیگر زبانه کوهی میهد بدو مضمون سوره اخلاص را بخوان
عقیدت بقاعده ادب بر کرسی بیان می نشاند سه تقدیر یک نوشتند و محفل آسمانی حدوث تو بیلای قدم را
و چون این انتخاب از فرمودت او فهرست جریده کائنات از نشی نشانی و باطل امور کوین است نظیر این و فرید و شاد و جدید
تقریب به لائیک که با دانشوران در آسمانی که کو غیر عقل فانی کف دارند مخفی نخواهد بود که از خبر شریفه اصطفا و صفا
و از دریای حبیب و نجابت و از منبع انتفا بعاف عصمت و پاک داری صاف مباحث می کشود و اخوان مصداق اهل سنت و
جماعت اند بسوی شاه راه هدایت اشاره میفرماید که از تقاضای آنحضرت کوتاهی نکنند و در کارهای دنیا و امور دین و علم و تقوی
آنحضرت را امام و پیشوای اولین و آخرین دانند افاضه صیده و فیاض اقتضا کرد که لوح ساده را گرفته از با قوای صنایع بیاراید
اخی ^و آنکه خواندن نوشتن نداند و درین لقب اشاره است میرج بسوی اینکه علم و دانش آنحضرت آسمانیت و از لوح محفوظ
بسق خوانده چنانکه گفته اند سه ادب آموز از آن ادیب که او را ادب از حضرت خدا آموخت از بر کسی خواند بسق که در هر کس
بسق از لوح که با آموخت و او اگر مدعارف نبود بیند داند که این صفت ساقی دلالست کند بر علو مرتبت آن عالم بیکانه که علم از
و آخرین با و دادند و از اسرار ملک و ملکوت خبر داد کردند و بشرح صدر صدر نشین مسند خلافت و نبوت ساختند و خبر
پایه علم آنروز چندان بلند شد که در بعضی اوقات جبرئیل امین از وی صلی الله علیه و آله و سلم سایل امین پرسید و بد

تاریخ

بیان و گواهی دادی و دانشمندان اسلام با علو مقام آنحضرت علیه الصلوٰۃ والسلام در علم یقین و مسائل دین و دین و بشرین
 کرد و چنانکه در کتاب الایمان سوال آن فرشته مقرب در باب معرفت ایمان اسلام و احسان و احاطه آنحضرت و تسبیح
 قول آنحضرت بر این مطلب دل است و چون ازین سخن انصافیت آنحضرت علیه الصلوٰۃ والسلام بر جبرئیل متغافل میشوید شاید
 درین سلسله شک کنی و گوی که شاکر و از اساتید و چگونگی بهتر بود اما در نظر ثانی باسانی دانی که بساط علامه از اساتید کوی
 بوده اند و هرگز به فضیلت آدمی بر ملک که تهذیب اخلاق بواجب کند از کتب علمای دین ثابت است سه آدمی
 چیست طرفه سجونی که فرشته سرشته و حیوان که کند سیل این شود بدانین با و کند سیل آن شود بدانان با و خطا
 است که تقریبیکه این عارف اعلیٰ لقب بدرگاه رب العزت حاصل است ملک مقرب ایمان از ان خبر باشد چه شهادت
 جبرئیل سدرۃ المنتهی است و آن فریض ثانی رب طویل از وی بالاتر رفته علم جزو کل حاصل کرد که آیه اوحی الی عبده ^{او} اوحی
 دلالت میکند حاصل کلام اینکه آنست آنحضرت مسلم اندرجات و زردبان سلوات اوست که علمانی مانده است
 دوران زانوی شاکردی پیش آنحضرت نه کردند و دانستند که دیای این علم را منیع از عرش است که بمثلوقی اگر
 علی العرش استوی از سبده فیاض قیامی و امانتای که لایق شان الوهیت بود و در باب این غلیظه اللهی فی الارض کل
 و به تعلیمات و انگیزات و تشدیقات بآیات مینات و محملات و حکامات و لغوص که مفید علم یقین باشد آنحضرت
 را علم آموختند و یکبارگی قرآن بروی نازل کردند که فاده و استفاده در تدریج مستوصیست که فخر فاضل ^{الفا}
 و طلب الكل فوٹ الكل و مثل اند مشهور و معروف تا آنکه یک سخن این شاکر در شید را مضبوط نمیشود
 و بر جل مسانی و معانی و تحقیق و تدقیق آن قادر نمیشود پس دیگر اورا نمی دانند چنانکه لاسحر ملک تسبیح فاضل

قرانه فایده و قرانه ان جلایا بانه بر این مطلب اشبار میفرماید و آنحضرت را از حکمت فلاسفه و منطق هندستان علم
 ریاضی و در آن فایده مستعد و در ادول حاصل نیست و حکم کند که روشن من در آن بلکه اندیشه فساد ذهن میری از شا
 راه معرفت است باز داشتند و بعلم تفسیر و حدیث و فقه که فی الواقع هر چه است و این است مقولات گویند و اکثر
 معقولیان مانده از ادراک غوامض و قایق آن قاهر اند شمول می داشتند چنانکه بقول مغربین ثابت شد که مراد از حکمت
 و سن است حکم عقده و فی خبر اکثر علم و اصول فقه است و نیز آنحضرت فرموده من یر الله غیر البقیه فی الدین
 یعنی آنکه غوی و مساوات او حق تعالی داده کند او را در علم این آگاهی بخشد و ترقی این شکار در شید از بسط بر او حکم کند
 که اکثر این عالم یک رب زدنی علما پروردگار را بیغزای علم مراد از زبان حضرت الهام کردند که از علوم بیغزایه پناه
 و گوید اللهم انی اعوذ بک من علم لا ینفع و هم مطابق با خود عمل کند چه علم بی عمل موجب غلبه است و عمل بی علم موجب
 و ضلالت است که قال علی الصلوة و السلام العلم بدون العمل و بال عمل بدون العلم ضلال فایده بدانکه از مشفق
 علم بر چند قسم است یکی آنکه فرض همین باشد و آن سایلین بود و هر یکی از مومنین دوم فرض کفایه و آن زاید بر
 حاجت بود و برای افاده دیگری یا موزند سیوم سند و است و آن تجرادی با در علم فقه و تصوف و اخلاق
 قسم چهارم حرام است و آن فلسفه و شعبه و نجوم و در علم طبیعت و سحر و کجاست و منطق و علم حرف و علم
 بود علم حرف علم حرام گویند و فلسفه را اسلامیان حکمت مومنه نامند یعنی علمی که بظاهر نیک و در باطن بد بود
 چنانکه می بود بسوی اعتقاد قدم عالم و مانند آن از چیزهاییکه موجب کفر باشد که فی الطحا و طبیعت
 علم عن مرمو الید ثمره را گویند و البته بطوریکه نزد حکما مقرر است علم ذات و صفات باری بود و مرام

و این علم است که

بادرکات و قیاسات و ادبیه بشری بلی القیاس از چرخ نور نبوت حق است که توغل درین علوم آدمی را به غیبه میکند که اکثر
 مباحث آن خلاف شرع است جامع پاکیزه را بعد از پاک کرده بآب شستن و دل را بنبأست آلوده بنکلف در پی طهارت آن
 شدن نشان بلی خردی باشد علاوه اینکه از تجربه شایع غفلت معلوم شده که چون بیخ فساد منکشف شود بگردن آن خضی و شوا
 است ازینجاست که علم را حجاب بگرویند و قول امیرالمؤمنین القاب که مدینه علم بی را باب است العجری الاورک در ادک چراغ
 راه سالکان مطلق باشد پای استدالیان چوین بود پای چوینست بی تکلیف بود پای از جو و حایای مولانا
 ولی الله محدث دہلوی اینکه تمیز را بسوی علم قرآن از روی جلالین و فتح الرحمن و علم حدیث از روی مشکوٰۃ شریف
 صحیحین ویر و علم فقه و علم تصوف و علم اخلاق متوجہ سازند ^{مختار} برگزیده بارگاه الهی بای مصداق ثقلین تأخر از
 خداوند عالم بران حضرت مکشوف شده بطالبان راه هدایت و انامید و فایده ازال علم دروغ ندارد و بسوی دعوت خلق
 از توفیق بران در عین فضل و کمال احسان خداوندی الجلال را فراموش نسازد و در عطای نعمت خدا و ادک چک دلی
 نمکند چه درین صورت شک و سپاس واجب العطا یا کما یحبی او انشود و آدمی مستحق زیادت نعمت گردد و توبه آخرت حاصل
 نشود و آن سید البشر که از برای فاد و فاضله عالم فرستاده شد چرا از مراد آخرت بهره نرشد که نام مبارک و احبیر
 است یعنی ابروداده شده از نعمت علم و عمل کردن بران ع بر عمل اجری دیگر کرده جزائی دارد و آنحضرت علیه الصلوٰۃ
 و السلام را در تحمل مشقت اعلائی بکمر الله و برداشتن بار امانت ابرو عظیم دهند و چنان دهند که همیشه است سخن
 در اصلاح حال بندگان مصروف بود ^{درست کننده شکستگان} و مدبر بر نقصان یا قهار و غالب دنیا
 دین یا غالب بر نفس و شر قیست در پهلوشسته و در باب او اعدی مدوک نفک التی بین چنینک و ^{دین}

جواب اولی و کلامه

و در شکر تو از هر کی نیاید بجز از پرستش و در کابست و شیردان الهی این غلبه بر خیریت و شکر عیان
 نفس کشیدن چنان دران است با نفس شکره زدن کار اهل عرفان است و تا آدمی بقانون شریعت نرسد که نفس طالب
 به شکر عیان غالب می باشد و چون برست حضرت خیر الوری علی کرم از شاست رغبت بسوی فی نادیم از نظر که زنا بین
 انظر فیه حدیث شریف آمده نجات یابد و سید اولاد آدم صاحب اولاد و مقتدای زما بود و صلی الله علیه و آله وسلم
 چنانکه است اد ابوالقاسم ابوالطاهر ابوالطیب ابوالحسن است که هر سپهر این آنحضرت بودند و در
 مزیح الحیات آورده که آنحضرت را سه سپهر بودند ابراهیم از بطین ماریه قبطیه و قاسم و عبداللہ از حدیجہ رضی الله عنہا
 و عبداللہ از زوی تعظیم طیب ظاهر میگفتند در تفاسیر مکتور است که بعد وفات پسران آنحضرت علیه الصلوٰۃ و السلام
 کافران بطین گفتند که محمد علیه الصلوٰۃ و السلام پنج سپهر باقی مانده پس نام او تا حیات او باشد بعد از آن مفعول کرد و در
 برای ابطال خیال اهل انبیا صوره الکوثر فرستاد ما اعطیناک الکوثر فصل یکب و انحران شانک بوالا بر ما دادیم
 یا محمد چشمتکه بر پس نماز اکن برای پروردگار خود و فرزانی کن بدستیکه دشمن تو دم بریده است و او را نام نیکو ماند
 و مردار که بر چشمتکه کوثر بود یا اولاد و اتباع یا علمای است یا قرآن شریف که در آن نعت آنحضرت علیه الصلوٰۃ و السلام
 مذکور است و تا قیام قیامت باقی ماند و آنچه در آخرت از بزرگی و جاه و شوکت بآن حضرت دهند در دنیا
 نمیکند شفعه بفتح فای مشد و آنکه شفاعت آنحضرت فردا بذر و قبول سدید امر و زرسیده است که
 حقیقاً انعمه خود و تخلف نمیکند و امر متحقق و شدنی باشد انکاشتن دلیل ایمان باشد الله
 بومنون بالغیب صوفه خاصه مومنان است پس بنده صداقت کیش را این امر شبهه با محاطه مذند

۱۴۰

و شفاعت پسران و مسکینان از یقینات و اندوایت شفاعت را بلام تأکید و سوف بر قریب بودنش دلالت میکند نازل
 کرده و قال الله تعالی و سوف یطیعک یک فقره و آن شفاعت مومنون بلا شک و البته اذن است که گفتار زبان خود
 توقع دارند و گویند بولا شفعا، ما عند الله و ظاهر است که این شفاعت در نصب آنها نخواهد بود اما سید عالم علی اله علیه
 و آله و سلم بی شبهه رب شفیع است شفاعت کننده عاصیان بدگاه الهی تا از مواخذه اخروی باز بهند یا بعد از
 عذاب و دفع اذن محل کسبت برآمده به نجات جنت فائز شوند کما ثبت فی العقاید از محمد علیه الصلوٰه و السلام که در
 لعن الیمین است این بنیاد و باب عاصیان و عجب که الصالحون الله الطالحون فی فرموده اند یعنی بیکان برای خداوند
 گناهکاران برای من حالانکه اکثری از اصحاب علمای است آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام در روز قیامت راه سخن گاه
 کبریا در یافته محل مشکلات بندگان پردازند و آیت است که روزی آنحضرت در مجلس فرمود که اکنون شخصی می آید
 که شفاعت او در روز محشر مثل شفاعت من خواهد بود اصحاب بکمال تحیر گاه میکردند تا گاه حضرت صدیق جلوه کردند
 دانستند که مراد سید عالم همین بر چشمه صدق و صفات رضی الله عنه و در تفسیر عزیزی آورده که روزی ابوبکر صدیق
 در محفل آنحضرت حاضر بود جبرئیل علیه السلام نازل شد و فرمود یا رسول الله تعالی ابوبکر را سلام بگوید و میفرماید که چون
 بسبب حرف بر مال خود راه خدا نوبت مفلسی ایما ازین حالت فقر شد و می باشی یا در خاطر طالی داری چون ابوبکر
 این پیام شنیدی اختیار بکریست و گفت انما راض عن ربی انما راض عن ربی یعنی من از پروردگار خود راضی ام پس
 سوره الدلیل نازل کرد و در آخر آن سوره فرمود و سوف یرضی یعنی قریب است که آن مرد متقی راضی شود و درین
 شفاعت صدیق اکبر است بهمان قدر و منزلت که شفیع الذینین باشد بدلیل حدیثی که بالا ذکر شد چون آدمی

بیت

نفس الامر نیک خود صاحب اخلاق بود چرا در نگاه رب العزّة راه سخن نباشد که خداوند عالم بچنان دوست قابل اصلاح
 صلاح نیک کردار و پسندیده اطوار که ظاهر حال آنحضرت به صلاح آراسته بود باطن بکارم اخلاق مهذب گشته
 چنانکه حسن اخلاق آن سرور از ملاحظه سیر شریف که در لفظ سید مذکور شد برنی توان یافت آری کسیکه نیک باشد
 دیگر را نیک میکند مفصل اصلاح دهنده و نیک کننده افراد عالم و اولاد آدم زیرا که عادت و صلاح این است
 که دیگران را بسوی صلاح و تقوی دعوت کند تا بحکم الدال علی الخیر کماله و در جنت و نیکی بندها که حصه باشد
 یا آشتی کننده میان دو مسلمان که مغلوب خشم شده با هم ستیزه کنند یا برای مال و متاع و دنیاوی از عاقبت جنتی
 برادر خود محروم مانند و چون بحکم الصلح خشتی محض خیر است اگر درین باب سعی فرماید حق تعالی او را خیر الایضا
 سازد یا اصلاح دهنده کلام نظم بود یا نشر بسلام علی آلود و فرزانه عامر که تذکره الشرح است آورده که آنحضرت
 اشعار حسان ابن ثابت را رضی الله عنه که مداح رسول بود و چون کافران میکفت اصلاح می بخشیدند و اصلاح
 شعر و نشر بشرط استرضای قائل سنون باشد و در آن هیچ جرم و خطا لازم نیاید پس نیزم آزرده از حرف سخن
 فهان علی یا ناخن فعلیجا از سینه فارم یکشد یا اصلاح دهنده حال سومان باشد و در کردن عیبی در تن یا جانه
 مثلاً خاشاک از ریش کسی پاک کند یا جامه دکلاه مغلوب را درست سازند یا چپ دستار که بر موقع نبود درست کنند
 حدیث المؤمن مرآة المؤمن یعنی مؤمن آئینه مؤمن است بر این معنی که اصلاح ظاهری و باطنی دلالت بر صفای باطن
 سخن آنحضرت عالی اذ اصلاح امور دین و دنیا نیست و بحکم آیه ادع الی سبیل ربک بالحنمة و الرحمة تحت در
 و وعظ خوب آنحضرت مجرب و مرغوب عالم شده دیگر که تنگ دست کسی در انجمن نیکو ده اگر مقصود با اذات غرض باشد

مشايد خطاب کرده کمال لطافت امر و پنهان کردی و اگر کسی طایر بر رویا سرخ مگو الحمره فی آت الشیطان در حدیث وارد شد
پوشید نه خیزه او را بواسطه یکی از اصحاب منع فرمودی و پرده منعش که بردار و بخت باشد مگر ده و اشی به انوار این
اصلاحات شعائر آن منبع البرکات بود که یکی از صفات آنحضرت مُحَمَّدٌ است یعنی کجسان احوال است از غفل و نقصان
و مهربان حال عجزان و در ماندگان این یکی از صفات الهی است و این معنی عظمی چرا که نور را نشان نبأ صادق
مصدق صدق بر سر از صفات کمال و نشان حسن مقال آنحضرت است و صادق بمعنی راست کو و پاکباز بود
و مصدق بفتح و ال شد و آنکه بندگان خدا تصدیق رسالت او کردند یا آنکه معتقانی بر مصدق رسالت او گواهی داد
که درین مقدمه عمده صدور احکام خداوند ذی الانعام مطابق قانون سرکار او مزین بدستخط و مهر فرمود باشد و
چون بندگان خدا برای اثبات صحت کلام قسم برب العزّه یا می کنند حق تعالی نیز در چندین مقام قسم میزند و بجهت
در نظر او پسند آمد و آدمی را این قسم برب درست نبود و غرض از جمع آن تاکیدات اینکند و العلم و ما یسطرون است
بنمونه یک بجزین درین آیت بعلم و آنچه ملائکه می نویسند قسم یاد کرده اند و در سوره یس القرآن حکیم اینک لمن المرسلین
برقرآن قسم خورده اند و در سوره الضحی یعنی الضحی و اللیل اذا سمی بر جاشت و روشنی روز و شب قسم خورده اند و
در آن کنایه است باینکه این روز و روشن چهره درخشان آن حضرت و شب سیاهی زلف شربک است چنانکه علامه
علیه رسالت فیال کرده اند و روی درخشان تو شد آینه نور از لؤلؤان رسد سلسله زلف شتابا باید بود و صدق
آنحضرت را از آن گفتند که از کمال راست کو می راست روی محض راستی مجسم شد چنانکه در صفت قدم صدق
اندکی از آن مذکور شد و این راستی آنحضرت و دلیل است بر آنکه با دشمنان رو زمین لب بد روغ نمی کشید

الحسن
صادق
مصدق
صدق

و چون بادشاهی و دستان و سروری هر دران با آنحضرت علاوه آنکه بزرگوار از آنحضرت خلاف مدتی به آن سید الشهدا
 امام القاین سرور و پیران و پیشوای پرستارگان آنکه سالار دنیا باشد پیشوای انقیاد و ابریزنده زیر کمر حق
 سیادت است که سید تاج بزرگی و سروری اندر نهاده سر بر آستان رب العزت دهند و به نسبت سالار امام صفت
 خدا پرستی و حق شناسی در نفس نفیس او زیاده بود و سرورانی بیشتر چون خاکساری بیشتر و عظمای بنی نقوی را بهر
 پیران تشبیه داده اند و گفته اند چنانکه بی رعایت و پرستش و مرضی که نیست اگر چه چون شاد و بلند همچنان صفت نقوی
 امراض نفسانی که میان آن در اخلاق و جلال مذکور است اسکان ندارد و فقه این سیادت و نقوی این است که آنحضرت
 قاید القریحین از پیش کشنده صلحای است خود بسوی بیست و یک نفر با نعم اسپانی را گویند که پیشانی آنها پسندید
 جمیع او را و مجید جمع مجمل بود بمعنی اسپیک چهار پای او پسندید و او را آنحضرت را مجید از آن گویند که در روز قیامت
 روی او هر دو دست و هر دو پای آنها بسبب صفو نورانی بود و در حدیث شریف آمده که چون روی خود میشوید بالای
 ناصیه بشوید و هنگام شستن هر دو دست بالای مرفیق بشوید و هنگام شستن هر دو پای تا بساق رسید تا فروع و انگلیشتان
 انشا الله تعالی و فایده این حدیث این است که آدمی در باب شستن اعضا کوتاهی نکند و از ادای حق فرض دست
 محروم نماند و کسی که دوست رحمان باشد بزرگان او نظر لطف و رحمت کار دمار در روز قیامت معلوم شود که دوست
 رحمان در آن روز بسیار نفعی دهد خلیل الرحمن دوست خدا و محبوب الهی که گفت او کم زلفت ابراهیم علیه السلام
 نبود و چنانکه در جنت بالا از آن محبت است لهذا آنحضرت حلت الهی اختیار کرد و دیار غار را برسد حلت خدا داد که
 محبت مولی زیاد از محبت عبده کار است و دلیل بر کمال حلت آنحضرت اینست که او را سوره بقره را که پای تحت و نظر

سید الشهدا
 امام القاین

قاید القریحین

خلیل الرحمن

ایست بختی که کردی و بادوستان خدا دوستی و بادشمنان و دشمنی داشتی که بادوست دوست اگر چه مرد بیکانه بود
 و بادشمن دشمن اگر چه آشنا بود بیکانگی در قاعده محبت لازم است و این لَا تُحِبُّهُ وَابْتِغِضْهُ گویند که مَنْ حَبَبَ لَكَ خَلْقًا بدان
 ای مرد عاقل که با بسیم را حلیل الله گفتند و محمد را حلیل الرحمن و درین نکته این است که رحمة الله علیه را حلفت با رحمان در کار است
 که فرمود او را با رحمت الهی که است ع و دودل یک شود بشکند که و را اکنون نگاه کن که گویند که نه عاصیا برگزیده ای بشین
 آیا در صحرا ندیدید که از زوآب مشکبای کلان از جای خود برآمده زور رحمت در بای آبی چشمه فیض رسالت پناهی فرا
 زیاده تر از آن مشاهده خواهید کرد آری نشان غلت رحمان بکنای خلق و احسان بایندگان بود و آن خود در ذات
 پاک سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم موجود است بِرَّ صَبْرٍ وَ دَوْبَعٍ اول تشدید بر صبر و دویج تشدید بر دایج و بکنای که اول
 اسم صفت و ثانی مصدر است بدان مصدر فیض لطیف رساله اطلاق کردند و برات بعضی خیرات و ابرار جمع بر باشند بدانکه
 ملاست ابرار پنج خیر است یکی صبر بر طاعت مولی دوم خوف روز جزا سیم بخشش و ارباب فقر چهارم ترمیم کمال سیر
 پنجم شفقت بر یتیمان چون ابرار مومنین علی رضی الله عنه با این است خود درین صفات کامل متماز شدند آیات اولین
 سورة الانسان در نشان ایشان نازل شدند الا باری شریون پس گاسگان مزاجها که خوراک و خوراک و سبب اول این
 آیات کرامت آیات در تفسیر عزیز چنان نوشته اند که وقتی حسین رضی الله عنه نماز میخواند سر و عالم برای عبادت
 صاحبزادگان با مصحاب قنند یکی از یاران آنحضرت حضرت امیر را گفت که مریض فرزندان شما شدید است نیست
 سر و زکیندا معتقانی و دومت بخشش پس حضرت علی علیه السلام و حسین و فضل بنیت کردند شانی سلطان شجاع بنیست
 صوم خد بر و فاشند و اول وقت افطار یکی بردارد و گفت مرد مسکینم پنج تن در خانه من گشته اند یا این است

بختی که کردی

تکلیف

اگر ایشان را مان در بهر حقیقی شهادت بر نهات بیست پیر و کند اول حضرت امیران خود داد و دیگران هم بیعت
حضرت طبر خاوند کردند روز دوم کسی بشکل نیم آمد و همان محاط و داد روز سوم امیر گردید همان طور سوال کرد
اینست ایشان کردند حضرت فاطمه رضی الله عنها کمال ضعف طاری شد چون آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام آمد
حال و خبر خود را دیدند از فرط شفقت بگریه درآمدند حقیقی این آیات را فرستاد پس آنحضرت فرمود ای فرزندان
بشارت باد مرثا را که بکرت آن سخاوت دولت ابدی حاصل گردید گویند که حضرت امیر که دینار باز و انصاف
گرفت و بر سران ملک عقیقی را سرگرد و حقیقی در آن آیات با اینست که با را مان باز شمرشتر و فری از دیدار و
رسیدن بر نهات بیست استعمال حریر و دیبا و استرق و جلوس بر تخت های بلند و کونای سبین می شراب طلب و عامر
شدن کوکان صاحب حال عده کرده است و ابرار چون بصفت احسان موصوف چار و بجا است و حسن ظن
و باطن تصف نشوند و جلیه خوب روی و صاحب جاه به منصب نبوت و در بر رسالت که بالاتر از کل مراتب است
و دنیا است و هیچ وجه در آن شک نتوان کرد و این وجاهت اگر با حسن وجه کسی معلوم شود با جناب رسالت بیجا
نمکرم پیش آید که نشان آن محبوب العلم باشد بر زمین که خدام پای تو بود تا با عبده صاحب نظران
خواهد بود و این خوبی محبوبی کسی زیبد که بخیر خواهی عباد الله تصف با نصیج ناصح و وصف کامل است معنی
خیر خواه و هوادار است هم در دنیا و هم در آخرت در حدیث شریف آمده که فرمود آنحضرت علیه الصلوٰه والسلام
الدين النصيحه يعنى دين دارى خير خواهى است اصحاب سوال کردند خیر خواهی که ام بر ما لازم است فرمود خیر خواهی
خدا و کتاب و پیغمبر و خیر خواهی مسلمانان و امرای اسلام که مراد از آن ایمان بخدا و اطاعت احکام او و اطاعت

آنچه

در این باب

بیدار مسلمانان را که در اسلام و نایب و اطاعت با دشمنان و کافران اسلام بود و اگر
 کسی قصص این حدیث بر بیان واقع نویسد چهار دفتر بزرگ شود و این حدیث از جعفر بن محمد بن ابی حمزه
 لایق آن است که منصب شریف بهایم کل خلافتی بکف کافی او سپارند و یکی کار سازد کار گذار تعلیق در داری که درین
 جهان دقیقه اخذ است آنها و کذا است فرمود و در آن جهان بکل شکل آنها که رسیده بکلمه ای است در عالمی که دیگر دنیا
 نفسی نمی کند و ربی رحمت الهی بچشم آورد و آن غضب الهی را از آن آب فرو نشاند آری کالت این مقدر عده
 از کسی بخوبی صورت پذیر شود که او سپرد و جوه خود را بچشم سپرد باشد مشغول بکلیه کننده بر عنایت مولی در دنیا و
 آخرت بی آنکه در دو اضطراب را بخطر راه دهد و بزرگان دین گفته اند که توکل عبارت است از ترک تدبیر و بخت و
 بردن تقدیر بتوکل بیک نقصان معصرت و فایده و منفعت در دست قدرت باری است جلالت که با وده و ظاهر است
 که حکم آن معنی الله باشد و بیکام یارید و فعال گمارید اگر اوقاتی بنده خود را نواز و بر و بخشد و بگوید که تو را
 بنده از دود و دایم کند چون توکل اعلیٰ بر تو وصول منزل مراد است متوکل را اگر وسیله نجات در ماندگان بی نصبت
 و ضامن طمیان بی استطاعت سازند بجای خویش بود که فیصل ضامن است مشتق از کفالت بمعنی ضمانت
 و چون آنحضرت در روز محشر بزرگان را از شکنجه عذاب بر رانند باین لقب که ای ملقب شد و ظاهر است که در کفالت
 از کفالت بالاتر است و کفیل کار بندگان آن وقت جمیع کلمی بکار برد که بر عباد الله بدل مهربان باشد شفیق مهربان
 بحال است و باز دارنده و ترساننده آنها از آفات دنیا و عذاب آخرت که مقتضای سروری و رافت خداوند
 آنست که ملک خود را با انواع لطف نواز و او را بر اختیار خودش نگذارد بلکه از راه و نواز او را برین

تألیف

تألیف

تألیف

تألیف

و قبح هر کس به نیت سازد که با حق تعالی در عبادت و طاعت و شکر و زهد و تقوی و غیر اینها
 ایستاد که با حکم و مصلحت حق الهی این بخواهد و بوی مطابقتی خواند که برای بندگان و راهی آسان و طریق بی خطر سازد
 که هر روزه که در آن راه رود که نشود و آن راه راست گویند مَعْقِمُ السَّيِّئَاتِ بر پا کند و طریقه نیکو دانی و روشی که موجب
 خوبی و نیاید سعادت آخرت و عقیبت است تا سواران پاک باطن بی تردد در آن راه قدم بپزند و از خطرات و خطای گریزان
 و عذر این راه است خود را باز دارند و از شیاطین و انس که در بعضی کارها اگر کسی بپاید که چون برست رسول کریم صلی الله علیه
 و آله و سلم عمل کنیم در رسم هر وجه را ترک نایم اینانی و روزگار زبان طعن نکشند و عزت اولاد و احفاد باقی نماند
 و پیروی هر کس که راه فطرت است و اینکه معنی محض از بی بعیریت است تو خوبی نیست را که دمی غیر مستقیم است گنجافنی و این موی رنگ
 که شاکه فنی حقیقی از قرآن مجید در چندین مقام میفرماید که سنت و طریقه رسول الله بهترین راه است و آنکه آن راه را
 بگذار و اگر هست یا آنکه بسبب میگوید که ما ازین دولت گرامی و سعادت ساری محروم بمانیم بی برادران یوسف را محض
 راه حسد در جا انداختند و سخن ساخته بر پدر عرض کردند تو هم بر طریق اخوان یوسف میروی که با من معامله کنی و مرا اولاد
 و در غار مضلالت و بعد از آن در راه و بهیم میفکری بی جزای نیک باز دارند این راه را نیز از عذاب آخرت است و هم ناک
 سنت را که راه انکار و عداوت باشد بخود نمار و عید کرده اند و من بعضی الله و رسولان را که جنیم خالین فیها ابدافا
 اگر دیگری گوید که برست رسول حق و جان و قربان است اما چه توان کرد که زمانه مقتضی آن نیست که زمان را رضی بفرمود
 و از قاضی نمی ترسند و سخن مردان باطل نمیشوند چنانکه گفته اند از زن شوهر شوهر است و شوهر زن زن درین صورت
 اگر اختلاف کنیم رفتن با در خانه و متبع با هم خانه و بودن در کاشانه و یا قن آب و دانه ممکن نباشد در امور حاکم

اعانت روح بسوی حق برای تشریف بود چنانکه در آیه نخت فیمن روحی بیان کرده اند و نیز گفته اند که هر عالم بر سر
 تخت است و آنحضرت بزرگوار همان گفته در روح الفسطی چنان گفته اند که قیام عدالت مبارک آنحضرت است
 آسمان و زمین به عدل است با حق و دشمنان بغیر عدل آنحضرت و اگر نباشد ستون فیمو بجای آبی بود فیمو بی ستون
 بر بانی حق آنحضرت در دل سوسنان قریب به تقدس باری بود چادر دارین وسیله آن سرور برای حصول
 مرادات کفایت کند کاف منکف بکننده و کافی شونده است خود در نشانین و آنکه گفته اند بر روزی مقتدر
 پس اگر ما از آن حضرت شوم وسیله دیگر در کافیت زیرا که جز آنحضرت کسی نیست که فدای اعیان را از عذاب آفت
 دار نماند و دلیل روشن بر بس بودن آنحضرت علیه الصلوة والسلام این است که کتابیکه از آسمان بر آن حضرت نازل
 شده و آنحضرت بجمع وجوه تابع آن است در اعانهای موحده و در آخر سین مهله دارد و چون آنرا جمع کنند کلوس
 حاصل آید اول آن خرقان نبی با آندوسین یا یعنی اندر ره دین بهر توفیق آن پس و اگر خرقان حمید در نظر
 برای کس سعادت ابدی پس بود هر ایند آنسر و عالی جناب که مبلغ در ساندن این کتاب کافی باشد بدلی که
 شد کافی بود با جرم صدیق اگر فرمود الله و رسول یعنی ما را در دین دنیا خدا و رسول کفایت میکند که مال دنیا
 دنیاوی بدست نباشد و چون آنحضرت در معرفت الهی کامل دارد و چراهیه و کیه بوسید و پذیر برادر دل از سنده بالغ
 مبلغ رسنه با وج کامل در ساندن احکام الهی و حق آسانی جن و انس را تا بر خداوند عالم ایمان آرند و سید المرسلین را
 بر سالت و هدایت مسلم دانند که فی الحقیقه پیغمبر مومنین مسلم همان است زیرا که آن سسما فخر نامی بیش نبود و کار
 مسلمانان حقیقی از آن صادر نشود و چه نفع دهد روایت است که آنحضرت علیه الصلوة والسلام در دم و پسین برای

در این کتاب
 آمده است

در این کتاب
 آمده است

است عزیزتر از خود و آنکه از دیده روان کرد و اصحاب خود را طلب داشته در وصیت ملی یافته بسان فرسودها
 و گفت شما انبیا راست من مستقیم بود این کتاب الله نیست رسول الله را دوست در میدان فرمود اللهم غفیر
 بار خدا یا در حیات خود احکام تو رسانیدم و در دم و اسپین آنچه واجب بود کفتم اما شفا از امراض جهانی و نفسانی
 موقوف بر رعایت ربانی است شاف شفا دهنده امراض ظاهری و باطنی بداری و هدایت و تقیه و تصفیه دل از انوار
 فاسد بکرت قرآن که فی شفا، الناس صفت آنست و در سیر شریف آمده که میارن بدعای آنحضرت و نوشیدن
 بقیة آب و خوی آنسر و شفا می یافتند و این شفا بخشی آن حکیم ربانی و طیب عالمی بعد از نقل از در خانان هنوز باقی است
 زیرا که آنحضرت حیات الهی است و هر که بصدق ارادت در و خواند یا باها مبارک آنحضرت بر خود یا بر دیگری دم
 کند از انواع امراض بلا چشم زخم و آسیب نجات یابد و حتمی که شافی مطلق است و در شفا بخشند اما این نیز از اطاقت
 ظاهر و باطنی و رزق حلال و صدق مقال در کار است و چنانکه چیز نایب نشود اثر که بر بود بای حال ازان سر شفا و فضل
 کمال و محبوب ذوالجلال است و او توان کرد و چرا امید شفا می یاری و وضع بلا و پریشانی ازان صاحب سبب الشافی
 چشم نداریم که آنحضرت بخت پیوسته و از کمالات تعلقات دنیاوی و دارسته است و اصل موصول رسیده و
 پیوسته بدرگاه معقالاتی و دور نشونده از اسوی که جدای آنحضرت چندی از رب العزت محض از بهر تکمیل دین هدایت
 خلق بود چون ازین هم اعظم فارغ شد بمقصد اصلی باز رفت و زیاده ازین درین خاکدان غلانی توین پسند کرد
 که حب الوطن من الایمان آمده یعنی محبت وطن اصلی و مشوق رجوع بمبدأ فیاض از آثار ایمان است ازینجا است که
 چون کمال ایمان در دل نباشد آدمی ازین وصال می ترسد و صفا چنانکه زوال و استماع بسیار و باغ و بوستان

عمارت بلبلان پسان فیضان ساز و سامان آشتی باشد لکن اندک موت الفسوخ را نه موت الاغیا حشره ذکر است
 صبیح کمالان آید در یاد که هرگز نیرنگ نشنیده شد بعشق با ثبت است بر جریده عالم دوام با محبت مولی با
 در صمیم عالمی نه در آرزو مند نعمات جنت و حور و قصور و غلمان و شراب طیب و لغای همان باشد در سریانی با
 خاطر بود و تضرع رسولان رب باشد که جز بوسید مرکب سیدن بدوست میر نشود الوت جز بوسل الحبيب الی الحبيب کند
 و چون تسان خوشین بی صبری کند نصیحت کند و گوید که اگر زره با قلاب سده قطره بدیر پیوندد جای غم نیست آمانی
 الواقع اگر آدمی بزرگ علایق حکم شود اقبل ان تموت و امیش از مردن غم زده باشد استقلال او در احتیاج استوار باشد
 و در حدیث شریف آمده که اگر کسی خواهد که بر روی زمین روان است بیند با بوسه بکوبد صدق را بدینکه آواز
 و اصلا آن رگاه و کمالان این است و اصلا و موصولی آن محبوب باب العین و فی ذلک شکی که دو که بسقت آنحضرت
 بر کافه موجودات بالیقین دانسته شود سابق اول جمله کائنات یا سابق در مراتب کمال سانی بر بر باب دخول جنت
 یا بسقت کننده بر اینها در بزم و رزم که است آنحضرت از دیگران بیشتر در میدان حرب قدم او از سایر جمیعها بیشتر است
 یا بسقت کننده بر سابقین اولین که آید انا اول السالین بدان ال است یا بسقت کننده بر ملک برین ملک چون بسقت آنحضرت
 بچندین وجه ثابت است نزد او است که آن دستگیر داندگان پیشکش جماعت خود بسوی دارالامر بود و سابقین
 از سوتی از پیش کشنده است بخلاف قائم که پیش ازین مذکور شد و این کشیدن از ظرف ترحم باشد که پدر فرزند را کشد و بر سر
 می برد یا همگانش را بیا راه می نماید و این کشیدن یا بسوی علم و معرفت الهی بود و در دنیا یا بسوی روضه رضوان
 بود و همچنین که طفیلی لطیفین این همان قدردان عزت حاصل شود یا کسی عزت نکند یا حکمت در کشیده بودن این

و در حدیث شریف

و در حدیث شریف

اسم مغول از اهل بی بی برده فرستاده شده اند و گاه در بستر لطیف است تا قدر کثرت ایشانند و جدا کنند که فخر از
 حسن طالع است که این سرچ نیز بر آسمان هدایت طلوع فرموده و برای نجات امت مرحومین این محبت مجسم جلوه افروز
 گشته و در حدیث شریف آمده که فرموده آنحضرت انما انا حجة مهدی یعنی من حجتی ام بطور هدیه انظر خداوند عالم و کبریا
 یعنی مهدی یعنی نبوی برنده بافرستاده آن بسوی مکه معظمه نیز توان گفت یا این هدیه نیاز باشد گاه بی نیاز که در آن درگاه
 خاک عجز زانج که کسی بخیزد و یک سجده را که بکمال خشوع کرده شود در جنت وجود و قصور رسیده چنانکه حدیث من قوی
 لله رفعة الله بر آن است و ظاهر است که کمال انجی لاول از جمله ایا که از خواص من گمان آبی در آن درگاه گذرانیده اند
 هدیه بی دریغ و بلا بذروه قبول رسد گمان او مهمل بود تقدیم کرده شده و پیش دست که هم در عالم ارواح و هم در عالم احیاء
 تقدیم آنحضرت مسلم است که در اینجا ابوالارواح بود و در اینجا سید اولاد آدم شد بلی بر کرا حق عزت و قدر بخشد هم
 مردم پای او بر سر و چشم خود نهند و در دل جان جا دهند عزیز گم یاب قادر و غالب عزیز نامی است از انماهای
 الهی اگر آنحضرت را عزیز معراج و تقیم بجا بیاورد جهان جهان جان طالب است آبی بر او چون سعاد شرفت تو
 بودی که از پیردان آنحضرت شدی و بر آستان رسالت سر نهادی پیروی شریع را موجب سعادت بدی دانستی و در
 زمره اهل سنت و جماعت درآمدی و کسانیکه از در ابروی یافتند و دنیا گرفتار در طریقات و در روز قیامت
 با مال اندوه و حسرت باشند یا تسبیح آنحضرت مع الرسول سبیل است و آنها خواهد بود دولت و کمند که درین جهان دارند
 هرگز در اینجا بجا نیاید بجا آوان نیست در دوزخ غسلین و زقوم و فریغ خودند و بجا آب حیات و جیم نباشد اگر کسی آن آب
 رود و بای ایشان بریده شود قطع اجماع هم اشاره بآن است و چون آن رسول مبشر که برای ایشان آمدند و محمد رسول الله

در حدیث
 آمده است

خرماده شپروان او بدنام کردند و این گفته تفسیر حق تعالی برسد و استقامت الناس بخدو فی احوالهم من دون الله بکمال
 و ناری عرض کنند آن گفت قلعه فقه علمه تعلیم فی نفسی و لا اعلم ما فی نفسک یعنی باطن یا اگر من این فکر است خانه گفته ام بسته
 ترا علم آن باشد که دانده نهان آشکار هستی و من بنده که پرورده عنایت تو ام و ستم مادر زاد ام از کزانه ذات تو و ا
 یستم و چه زیبا گفته اند سه نسبت خفاش با عیسای خداست پادشاه عیسای خفاش اگر عیسای پادشاه بود
 چون حال بی کتاب بدین عنوان بود حال اهل دیان باطله بی اصل که محفوقات الهی قید محبت ایشان بوده است اگر بگویم
 که از آنان کی سازه و دیگری سنگ و دیگری مار و دیگری آتش و دیگری سبزه چمن و دیگری آب گناه چمن دیگری
 ز غن و دیگری کاغذ و دیگری اشکال فلزات ساده و دیگری سیم و زر و دیگری فرج و ذکر می پرستد بچرخ نقش
 دیوار شوی گوئی تعالی الله اکثر کون و تعالی الله اعلم صوفی یعنی آنچه مشرکان بخود تاء و یا بجای می کنند که این چیزها بساط
 الهی اند ذات باری از ان سبزه با یکدیگر مطهر خاص الهی کسی است که او را فاضل مفضل گویند منافضیت و بزرگی و
 بزرگی داده شده بر کافران و انبیای مرسلین و اولاد و آخرین و فضیلت آنحضرت را اسباب بسیار است یکی آنکه مقصود از تکوین و ایجاد ذات
 پاک آنحضرت است که اصل انزال کمال لطف و خوبی صورت او را پر از اخلاص و انواع حکمت و صنعت ترکیب بکار برده و با وجود
 دائره قدرت خویش فخر است که مثل او در عالم با فخر شود چه در میان عاشق و محشوق نسبی بر وجه مناسب و توفیق و کرامت و خوبی
 نقاشین است که در نقش چهره محبوب و قیفا از هنر و صنعت خود و فرنگدار و مصاف و زبان حال کو یکبار ازین بهتر نگارم
 چه از دیگری کار ندارم دوم اینکه حسن ادب آن حضرت تفصیل را کشته است سوم آنکه طهارت ظاهر و باطن موجب فضیلت
 شد و فضیلت آنحضرت و یاران او در دل کسی بخاطر استیلا و دهر که او را دل خود خفاش برآورد و غبار کینه از میوه دوز

کند تا جماعت است و جماعت را بزرگان دین و تفصیل ابو بکر و عمر رضی الله عنهما آورده اند و گفته اند تفصیل این سخن واجب
 است و این سخن را علی بن الحنفین نشان نیست با و چرام و عارف ازین تفصیل شاکر و ذکر که قطع نظر از درجه محبت و کسب فیض از بارگاه است
 این بر دو بزرگواران و خزان خود را بجا از کمال سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم در آورده و از شرف حدیثی که ذکر کرد دران نشانه
 دران مذکور است و پیش ازین درین رساله همین شده و مشرف شده و حدیث من کنت مولاه فاعلمی مولاه منافی این
 تفصیل نیست که اگر در موسی بزرگی این خبر و اما در قائل باشد بهین نظر بسوی ابو بکر صدیق و عمر که گاه و گاه من الله التوفیق
 ترجمه فتح ابواب الجنان که گشاینده کارها می باشد که اسم مبارک و فاتحه مفتاح مفتاح الرحمة مفتاح الجنة
 آمده یعنی گشاینده و کلید و کلید رحمت و کلید بهشت که در کتب فنی بسبب آنحضرت بکشد و آغاز از قشونش بذات قدس صفا
 اوست و قشونها که آنحضرت و اصحاب و دراد و بار عرب و عجم بعد و نصرت الهی است و او را در لحاظ و قانع جزوات
 آن سید کون و مکان بر سرین کرد و اگر گوشه ابروی آنحضرت را مفتاح ابواب غوامض معرفت دانند بجا و با مفتاح
 الرحمة ازان کنند که بواسطه آنحضرت رحمت رحمان الدنیا و الاخره بجا و موجود آید و مفتاح بهشت ازان کنند که اول
 کسیکه در بهشت در آید آنحضرت بیا که کلید رحمت خود ذات بابرکات اوست که هر که بر فرمان آنحضرت عمل کند در بهشت برسد
 گشاده شود چنانکه فرموده اند الوضوء مفتاح الصلوة و الصلوة مفتاح الجنة یعنی طهارت کلید نماز و نماز کلید بهشت است
 و این گشایش کار ازان می نماید و سید را بر ارجین نیاید که آنحضرت علم الایمان علم الیقین است نشان ایمان نشان یقین
 بدانکه ایمان که و دین را گویند و آن بر دو قسم بود مجمل و مفصل ایمان مجمل که و دین بخدا و رسول و صلی الله علیه و آله و سلم که هر
 لاله الله اقرار و تصدیق با عبادت ازان است و ایمان مفصل که و دین با خدا و ملائکه و کتب و اوصیای پیغمبران هر یک

فاتیحه
 بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 الفاتحة

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 الفاتحة

تقدیر فرموده و از کتب یقین می خیزد و در حق شک بود و احوال یقین فرموده ایمان است و نزدیک رغان یقین بر فرموده علم
 و عین یقین و حق یقین بدانکه علم یقین عبارت از معرفت الهی بود و معرفت جلال که از اذیت علم آید تا از اتم آید یا با جلال است
 یعنی چون خوانده شود بر آنها آیات ما زیاده شود ایمان ایشان و معرفت قلوب و برسد و بها ایشان اولی که هم از مومنان حق
 اینها اند مومنان بر حق و این معرفت علم یقین است و عین یقین عبارت از مشاهده و کشف و شهود باشد که سالک ظاهر
 به چشم یقین بگوید و در پیشگاه موجودات مشاهده جمال الهی کند و برک در حقان ببرد و نظر و شیار هر دوی در حق است
 معرفت که در کائنات است همین دین حق یقین عبارت از آن است که عارف و یقین بدو و مافوق آن مستور
 نباشد چنانکه امیر المومنین کرم الله وجهه میفرماید که کشف الخفا و از دست یقین یعنی که برداشته شود پرده یقین و زانو
 نکند و مطلب اینکه به حقیقت یقین چنان رسیده ام که دیگر ترقی از آن ممکن نیست و نیز آنچه در باب حضرت امیر مرقول است
 که آنحضرت برای نماز چهار رکعت سیکورنگ چهره او متغیر میشد و لرزه در اندام او می افتاد چون سبب آن پرسیدند فرمود
 که برای حال منی که گمان زمین و کوه ها از آن ترسیدند و پهلوی کردند همیشه شده ام لهذا خوف جلال الهی بر من نازل
 است اشاره بسوی حق یقین بود که بوی یقین حجاب و حجاب طالع نشده و حدیث بعد از یک گام تراه یقین است
 خبری یافته و ظاهر است که نور ایمان بصفت که آن بسوی نور البشیر بردهای مومنان تا فخر زید که آنحضرت علیه الصلوة و السلام
 دلیل انجیل است یعنی نه مانده بسوی نیکی و دنیا و آخرت و این دلالت بر بزرگی ثواب آنست و حال این است
 میکند که الدال علی غیر کماله واقع است یعنی آنکه دیگر را بسوی خیر نیکی راه نماید حکم فاعل و کننده آن دارد که در جری
 اعمال او نیز چون عامل این نیکی داشت کند بی نقصان ثواب عامل بیان حیرت را و فری در کار است اما قول بحال

یقین

یقین

است که خیرات محمد کام اخلاق است و حکم خدا و سوره وسطها توسط در هر کار کار کرده و بر کرده سیدالاراست قطع نظر از
 کار او که او تعویذ دارد و لازم می آید نظرین از صفات چندانی با تفاوت است که از آفتاب تاب بسیار است و سطر راست
 در جمیع اسوره بدان دلیل که خیر الاسوره وسطها و حکم خیر الناس من یفعل الناس این دلالت و هدایت بر آن استوار است بر خیر
 حضرت خیر البشر صلی الله و سلام علیه پس اولی منهوم آن خیرات مسئله و معرفت موی بود پس ساخت فضا و فضا
 سید عالم و در بافت خوبی طریق آن حضرت بکتاب است که آیه کریمه و امنوا بما نزل علی محمد و هو الحق من ربهم فخر غنیمت است و
 با هم بماند فصیح بدان مطلق است و آنکه نه غایب می آید بود البته فصیح آن نیز بر ذات فیض آیات او موقوف باشد
 مصحح الحسنة تصحیح کننده هر یک می آید و اعمال نیکان جز این است که بطلب بدیده اجابت خداوند عالم رسد و
 چون سندان حسانت مسطور نظر فیض اثر کرده و فو باطل باشد روایت است از حکیم بن خزام رضی الله عنه پرسیدم
 رسول صلی الله علیه و آله و سلم یا رسول الله خیر و مراد از سوره یک که کردم آنرا و ایام جا بلیت از صدقات و برات و
 صلوات هم که آیا مردان توانی در دار آخرت حاصل شود و فرمود آن حضرت اسلمت علی السلفت من خیر یعنی اسلام آورد
 بر چیزی که کوی کردی و ایام پیشین مراد از سوره از ثواب آن است و الله تعالی محروم نباشی و چون حسانت با انواع
 آن نسبت مصلحت بهشت و فایز شدن به نعمات آن است و در صفت آن فیهن خیرات حسانت گفته اند
 یعنی در آن باغبانان نیکو روی فرشته موجود اند و هر مقصودات فی الخیام نیز فرموده اند یعنی حوران و اندر پرده
 و خیر باید که آدمی در اکثر اوقات این سناجات بدرگاه قاضی الحاجات کرده باشد تا آسانی الدنیا و الدنیا و فی الاخره
 و قاصد اب الهنا که از جهه او می آید و است و شیخ عبدالحی در آداب الصالحین آورده که درین آیه مراد از حسانت

یک است و آنحضرت علیه الصلوة والسلام فرمود که فیصلت من بر آدم علیه السلام بدو وجه است یکی آنکه زن او صحبت
 او شد و زنان من در عبادت و طاعت الهی بمدد و معاونین من اند و دوم آنکه شیطان آدم کافرو بود و شیطان من را
 و پیغمبر من را و من را بنده ام سید المرسلین هر چه را انجام بیاورد که آنحضرت مقیل العثرات صفوح عن الکلمات
 یعنی زدنده از لغزش های بنده گان اعراض کننده از خطیائ آنها و کما آنحضرت درین صفت عظمی در لفظ عفو مذکور شد چو
 آنحضرت در پی بخشایش عاصیان است است در او گناه است خود عفو نماید صاحب الشفاعة صاحب القیام
 بخشایند عاصیان در روز قیامت و صاحب مقام محمود که محبتش است عسی ان بی شک یک ساعه تا محمود همین مقام
 میفرماید و در امام صاحب الشفاعة اشارت است باینکه آنحضرت بطلب الهی ملک شفاعت است و در وقوع آن هیچ شک
 نیست و شفاعتی که او ایست اذن است محل نظر است آن شفاعت است که بت پرستان از زبان خود و اندوه بولا
 شفعاء ما عند الله گویند و چون آید و صرف بویک یک فقره نازل شد فرمود آنحضرت که راضی نشوم تا یک یک است
 سر کشیده نشود و این نامیت که بدرگاه بی نیاز مقبول گشته و نزد محققین شفاعت عبارت است از آنکه نوری از انوار
 رحمت الهی آنحضرت را فرود گیرد و بر توان غفلت گناه عاصیان زایل گردد و او را یکی که در قیامت فتح باب شفاعت کند
 آنحضرت باشد من بعد نبوت بدیکر شفعیان که انبیا و اولیا و قرآن و نماز و روزه باشد رسد و گناهان بکار شفاعت
 محمود باشد و آنحضرت علیه الصلوة والسلام در یوم القیام در مقام مهابم پیر و ان خود قائم ثابت باشد
 صاحب القیام ثابت و مستقل در راه موی که قال یا حال درست کرده و دم آنحضرت بی قدم بود چنانکه گفته
 قدم باید اندر طریقت نه دم بلکه صلی الله علیه و آله و سلم مثل آن لان زمان

در بیان شفاعت
 صاحب القیام

صاحب القیام

شیراز و اتفاقاً نام بود که بعد از آن حضرت بشاه مردان رسید و شجاعت علی از شیرازی قوت دیگر گرفت چنانکه کسب مع لافنی الاعلی
 لاسیخا لادو الفکار و این شهرت و نامری آنحضرت و در کوه کبر و در مردان سرور و در جنگ آن و لا و در اسم شمشیر
 صاحب الفضیله یعنی صاحب بزرگست و کارزار که کسی از عالم کشته یار و کارزار و این جنگ جلال و مرتب و قابل انقباض و کمال
 حاصل بود و ملاک سبقت است که هیچکس از آن پیدا نمیشد و چون قتی مشی خاک از بالا مرتب و از زمین برداشته بر سنگ کار
 نابکار انداخت میست و در آن آب افتاد و دیده آنها که شد و کس نیکو سعادت مرگشت آنها بود و هیچکس در چشم آنها حکم نمیگذاشت
 و از این سوره بران حضرت ایا آورده و در حقیقت قرآن مجید از این سوره که فی الواقع تاثیر آن از مدد الهی است خبر میدهد و ما نیست
 افریست و لکن شرمی و چندین فضیلت را لایق کسی نمیشد که شرمش هم و میا باشد صاحب این شرم اند و ننگ که آنحضرت
 اکبر بنیام ترعوت میکرد و یاران و نیزه بمانند از اختیار کردند و این نعمت آنحضرت در توبیت هم مذکور است بلکه بشاه با تر علی
 یعنی پادشاهی و در ملک شام است ننگ بنده که در کوه کبر و این شرمش از خصایل آنحضرت خواهد بود که خدای تعالی از او کنایه بمانی ذکر
 کرده و لا هم بران سنت و شایع طریقت و در ایشان نماند که نماند ننگ کرمی بنده روایت است که آنحضرت قتی با یکبار دروغ
 هم پوشیده فرمودند که این لباس منی است بر من خوب است پس یکبار نیز سنو باشد تا باید که آن یکبار بعاقد شرم با بالایی شانه
 و بسیار ننگ بود و در وقت نماز و قیام و سجود و ای طراوت نکند و ننگ آنحضرت و در آنجا که در یکم کرد و در عرض دوم کرد و در وقت
 بضع ساقی بر میزد و در بسیار خوب قبول است و در قیام و بر این راستین و در این بر غیر محض اعتبار و کرامت که از نظر خدای تعالی
 و درین زمانه آنچه اصل عرب استین و مراد اختیار کرده اند خلاف سنت است و استند الهی و المعین و از تمام آنحضرت و بسیار معروف
 دیگر احکامی که معلوم توان کرد که طریقی آنحضرت در لباسها نماند است و توار است صاحب الحجه خداوند بران و دلیل بر شرمش که با او

تاریخ
 صاحب الفضیله

صاحب الفضیله

SOCIETY

صاحب الفضیله

ASIA
 SOCIETY

و پشت اندر داید و دو بازو داشت مثل انبوی مرغ که از ان بر سر او دازد و در آن حضرت در و زیارت بر برق میخواید و هفت هزار
 ضحیفه در کافیه حضرت صاحب الحانم صاحب العکبر صاحب هر دست نام نشان این مهر بر صورت است که در میان نشان
 مبارک پاره کوفتی بود و بعد بر عیبه بود و بر ان عالم قدرت نوشته محمد رسول الله و نوری از ان می درخشد و در ان علامت است که
 نشان آنحضرت دفت بود و تربت و کبیر بود صاحب الجحان خداوند دلیل روشن دکان مجید بر صدق رسالت حضرت
 گواهی میدهد صاحب الایمان عظیم الدین که نشانی غوامض حکمت میسازد سائلین فی فیه اللسان زبان درویشان
 که در دنیا از نعمت محراب و کرم گوی سفت بود و بحیث انما افصح العرب العجم شوری در چار سو عالم فکند و چون آنحضرت قصد
 سخن کردی معانی شریفه و مضامین لطیفه دست بسته پیش او ایستاده میشد اینجا از آنحضرت از جهات مجاز بود و جمیع الکلام از فضا
 آنحضرت است و این برادر از کلمات طیب بود که با وجود خفاها و بر طالع بسیار بود و فرمود آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام اودیت
 جمیع الکلام نبوی داده شد و من جمیع الکلام مطهر الحان پاک دل و پاکیزه باطن جهان بفتح اول اسمی دل با و در ان پاک دل ترک
 ناسوت باشد و چند قلب را در قرآن مجید قلب سبک نموده است و دلیل بر طهارت قلب آنحضرت اینک خبر جبریل علیه السلام در عالم طفلی سینه
 مبارک پاک کرده الایس طاقه شیطان از ان پاک کردند چنانکه در سیرت دیگر کتب مذکور است سرف رحیم مهربان
 بر است و ترجم کنند بر بر و ان شریفیت و این دو صفت از جهات اسما حسنیه است آنحضرت عطا فرموده اند و از این دو صفت عالم
 رحمت الهی در افاضت جناب است پناهی جوش میزند از ان خیر کوشش خبر نبوی شنونده خیر حقا که سوره التوبه میفرماید و هم
 الذین یؤدّون الی النبی القبول و ان قلوبهم لیس فیها کبر و یؤسّر للعلوین و رحمتهم لعلی من استسلم حاصل می شود و اینک
 از ان منافقان را از رسید بنده را را میگویند که این کوشش است و اگر ما بدو مع سو کند خوریم از ما بدو یکسند تو بگو یا خیر کوشش

صاحب الحانم
 صاحب العکبر
 صاحب هر دست
 صاحب الجحان
 صاحب الایمان
 صاحب العکبر

صاحب الحانم
 صاحب العکبر
 صاحب هر دست
 صاحب الجحان
 صاحب الایمان
 صاحب العکبر

صاحب الحانم
 صاحب العکبر
 صاحب هر دست
 صاحب الجحان
 صاحب الایمان
 صاحب العکبر

۱۰۳
 استم برنگان خدا ای برادر گریه کنگاه کنی دیوای که اینست دفتر برتجیه اسماک است که تفصیل آن در کتب مساجد نوشته اند
 حضرت سید عالم با کرده بیشک سید عالم با سید الکونین باو نشان دو جهان گریه ای دولت بخواه نشان روزین
 انور دولت انور و ند عالم خاکی باشد نباده و بازیش رعوت نفس فریاد اختیار کرده باشی یمن سید گرد رحمت دنیا
 کس نشهد و راندی یمن روح سعاد رسیده رایت است که در وی صدیق اکبر انشین طلب که تا نباشد و العسل که در وجود
 جام در دست خود گرفت که یا غار که یکی از حاضران پرسید ای ابرار المؤمنین چرا که یکدیگر فرمودید که گویند یا کرم که در حق یمن نزدیک
 آنحضرت حاضر بودم یا رسول خدا در دست رو نشان یکدیگر پرسیدند یا رسول الله چه پس کنی فرمود دنیا از چهار طرف محصور
 است و این کرم که گفت ابوبکر ای بار ادا العسل از لاله زار دنیاست نه سید عالم را بیا داد ناچار که کرم و دانه در از داشت
 دنیا وی چه کار که خود اعیان الدعیم است یعنی خسته نیست کسی که نعمت بیست برین نعمت دیدار رب العلیین سید آنحضرت
 مؤمنین است و در اسم الله که بالاد که در فضیلت این اسم سید که بیان کرده است عین الخیر برین اسم نیست
 و برین ترکیب است با بیان این صفت همچو قایم الزمان الحیون بود که بالاد که در فضل الله سعد الخلق برکت آتی سعادت
 مخلوقات او بی گناه وجودت باطن آنحضرت موجود شدند و در دنیا است باز زنده شوند و در زمان بشاوت آنرا در انداخت
 بجای آنکه سعادت او بدی حاصل کنند و در شریک و انواع آنجا وجود تصور و ملاحظه خط باشند خطیب اکرم می فرمود آنرا است آتی
 و این شارت است که بگویند تا به شفاعت که از انان حضرت ظاهر شود که انبیا اولایا هم نمی بینند آنحضرت نفریاد بندگ رسیده
 مقام محمود است و در شکل عابدانند و بالانکه محرم قیامت که از کارها زمانید آنحضرت به اول سید عالم اله نشان و ملکات
 هدایت که هر که از آنحضرت که در اتباع حسن برجا آورد سعادت درین انبیا و سید کاشف الکرب و کاشف انواع درد و غم

